

EJOLEKPA'N MƆ LUKU HELELI'N

M'ɔ wɔ nun'n

Nwan sɔanlan dɛ y'ɔ le Luku? Anin Luku di dɔkɔtɛ junman (Kolɔsɔ 4.14). Ɔ bɔkali Zozi Bɔfɔɛ Pɔlɔ (2 Timote 4.11, Filemɔn 24). Ɔ nɔn yí y'ɔ hɔli Lɔmɔn kulo nun asɔ ɔ. Ɔ heleli kalata ndɔndɔn nnyuan. Nunhan kɔn y'ɔ le Ejɔlekpa ɛhɔ m'ɔ kan Zozi Kilisi anwɔn ejɔle'n. Kalata ɛhɔnlin, bɛ fele yí “Zozi mmɔfɔɛ'n-mɔ junman'n”. Ɔ heleli kalata nnyuan sɔ'n nwanlin sɔanlan kɔn. Sɔanlan sɔ'n tɔ abulɔba kpili kpa. Bɛ fele yí Teofili, yí bɔ y'ɔ le kɛ “Nyanmian amanngɔn”. Luku muonun a nɔwun man Zozi yí nɔnɔ, nan ɔ bisali bisali Zozi anwɔn ejɔle'n bɛ mɔ bɛ nɔwunlin yí bɛ nɔnɔ nɔn anwɔn ɛlɔ kɔalaaka nán ɔ'a hele kalata kanlanman ɛhɔ.

Ejɔlekpa ɛhɔ anun, Luku le kele yé kɛ Zozi tɔ mân mân'n kɔalaa Ngɔandefɔɛ. Afi, kɛ Zozi hanlin heleli Zase'n, yí nwan ɔ 'ba kpɔndɛ bɛ mɔ b'a minlin'n-mɔ nán ɔ de bɛ ngɔan (19.10).

Luku falɔ Zɔan Batisi nɔn Zozi awɔle nɔn anwɔn ejɔle ɔ bɔli yí kalata nɔn abɔ (yí ti 1-2). Eɛɛ ɔ le kan kɛ Zɔan Batisi kpɔnlin sɔnɔnlin Zozi ɔ nɔn kɛ Abɔnsanmɔn kpɔnlin sɔli yí nɔanlin nɔn anwɔn ejɔle (3.1-4.13). Eɛɛ Luku le kan Zozi junman'n m'ɔ lili yí Galile mân nun nɔn anwɔn ejɔle (4.14-9.50). Galile mân nun, Zozi bɔli Nyanmian Belemgbin Mân nɔn anwɔn Ejɔlekpa'n, eɛɛ ɔ manlin nɔwuluwafɔɛ dɔɔn anwɔn salɔ. Zozi feleli menian bulu nɔn nnyuan yí nɔn. Ɔ sɔanlin bɛ maan bɛ kɔsɔ bɛ hɔli bɔli Ejɔlekpa'n, eɛɛ bɛ manlin nɔwuluwafɔɛ'n-mɔ anwɔn

sali. Ehi anzin, Luku le kele ye ke o kpunlin yoli mo Zozi fali Zoluzalemun atin'n (9.51-19.28). Zozi yili menian abulasu non nnyuan biekun o svanlin be nnyuan nnyuan ke be li moa lika kwalaa mo yi muonun o 'ba sin'n. Zozi buli anyindala don o heheleli menian'n-mo Nyanmian ninngede. Ejolekpa nin agualie nun, Luku man ye nwun yi ke Zozi juli Zoluzalemun. Ebele Zufu mgbain'n-mo mi-anlin Lamun konmanna Pilati maan be hunlin Zozi kulowa su. Yi cian nsan nin asu, Zozi fi ewue nun tinngeli, o yili yi nwun heleli yi menian'n-mo, ese o foli hali nyanmiansu (19.28-24.53).

¹ Kpain Teofili,

Ninngede mgbili mgbili'n mo Nyanmian a yo wo ye afian ewa'n, menian don a bo yi bu be le kele ejole so'n-mo. ² Be mo be nwunlin ninngede so'n-mo abubo nun, mo be yili be ke be han Nyanmian Anvan Ejole'n, ejole mo be hanlin be heleli ye'n, yi foun ye menian'n-mo heleli nin o. ³ Yi ti, min kusu, m'an bisa bisa nun m'an nwun yi foun ke ejole'n kpunlin bol yi bu ngelemo nun'n. M'an nian an, anin Kpain, o ti kpa ke min kele wo min soso su min kan ejole so'n min kele wo. ⁴ Mun kele kalata ehi min nwan wo maan e nwun yi ke ejole'n mo a ti'n ti ananhole sakpa.

Nyanmiansu bofo Gabiliye 'ba han

Zvan Batisi awale nin anwon ejole

⁵ Ehi, belemgbin Elodi mo sie Zude man'n bele su, anin bian kon wo ebele. Bian so'n, be fele yi Zakali. O ti Nyanmian teeyifwe wo teeyifwe Abia fa nin anun. Be fele yi yi nin Elizabeti, o fi Nyanmian teeyifwe kpain Aalun afilie nin anun. ⁶ Be menian

nnyuan'n, be ti fón wò Nyanmian anyunnun. Bé nyin sò Nyanmian. Be di yí mala nún asù. ⁷ Nan kòsù be wòlì man baa fíí, ò sanlín ke Elizabeti ti m̀vta, ese bé menian nnyuan'n b'a yò mgbain.

⁸ Cian kòn, anin Zakali le di yí t̄eȳte junman'n wò Nyanmian anyunnun, afi anin Nyanmian junman elie nún a t̄v bé f̄a dié'n. ⁹ Ke bé mala'n kele'n, ò di ke be c̀v̄n tondo nán be yí s̄vanlan'n m̀ò ò 'yala alufanlan'n wò Nyanmian sua nún anun líka m̀ò be yala yí'n. Be hỳv̄n̄l̄n tondo nún an, be kò yí Zakali. Zakali kò h̀ò kò wòlv̄ Nyanmian sua nún anun, ò kò b̀ò yí junman nún abù. ¹⁰ M̀ò ò 'yala alufanlan'n, anin menian'n-m̀ò k̀valaa gua awulo efan be le yò as̀v̄n̄n be man bé nw̄v̄n.

¹¹ Ebele ala, yé M̄n b̀v̄v̄e'n kùn kò yí yí nw̄v̄n kò hele Zakali. B̀v̄v̄e s̀ò'n jin t̀v̄l̄l̄'n m̀ò be yala alufanlan'n s̀v̄'n fama s̀v̄ ebele. ¹² M̀ò Zakali nwunlin yí'n, yí kunnun kò ti yí, ese esulo kò han yí. ¹³ B̀v̄v̄e'n nwan: “Zakali, n'è sulo! Nan Nyanmian Kpili a tie ẁó nzele'n. Ẁó yí Elizabeti 'ba wò baa belenzua kùn man ẁó. Baa s̀ò'n, t̄v̄n yí Z̄van. ¹⁴ E 'ba li yí nw̄v̄n f̄e kpa, menian d̀v̄n kòsù 'ba li yí awòle nún anw̄v̄n ndutue. ¹⁵ Ò sanlín ke ò 'ba yò s̄vanlan kpili wò yé M̄n anyunnun. Baa s̀ò'n, ò mma n̄v̄n man div̄n anaan nzan sele ngacile biala. Be 'w̄v̄ yí a, anin Nyanmian Wawe Nwanzan-nwanzan wò yí nun kpa. ¹⁶ Ò 'c̀v̄n Izalaye amma'n-m̀ò d̀v̄n ba yé M̄n m'ò ti bé Nyanmian nún anw̄v̄n biegun. ¹⁷ Ò le kp̀omanf̄v̄e *Eli aj̄v̄n̄l̄n'n n̄v̄n yí tunmin'n, yí muonun ò 'di kp̀oman wò Nyanmian anyunnun ò sesie s̄ie'n-m̀ò n̄v̄n bé mma'n-m̀ò afian. Ò 'man bé m̀ò bé nyin nzò man Nyanmian'n nwun ngele ke s̄es̄ef̄v̄e'n-m̀ò. Ò 'man menian'n-m̀ò sesie bé nw̄v̄n

bε nwɔnndε yé Mín.”

¹⁸ Zakali kɔ bisa bɔfɔvɛ'n kε: “Anun, mɔn 'yɔ sε nán m'an nwun yí ananhɔlε. Ɔ sanlɔn kε mɔn muonun, m'an yɔ awɔlɔwa. Mɔn yɔ kɔsɔ a yɔ awɔlɔwa.”

¹⁹ Bɔfɔvɛ'n nwan: “Bε fele mɔn Gabiliyε. Mɔn yê mɔn jinlan Nyanmɔn anyunnun mɔn sɔ yí ɔ. Ɔ'a sɔan mɔn kε m mála n gán ejɔle fε εhɔ n géle wó.

²⁰ Mele'n ju a, mɔn nɔan ejɔle'n 'kpɔn sɔ. Nan kɔsɔ, kemɔ a nne man ejɔle sɔ nɔn a nni man'n, ε 'ba tɔ amunle, ε ngɔ hɔala man jɔjɔ dede ɔ 'ju tɛmɔn mɔ ejɔle'n mɔ m'an han'n kɔ kpɔn sɔ'n.”

²¹ Ɔ 'ba yɔ sɔ'n, menian'n-mɔ gua awulo εwa b'a nwɔnndε dede ɔ'a sin bé nwɔn kε Zakali fi Nyanmɔn sua nɔn anun nvite man ɔ. ²² Nan mele mɔ afɔ Zakali fi Nyanmɔn sua nɔn anun fitel'n, ɔ a ngɔala man ejɔle kan kele bé. Menian'n-mɔ kɔ nwun kε like a fite yí Nyanmɔn sua nɔn anun εlɔ. Ɔ'kan ejɔle'n kele bé a, ɔ le yí sa, afɔ yí nɔan a muan.

²³ Mɔ Zakali yuelɔ Nyanmɔn awulo nɔn anun junman'n di'n, ɔ kɔ sa kɔ hɔ yí kulo. ²⁴ Mɔ Zakali salɔ hɔlɔ'n, ɔ'a nje man biala, yí yɔ Elizabetɔ kɔ nwɔnnzε. Elizabetɔ kɔ fa yí nwɔn kɔ fia dede sala nnun. Yí nwan: ²⁵ “Yé Mɔn a nwun mɔn nwɔn anwunnvoe. Ɔ'a le mɔn fi anyunnunguasɛ'n m'ɔ kan mɔn wɔ menian'n-mɔ anyunnun nɔn anun.”

Nyanmɔnsɔ bɔfɔvɛ Gabiliyε 'ba han

Zozi Kilisi awɔle nɔn anwɔn ejɔle

²⁶ Mɔ Elizabetɔ nwɔnnzɛlɔ m'ɔ lili sala nsian'n, yí sala nsian nɔn asɔ, Nyanmɔn kɔ sɔan yí bɔfɔvɛ Gabiliyε talua muan kɔn anwɔn Galile mán nɔn anun kulo'n kɔn asɔ. Bε fele kulo sɔ'n Nazaretɔ.

²⁷ Talua muan sɔ'n, bε fele yí Mali. Yí hun y'ɔ le

Zozefu m'ò fi belemgbin Davidi aflie nun anun'n. Zozefu non yí lali man lé. Afi ò falí man Mali atónvòlé. ²⁸ Bófòé'n kò wòlò líka mò Mali wò'n, yí nwan: “Mali, ahín ò! Yé Mìn a yeyila wó sù, ò non wó tì.”

²⁹ Èjòlé sò'n kò man Mali ati anun kò yò yí sísakaa. Ò lé bisa yí nwòn ké ahín ebisa sò èhí abò y'ò le benin? ³⁰ Èhí a, bófòé'n nwan: “Mali, n'è sulo! Nan Nyanmian a yeyila wó sù. ³¹ È 'ba nwònnzé é wò baa belenzua kòn. Tùn baa sò'n Zozi. ³² Ò 'ba yò sòanlan kpili kpa, bè 'ba félé yí Nyanmian Kpili m'ò wò anwunno anwunno élò nun Awa. Yé Mìn Nyanmian 'ba man ò di belemgbin ké yí nan Davidi. ³³ Ò 'sie Izalayé amma'n-mò mèlé biala. Yí mèlé'n le man ayuelé.”

³⁴ Mali kò bisa bófòé'n ké: “Anun, ò 'yò sè nán ò'a yò sò, mò mìn nzi man bian'n?”

³⁵ Bófòé'n nwan: “Wawé Nwannzan-nwannzan'n 'ba wòlò wó nun yé Nyanmian Kpili m'ò wò anwunno anwunno élò'n 'ba fa yí tunmin'n butu wó sù. Yí sò ati, baa nwannzan-nwannzan'n mò é 'ba wò yí'n, bè 'ba félé yí Nyanmian Awa. ³⁶ Nian, Elizabeti m'ò tì wó abie'n, yí m'ò tì muta m'ò ngwala man baa wò'n, sunnzun mò ò'a yò kpain, ò'a nwònnzé, yí sala nsian ahí. ³⁷ Ò sanlín ké Nyanmian kùala líke biala yò.”

³⁸ Mali nwan: “N dí yé Mìn afanian, mò a han'n, man ò yó sò mán mín.” Ké ò hanlín sò yueli'n yé bófòé'n hòlì ò.

Mali 'ba hò fua Elizabeti anwòn.

³⁹ Èhí anzin, écian kòn Mali kò jasù ò kò han yí nwòn ò kò hò kò fua Zakali non Elizabeti anwòn bé kulo nun asù. Kulo sò'n wò Zude mân nun anun

mmoka'n-mo afian. ⁴⁰ Mo Mali juli ebele'n, o ko wulu be awulo nin anun o ko bisa Elizabeti ahin. ⁴¹ Mo Elizabeti tili Mali ahin ebisa'n, baa'n m'o la yi kunnun'n ko han yi nwon. Ebele ala, Wawe Nwanzan-nwanzan'n ko wulu Elizabeti anun. Nan o'a tian sele o'a se ke: ⁴² "Nyanmian a yeyila wo so a tala mmalasua'n-mo kwalaaatin. Yi nyila'n kan baa'n mo e le 'ba wo yi'n. ⁴³ Min muonun, n di min die se mo ye min Min anin'n ba o fua min nwon o? ⁴⁴ Nian, mele mo e bisali min ahin nin ala, baa'n m'o la min kunnun'n ko li fe o ko han yi nwon. ⁴⁵ Nyila han wo Mali. Afi a le a li ke ye Min Anwan Ejole'n mo o'a han o'a hele wo'n 'kpin so sakpa!"

Mali 'ba yi Nyanmian aye

⁴⁶ Mali nwan:

"Min 'yi ye Min aye.

⁴⁷ Min di Nyanmian m'o ti min Ngbandefue nin anwon fe.

⁴⁸ O sanlu ke min kanga nun,

o'a tu yi nyin min afan o'a yeyila min so.

O fi ene m'o ko'n, menian'n-mo kwalaa 'ba han ke Nyanmian a yeyila min sakpa.

⁴⁹ O sanlu ke Tunminfue Nyanmian Kpili a yo ninnge mgbili mgbili a man min.

Yi dunman'n ti nwanzan-nwanzan.

⁵⁰ Be mo be man yi anyinnzo'n,

o 'nwun be nwon anwunnvoe mele biala anun.

⁵¹ O'a yi yi tunmin asa'n o'a hele atubenwon mma'n-mo

o'a gua be ebolo.

⁵² O'a tu mmelemgbin'n-mo be bia'n-mo asu,

o'a man ehiannin mma'n-mo lika kpa a tanlan.

⁵³ O'a man yalefue'n-mo akv a yi,

o'a fvan esikafue'n-mo maan be le be sa to b'a ho.

54 Ɔ'a buka Izalayε mân'n m'ɔ su yí'n.

Yí lɔa a nvi man ye'n

55 mɔ ɔ 'yɔ Abalahamɔn non yí sasɔ'n-mɔ cian daa'n.
Ɔ sanlɔn ke ɔ falɔ bɔli yé nan-mɔ anɔhɔba.”

56 Mɔ Mali hanlɔn sɔ yueli'n, ɔ lili kɔ yɔ sala nsan Elizabethi anwɔn εbele kwalaa nán ɔ'a sa ɔ'a hɔ yí kulo.

Zvan Batisi awɔle'n

57 Ɔ wɔ εbele dede Elizabethi cian kɔ ju. Ɔ 'kɔ a wɔ a, ɔ kɔ wɔ baa belenzua kɔn. 58 Menian mɔ be non bé mantan mantan sɔ'n non yí nwɔn amma'n-mɔ mɔ b'a nwun junman kpili'n mɔ yé Mɔn a li a man Elizabethi'n, be non yí kɔ li yí nwɔn fe. 59 Mɔ Baa'n lili mɔle kɔn'n, be kɔ a kɔ kpe yí mmian non. Bé nwan be 'fa yí sɔ Zakali dunman'n be tɔn yí. 60 Yí nin nwan: “Cεce, nán be fele yí Zakali, nan ɔ li Zvan.”

61 Bé nwan: “Nwan yê ɔ li Zvan wɔ afilie nin anun mɔ yí ti yê be 'tɔn yí sɔ'n?” 62 Be le bé sa be kɔ bisa yí sɔ ke: “Nan wɔ wa'n, wɔ nwan ɔ li se kpa?”

63 εbele ala, Zakali kɔ bisa tabɔa kaan kɔn ɔ kɔ hele sɔ ke: “Mín wa'n li Zvan.” Ejɔle sɔ'n kɔ sin bé kwalaa bé nwɔn. 64 Ke ɔ heleli yueli ala, Nyanmian kɔ tike yí nwan'n. Zakali kɔ kuku yí nin sɔ ɔ kɔ yí Nyanmian ayε. 65 εbele ala, esulo kɔ han bé mɔ be non Zakali mantan mantan sɔ'n, εbele mân sɔ nin anun menian'n-mɔ kwalaa kɔ ti ejɔle sɔ'n. 66 Bé nun kɔn biala m'ɔ kɔ ti ejɔle sɔ'n, ɔ junlɔn dede a, ɔ bisa yí nwɔn ke: “Baa sɔ'n, nzu swanlan die yê ɔ 'kaci ɔ?” Be le kan sɔ, ɔ sanlɔn ke bé kwalaa be nwun yí ke yé Mɔn tunmin'n wɔ baa nin anun sakpa.

Zakali 'ba yí Nyanmian ayε

67 Mɔ Wawε Nwannzan-nwannzan'n wɔɔɔɔɔɔ Zɔan
asɩ Zakali anun'n, ε 'nwun εjɔε m'ɔ hanlɩn'n:

68 “Bε mán yε yí yé Mɩn

m'ɔ tɩ Izalayε amma'n-mɔ Nyanmɩan nɩn aye.

ɔ sanlɩn kε ɔ'a nɩan yí menian'n-mɔ ɔ'a le bé tɩ.

69 ɔ'a man ngɔandefɔε kpili kɔn a fite

belemgbin *Davidi m'ɔ tɩ yí akɔa nɩn afilie nɩn
anun.

70 Εjɔε sɔ'n, ɔ lili mɔa

ɔ manlɩn yí anwɔntɩε mgbɔmanfɔε'n-mɔ hanlɩn yí
daba.

71 ɔ bɔɩ yé anɔhɔba kε

ɔ 'ba le yé fi yé mgbɔfɔε'n-mɔ asa nun,

72 ɔ 'nwun yé nan-mɔ anwɔn anwunnvoe,

εεε ɔ 'kacɩ yí nyɩhyε nwannzan-nwannzan'n

m'ɔ nɔn yé hyɩhyɩlɩ'n.

73 Nyanmɩan hanlɩn ndâ yé nan Abalahamɔn
anyunnun kε

74 ɔ 'de yé fi yé mgbɔfɔε'n-mɔ asa nun,

maan yε sɔ yí ahɔnmɩnkan nun,

75 εεε yε 'nanndɩ nwannzan-nwannzan

yε yɔ like m'ɔ tɩ sese cɩan biala wɔ yí nyunnun.

76 Nan wɔ dɩε, mɩn wa, bε 'ba fεεε wɔ

Nyanmɩan Kpili m'ɔ wɔ anwunno anwunno εɔ'n
kpɔmanfɔε.

ɔ sanlɩn kε ε 'ba nanndɩ yé Mɩn anyunnun

nán ε sesie yí atɩn'n,

77 εεε ε 'man yí menian'n-mɔ nwun yí kε

ɔ 'ba fa bé εte'n-mɔ ce bé ɔ de bé ngɔan.

78 Yé Nyanmɩan'n sɩ anwunnvoe, εεε ɔ tɩ kpa
sɔnman.

ɔ 'ba man anwunno kanlannɩε'n ta yé nwɔn.

Kanlannɩε sɔ'n tɩ kε sɛnzε m'ɔ lε fite ɔ.

79 ɔ 'man ɔ ta bé mɔ bε tɩ awosin nɩn anun

o nun ewue asa abo nun anwon.
 O 'man o kele ye atin'n m'o man be nyan abvacicie'n."

⁸⁰ Anun batonman'n le nyin ese anin yi ti le tin. O ko tanlan ewa nun anun elo. O wo elo dede temon'n juli o bali yi bagua nun junman nun abo Izalaye amma'n-mo afian.

2

Zozi awale'n (Matie 1.18-25)

¹ Mele so nun anun, belemgbin kpain'n mo be fele yi *Sezaa Ogusiti'n ko man atin ke be ha be kwalaa mo be wo *Lomon ehinlin man nun anun'n.
² Mo alimua menian eha so'n 'ju so'n, anin Kiliniusi ti konmanna wo Sili man nun anun. ³ O se ke anin swanlan kon biala ko yi kulo maan be kele yi dunman.

⁴ Zozefu kusv fi Nazaret, Galile man nun anun, o ko ho Zude man nun anun kulo'n mo be fele yi Betelehemon nun asv, lika mo be woli belemgbin Davidi'n. O sanlin ke Zozefu muonun ti Davidi afilie nun anun swanlan. ⁵ O nun yi yi Mali be 'ko a man be kele be dunman. ⁶ Mele so nun anun, anin Mali le nwonnze. ⁷ Nan mo be juli Betelehemon'n, nan yi ko a han yi, o'a wo. O 'wo yi bamuan baa nun an, o ko wo belenzua kon. O ko fa etanlan ko fofa yi nwon, o ko la yi abalanda nun anun lika kon. O sanlin ke sua so'n ti dabele kon nun abalanda. Dabele nun anun an, b'a sike swanlan. Abalanda nun an, b'a hye nun nnyuan. O le menian'n-mo lika ye naan'n-mo kusv die. Lika'n mo naan'n-mo didi'n, ebele ye b'a sesie adoman'n dabele nun o.

Nyanmiansv bafve kon 'ba fite mmva enianfve'n-mo

8 Kɔngɔɛ sɔ kɔnmgba'n, anun mmɔa enianfɔɛ mmie-mɔ wɔ Betelehemɔn anwɔn ebɛɛ ebo kɔn asu. Menian sɔ'n-mɔ da elɔ, bɛ sisa bɛ mmɔa'n-mɔ. 9 Ebɛɛ ala, nyanmiansu bɔfɔɛ kɔn kɔ fite bɛ, yɛ Mɔn anunminnyanmɔn'n kɔ ta kɔ si kɔ yia bɛ. Esulo kpili kpa kɔ han bɛ. 10 Bɔfɔɛ'n nwan: “Nán bɛ sulo! ɔ sanlɔn kɛ, mɔn 'ba han ejɔɛ kpa kɔn mɔn kele emɔ. Ejɔɛ kpa sɔ'n 'ba man mán'n kwalaa di fɛ kpa. 11 Enɛ kɔngɔɛ, b'a wɔ Nguandefɔɛ'n wɔ Davidi kulo nɔn asu b'a man emɔ. Nguandefɔɛ sɔ'n, y'ɔ le *Kilisi'n m'ɔ tɔ yɛ Mɔn'n. 12 Nzɔɛ'n mɔ emɔ 'fa bɛ nwun yí'n, y'ɔ le ehi: Baa sɔ'n, b'a fa etanlan b'a fɔfɔ yí nwɔn b'a tɔ yí abalanda nɔn anun lika mɔ naan'n-mɔ didi'n.”

13 Kɛ ɔ 'kan sɔ nɔn ala, nyanmiansu mmɔfɔɛ mmiekun-mɔ dɔn kpa kɔ a kɔ bɔka yí su, bɛ kwalaa, bɛ lɛ yɔ Nyanmian ayɛ. 14 Bɛ nwan: “Anunminnyanmɔn hán Nyanmian m'ɔ wɔ anwunno anwunno elɔ'n. ɔ kulo asɛ nɔn asu ewa menian'n-mɔ. ɔ'a man bɛ lɔa a cɔcɔ bɛ nwɔn.”

Mmɔa enianfɔɛ'n-mɔ 'ba hɔ Betelehemɔn

15 Mɔ nyanmiansu mmɔfɔɛ'n-mɔ hanlɔn ejɔɛ sɔ'n yueli mɔ bɛ salɔ fɔli nyanmiansu'n, mmɔa enianfɔɛ'n-mɔ kɔ han kɔ hele bɛ nwɔn kɛ: “Bɛ mán yɛ hɔ Betelehemɔn, nán yɛ hɔ nían like'n mɔ yɛ Mɔn a han yí nwɔn ejɔɛ a hele yɛ'n yɛ nyinsu.”

16 Ebɛɛ ala, bɛ kɔ han bɛ kɔ gua su, bɛ nwan y'ɔ le Betelehemɔn. Sakpa kusɔ, bɛ kɔ hɔ kɔ tɔ Mali nɔn Zozefɔ nɔn baa adɔman'n. Adɔman'n la abalanda nɔn anun ebɛɛ, lika mɔ naan'n-mɔ didi'n. 17 Mɔ mmɔa enianfɔɛ'n-mɔ juli elɔ, mɔ bɛ nwunlin baa'n yueli'n, bɛ kɔ han ejɔɛ'n mɔ bɔfɔɛ'n walɔ hanlɔn yí batɔnman nɔn anwɔn'n kwalaa kɔ hele bɛ. 18 Ejɔɛ

sɔ'n mɔ bɛ hanlɪn'n kɔ sin menian'n-mɔ mɔ bɛ wɔ ebele'n kwalaa anwɔn. ¹⁹ Yɪ kwalaa mɔ bɛ hanlɪn'n, Mali falɪ sieli yɪ ti anun, tɛmɔn biala ɔ jɔnlɪn yɪ nwɔn. ²⁰ Mɔ mmɔa ɛnɪanfɔɛ'n-mɔ hanlɪn ɛjɔle sɔ'n yueli'n, bɛ kɔ sa bɛ kɔ hɔ. Bɛ 'kɔ a, anun bɛ lɛ kannvɔ Nyanmian bɛ yɪ yɪ ayɛ wɔ ɛjɔle'n mɔ b'a tɪ mɔ b'a nwun yɪ nɪn anwɔn. Ɔ sanlɪn kɛ yɪ kwalaa yɔli kɛ bɔfɔɛ'n kpɪnlɪn hanlɪn heleli bɛ'n.

Zozi dunman ɛtvan'n

²¹ Ɔ wɔ ebele dede mɔ adɔman'n nyanlɪn mɔle kɔn'n, anun ɔ di kɛ bɛ kpɛ yɪ mmian nun. Bɛ kɔ kpɛ yɪ mmian nun'n bɛ kɔ tɔn yɪ Zozi. Dunman sɔ'n, bɔfɔɛ'n lili mɔa bɔli heleli Mali kwalaa nɔn ɔ'a nwɔnnzɛ.

Bɛ 'ba fa Zozi bɛ kele yɛ Mɪn

²² Ɛhɪ anzin, mɔ Mali ɛfian etue tɛmɔn'n juli'n, kɛ Moyizɪ mala'n kpɪn kele'n, Zozefɔ nɔn Mali bɛ kɔ fa baa'n kɔ hɔ Zoluzalemɔn. Bɛ 'kɔ a fa yɪ bɛ kele yɛ Mɪn. ²³ Ɔ sanlɪn kɛ b'a hele wɔ yɛ Mɪn mala nɪn anun kɛ: *Bamuan baa belenzua biala mɔ bɛ kɔ wɔ yɪ'n, bɛ fá yɪ bɛ wúla Nyanmian asa nun.*

²⁴ Bɛ kɔ yɪ Mali ati tɛɛ'n mɔ yɛ Mɪn mala'n kele'n kɔsv. Tɛɛ sɔ'n, bɛ 'yɪ a, *bɛ le abubule nnyuan anaan mɔlɔnɔnman nnyuan.*

Simevɔn nɔn Hanna

²⁵ Ɔ 'ba yɔ sɔ'n, anun bian kɔn wɔ Zoluzalemɔn kulo nɪn asɔ ebele. Bian sɔ'n, bɛ fele yɪ Simevɔn. Ɔ tɪ sɔanlan kpa ɛsɛ ɔ man Nyanmian anyɪnnzɔ kpa. Ɔ tɪ ɔ lɛ nwɔnnde sɔanlan'n mɔ ɔ 'ba ɔ de Izalayɛ ati'n. Nyanmian Wawɛ Nwannzan-nwannzan'n wɔ yɪ nun. ²⁶ Wawɛ'n kɔ han kɔ hele yɪ kɛ ɔ 'nwun yɛ Mɪn Kilisi'n kwalaa nɔn ɔ'a wu. ²⁷ Cɪan mɔ Zozefɔ

nun Mali be 'fa baa'n be kele ye Min ke mala'n kele'n, Nyanmian Wawe'n ko hyun Simeun o nun yi ko a Nyanmian awulo nun anun ebele. ²⁸ O ko a ko tu be, o ko le baa'n ko tu yi sa su, o ko la Nyanmian asi. Yi nwan:

²⁹ "Sian'n, ye Min, wo anohuba nun a kpin su.

Yi ti, yaci wo akva'n maan o wu ahonminkan nun.

³⁰ O sanlin ke m'an nwun swanlan'n mo o 'de ye ti'n,

³¹ mo a hyhye a swan yi man'n kwalaa anyunnun'n.

³² Swanlan so'n ti kanlanniε.

Yi ye o 'ba man man man'n kwalaa nwun wo o.

Ese o 'ba man Izalaye

m'o ti wo man man'n nyan anunminnyanmun."

³³ Zozi anwon ejole'n mo anin Simeun le kan'n ko sin Zozefu nun Mali anwon. ³⁴ Simeun ko yeyila be su. M'o yeyilali be su yuel'n, o ko fele Zozi anin Mali, yi nwan: "Nian, baa chi mo Nyanmian a yi yi'n, o 'ba man Izalaye menian doon fin asi, o 'man doon kusv jasv. O ti nzole, menian'n-mo 'ba su yi nwun akpulowa. ³⁵ O 'ba man be nwun menian doon ahonlin nun anun ejole'n yuein. Nan wo die, m mo, yale 'ba han wo ekala'n ke swanlan mo b'a wo yi dadie o."

³⁶ Mele so nun anun, anin Nyanmian kpomanfue balasua kun wo ebele. Be fele yi Hanna. Yi si y'o le Fanue m'o fi Azee afilie nun anun'n. Balasua so'n ti swanlan kpain kpa. Yi talua nun, o jali belenzua kun, o nun yi be lili afue nsu ye belenzua so'n wuli o. ³⁷ Ke o yoli so'n, Hanna a nja man bian kun. O wo ebele dede o lili afue abulaove nun nnan. Bala so'n kulo Nyanmian ejole kpa. Temon biala, kongoe o, eyue o, o wo Nyanmian awulo nun anun o su Nyanmian o ci cian, ese o sele Nyanmian. ³⁸ Mo

Simeon anwan 'tɔ ala, Hanna kɔsɔ kɔ fite ebele. Ɔ kɔ la Nyanmian asi. M'ɔ yueli'n, ɔ kɔ sɔsɔ sɔ kɔ han baa nun anwɔn ejɔle ɔ kɔ hele bé kwalaa mɔ be le nwɔnnde ke Nyanmian lé Zoluzalemɔn amma'n-mɔ ati'n.

Zozefu nun Mali nun Zozi 'ba sa kɔ Nazaleti

³⁹ Mɔ Zozefu nun Mali yueli ninng'e'n mɔ yé Mɔn mala'n kele'n kwalaa yɔ'n, be kɔ sa be kɔ hɔ bé kulo Nazaleti. Kulo sɔ'n wɔ Galile mân nun anun. ⁴⁰ Anɔn baa'n le nyin, ɔ le yɔ swanlan. Ɔ ti bengelefve ese anɔn Nyanmian le yeyila yí sɔ kɔ.

Zozi 'ba nyan afve bulu nun nnyuan

⁴¹ Afve daa Zozi asi nun yí nin, be kɔ Zoluzalemɔn, be kɔ li Zufu'n-mɔ feti'n mɔ be fele yí *Paki'n. ⁴² Kemɔ afve daa be kɔ'n, mɔ Zozi lili afve bulu nun nnyuan'n, be nun yí kɔ hɔ feti sɔ nun elie. ⁴³ Mɔ be lili feti'n yueli'n, yí sɔ nun yí nin kɔ sa kɔ hɔ. Zozi kɔ ha Zoluzalemɔn. Yí sɔ nun yí nin ngɔ nwun man nun. ⁴⁴ Be jɔnlin ke Zozi wɔ bé mɔ be nun bé le kɔ nun anun bie. Be kɔ nanndi cian kɔn atɔn asannan nán b'a kpɔnnde yí bé nwɔn amma nun bé manngɔn'n-mɔ afian. ⁴⁵ Be kpɔnndeli yí dede a, be ngɔ nwun man yí. Be kɔ sa be kɔ hɔ Zoluzalemɔn, be 'kɔ a kpɔnnde yí. ⁴⁶ Yí cian nsan nun asɔ, be 'kɔ a ju a, anɔn Zozi ti Nyanmian awulo nun anun *mala nun asɔ mgbain'n-mɔ afian, ɔ le tie bé ɔ bisa bisa bé kosuan. ⁴⁷ Yí ngele'n m'ɔ fa bua bé ejɔle'n sin menian'n-mɔ kwalaa mɔ be le tie yí nun anwɔn. ⁴⁸ Mɔ yí sɔ nun yí nin nwunlin ke ɔ ti bé afian'n, ɔ sinlin bé nwɔn kpa. Yí nin nwan: “Mín wa, nzu ati yê a man y'a fe swa ɔ? Mín nun wɔ sɔ y'a kpɔnnde wɔ dede yé lɔa a bɔ yé nwɔn.”

49 Zozi nwan: “Ɔ yɔ sɛ mɔ ɛmɔ kpɔnndɛ mɪn ɔ? Ɛmɔ nzɪ man kɛ ɔ fata kɛ mɪn nɪan mɪn Sɪ junman nɪn asɔ wɔ yɪ awulo nɪn anun ɔ?” 50 Nan mɔ Zozi hanlɪn sɔ'n, yɪ sɪ nɔn yɪ nin, b'a ndɪ man yɪ bu.

51 Ɛhi anzin, Zozi nɔn bɛ́, bɛ kɔ sa kɔ hɔ Nazalɛtɪ. Ɔ man bɛ anyɪnnzɔ. Mɛlɛ biala, yɪ nin kacɪ ɛjɔlɛ sɔ'n-mɔ kɔlaatin. 52 Anɪn Zozi lɛ nyin, ɔ lɛ nwun ngɛlɛ, ɛɛ ɔ lɛ nyan ehulo wɔ Nyanmɪan nɔn menian'n-mɔ anyunnun.

3

Zvan Batisi junman'n

(Matie 3.1-12, Maakɪ 1.1-8, Zvan 1.19-28)

1 Ɔ 'ba yɔ sɔ'n, anɪn *Sezaa Tibɛɛ a li *Lɔmɔn ɛhɪnlɪn mɔn nɪn asɔ belemgbɪn afɔɛ bulu nɔn nnun. Tɛmɔn sɔ'n, anɪn Pɔnsɔ *Pilatɪ tɪ kɔnmanna wɔ Zude mɔn nɪn anun. Anɪn *Elɔdɪ Antipasɪ tɪ belemgbɪn wɔ Galile mɔn nɪn anun. Yɪ nianman Filipɔ kɔsɔ tɪ belemgbɪn wɔ Itule nɔn Talakonitɪ mɔn nɪn anun yɛ Lizaniasɪ kɔsɔ tɪ belemgbɪn wɔ Abilenɪn mɔn nɪn anun. 2 *Hannɪn nɔn *Kayifɔ kɔsɔ yɛ anɪn bɛ tɪ Nyanmɪan Tɛɛyɪfɔɛ mgbain ɔ. Mɛlɛ sɔ kɔnmgbɔ nɪn anun, Nyanmɪan kɔ fɛlɛ Zakali awa Zvan ɛwa nɪn anun ɛlɔ. Ɔ kɔ fa yɪ Nɔan Ɛjɔlɛ'n ɔ kɔ wula yɪ nɔan. 3 M'ɔ yɔlɪ sɔ'n, Zvan kɔ jasɔ, ɔ kɔ nanndɪ nanndɪ asue Zuludɪn nɪn anɔan kulo'n-mɔ asɔ. Lika m'ɔ kɔ sɪn'n, ɔ kan kele menian'n-mɔ kɛ: “Ɛmɔ nɔn bɛ́ nwɔn bɛ káci bɛ abalabɔ'n bɛ fá bɛ́ nwɔn bɛ mán Nyanmɪan maan n zɔnɪn bɛ́, nán Nyanmɪan 'yaci ɛmɔ anwɔn sa ce bɛ́.” 4 Ɔ man ɛjɔlɛ'n mɔ Nyanmɪan kpɔmanfɔɛ Ezayi hanlɪn'n kpɪnlɪn sɔ. Ezayi helelɪ wɔ yɪ kalata nɪn anun kɛ:
Svanlan bie lɛ tɪan ɛwâ nɪn anun ɛlɔ kɛ:

*Emo sésie yé Mìn atin'n,
be mán o tinnge fón!*

⁵ *Be tótua mmənza'n-mə kvalaa
be tūtulu kənnngvnlvman'n-mə
nvn mmvka'n-mə kvalaa anun
be tinnge atin hyehyalıwa'n-mə kvalaa
be tótua kunman nganngan'n kvalaa
nán be tūtu nyəbve finnvelein'n kvalaa be gúa*

⁶ *Ebele nin anun yé menian'n-mə kvalaa 'ba nwun ke
Nyanmian kpın de bé ti ngvan'n.*

⁷ Anın Zvan kan kele meninsvman'n mə be le ba yí nwvın maan o sənın bé'n ke: “Ati anun ete mma ke owol! Nwan y'ə selı emə ke esənıan nın ala kvala o de bé fi Nyanmian sikpe nın anwvın o? ⁸ Yí ti, emə y'ə nyəlıe m'ə kele ke emə a kaci bé abalabə ete'n b'a fa bé nwvın b'a man Nyanmian. Nan nán be se bé nwvın ke: ‘Yé sı y'ə le Abalahamvın, yí ti Nyanmian ngvıala man yé like fıı yə.’ Mın kan mın kele emə ke, Nyanmian kvala ke o fa nyəbve ehı-mə kaci Abalahamvın amma. ⁹ B'a sı akunman nın a yue. Baka biala m'ə nzu man mma kpa'n, be 'kpe yí bv be tv sın nın anun.”

¹⁰ M'ə hanlın sə yuelı'n, meninsvman'n kə bisa yí ke: “Anın nzu like dıe kpa yé ye y'ə o?”

¹¹ Yí nwan: “Emə anun kvn m'ə le taladıe nnyuan'n, o fá kvn mán m'ə le man bie'n, yé nın m'ə le alıe dı'n, o mán m'ə le man bie'n lí.”

¹² Anın bé mə be dıde ajule'n, bé kvsu, be wə meninsvman nın anun, be 'ba maan Zvan sənın bé. Mə Zvan anvan təlı'n, be kə bisa yí ke: “Kpın, anın ye 'y'ə se?” ¹³ Yí nwan: “Nán be dıde ajule'n be man o tala mə mala'n kele nın asv.”

¹⁴ Anun nzalafu mmie-mo kusu wo ebele. Nan mo Zvan hanlin so'n, be ko bisa yi ke: "Anun ye kusu, nzu ye o di ke ye yo o?"

Zvan nwan: "Nan be di be tunmin nun anzin be laka menian'n-mo be de be esika, nan emo li be ahatua nun anwon fe be fa yi so."

¹⁵ Kemo anun bagua'n le nwonne *Kilisi'n, Izalaye Belemgbin Ngbandefue'n, be kwalaa be jonlin ke Ngbandefue so'n yo le Zvan. ¹⁶ Ajonlin so'n mo wali be ti anun nun ati, Zvan ko se be kwalaa ke: "Min die n ne nzue ye mun sonin emo o, nan soanlan kon mo fi min nzin o le ba'n, o le tunmin tala min. N di man like fi yi nyunnun bobo nan man nyannji yi ja mgbabua nyanman'n. Soanlan so'n, o 'ba fa Wawe Nwanzan-nwanzan'n o non sin o sonin emo. ¹⁷ O'a sesie yi nwon o le huhuamua'n yi sa nun, o le ba fa huhu mmaka mma kpa'n gua ahanman, nan o ju ewula'n gua sin'n mo le man ayuelie nun anun." ¹⁸ Mo Zvan hanlin so yueli'n, o hanlin ejole don mmiekun-mo o bali Ejolekpa'n o heleli bagua'n.

¹⁹ Zvan ejole'n mo kan nun anun, o kannzu belemgbin Elodi ke yi nyolie'n-mo ti man kpa. O sanlin ke Elodiadi mo ti yi nianman nun ayi'n, o'a tua yi o'a le o'a ja, ese o'a yo nyolie ete don mmiekun-mo o'a gua so. ²⁰ Nan ete kon biekun mo yoli tili so'n, yo le Zvan mo man be tili yi fiadi'n.

*Zvan 'ba sonin Zozi
(Matie 3.13-17, Maaki 1.9-11)*

²¹ Zvan soninlin menian don kpa, Zozi kusu ko a ko man o ko sonin yi. Mo soninlin Zozi yueli'n, mo Zozi 'yo asonin'n, anwunno'n ko buke,

²² Nyanman Wawe Nwanzan-nwanzan'n ko

kaci yí nwɔn ke abubule ɔ kɔ ju kɔ tanlan yí sɔ. Ebele ala, anɛ kɔn fi anwunno ɔ kɔ te. Yí nwan: “E tɪ mɪn ehulo Baa. M'an fa mɪn lɔa'n kwalaa m'an wula wó nun.”

²³ Mɔ Zozi lili kɔ yɔ afɔe abulasan'n yê ɔ bɔli yí junman nun abɔ ɔ. Bé kwalaa be jɔnlɪn ke yí sɪ y'ɔ le Zozeɔvɔ. Zozeɔvɔ sɔ'n, yí sɪ y'ɔ le Heli. Heli kɔsɔ dɛ y'ɔ le Matatɪ. ²⁴ Matatɪ dɛ y'ɔ le Levi. Levi dɛ y'ɔ le Mɛɛki. Mɛɛki dɛ y'ɔ le Zɔannayi. Zɔannayi dɛ y'ɔ le Zozeɔvɔ. ²⁵ Zozeɔvɔ dɛ y'ɔ le Matatiasɪ. Matatiasɪ dɛ y'ɔ le Amɔsɔ. Amɔsɔ dɛ y'ɔ le Nahumɔn. Nahumɔn dɛ y'ɔ le Esɪli. Esɪli dɛ y'ɔ le Nagayi. ²⁶ Nagayi dɛ y'ɔ le Maatɪ. Maatɪ dɛ y'ɔ le Matatiasɪ. Matatiasɪ dɛ y'ɔ le Semeyinɪn. Semeyinɪn dɛ y'ɔ le Zozeɔki. Zozeɔki dɛ y'ɔ le Zoda. Zoda dɛ y'ɔ le Zoanan. ²⁷ Zoanan dɛ y'ɔ le Eleza. Eleza dɛ y'ɔ le Zolobabelɪ. Zolobabelɪ dɛ y'ɔ le Salasiɛli. Salasiɛli dɛ y'ɔ le Neli. ²⁸ Neli dɛ y'ɔ le Mɛɛki. Mɛɛki dɛ y'ɔ le Adi. Adi dɛ y'ɔ le Kosamɔn. Kosamɔn dɛ y'ɔ le Elɪmadamɔn. Elɪmadamɔn dɛ y'ɔ le Elɪ. ²⁹ Elɪ dɛ y'ɔ le Zozi. Zozi dɛ y'ɔ le Eliezɛli. Eliezɛli dɛ y'ɔ le Zolimɔn. Zolimɔn dɛ y'ɔ le Matatɪ. Matatɪ dɛ y'ɔ le Levi. ³⁰ Levi dɛ y'ɔ le Simeɔn. Simeɔn dɛ y'ɔ le Zuda. Zuda dɛ y'ɔ le Zozeɔvɔ. Zozeɔvɔ dɛ y'ɔ le Zonamɔn. Zonamɔn dɛ y'ɔ le Eliakimɔn. Eliakimɔn dɛ y'ɔ le Melea. ³¹ Melea dɛ y'ɔ le Mena. Mena dɛ y'ɔ le Matata. Matata dɛ y'ɔ le Natan. Natan dɛ y'ɔ le Davidi. ³² Davidi dɛ y'ɔ le Izayi. Izayi dɛ y'ɔ le Zobeɔdi. Zobeɔdi dɛ y'ɔ le Bozɔ. Bozɔ dɛ y'ɔ le Sala. Sala dɛ y'ɔ le Naasɔn. ³³ Naasɔn dɛ y'ɔ le Aminnandabɔ. Aminnandabɔ dɛ y'ɔ le Adimin. Adimin dɛ y'ɔ le Aani. Aani dɛ y'ɔ le Esɪlɔmɔn. Esɪlɔmɔn dɛ y'ɔ le Falɛsɪ. Falɛsɪ dɛ y'ɔ le Zuda.

³⁴ Zuda diε y'ɔ le Zvakɔbu. Zvakɔbu diε y'ɔ le Izaaki. Izaaki diε y'ɔ le Abalahamun. Abalahamun diε y'ɔ le Tala. Tala diε y'ɔ le Nakɔɔ. ³⁵ Nakɔɔ diε y'ɔ le Seluki. Seluki diε y'ɔ le Alago. Alago diε y'ɔ le Faleki. Faleki diε y'ɔ le Eβεε. Eβεε diε y'ɔ le Sala. ³⁶ Sala diε y'ɔ le Kayinamun. Kayinamun diε y'ɔ le Afakisadi. Afakisadi diε y'ɔ le Semun. Semun diε y'ɔ le Nowe. Nowe diε y'ɔ le Lameki. ³⁷ Lameki diε y'ε le Matusalemun. Matusalemun diε y'ɔ le Enɔki. Enɔki diε y'ɔ le Yeledi. Yeledi diε y'ɔ le Maleleyeli. Maleleyeli diε y'ɔ le Kenamun. ³⁸ Kenamun diε y'ɔ le Enɔsi. Enɔsi diε y'ε le Seti. Seti diε y'ɔ le Adamun. Adamun diε y'ɔ le Nyanmian.

4

Abɔnsanmun 'ba sɔ Zozi nian (Matie 4.1-11, Maaki 1.12-13)

¹ Mɔ be sɔnlɔnɔn Zozi yueli'n, Wawε Nwannzan-nwannzan'n tunmin'n kɔ jinlan yí nzin kpa bɔkɔɔ. Wawε Nwannzan-nwannzan'n kɔ fa yí fi asue Zuludɔn nɔn anvan ebele ɔ nɔn yí kɔ hɔ ewâ nɔn anun. ² Ebele, Abɔnsanmun kɔ sɔ Zozi kɔ nian dede elɛbulanan. Elɛbulanan sɔ nɔn anun, Zozi ngɔ li like fíí. Nan mɔ temun sɔ'n sɔnlɔn'n, ehɔe kɔ hun Zozi. ³ Ehi, Abɔnsanmun kɔ han kɔ hele yí ke: “Sε ε ti Nyanmian Awa sakpa a, anɔn kan kele ebue ehi maan ɔ káci kpaɔn.”

⁴ Zozi nwan: “Ɔ wɔ Ehεε Ejɔle nɔn anun ke: *Nán kpaɔn ala yê svanlan di a, ɔ nyan ngvan ɔ.*”

⁵ Mɔ Zozi hanɔn sɔ'n, Abɔnsanmun kɔ fa yí kɔ hɔ bɔka kannganlaun kɔn ati sv. Ebele ala, ɔ kɔ fa asie nɔn asv mmelemgbin mân'n-mɔ kwalaa kɔ

hele Zozi. ⁶ Yí nwan: “Tunmin ehɪ ɔ nɔn anunmin-nyanmɔn'n mɔ mmelemgbin mân'n-mɔ le yí'n, b'a fa yí kwalaa b'a wula mín sa nun. Yê swanlan mɔ min kulo ke min fa min man yí'n yê min 'fa min man yí ɔ. ⁷ Yí ti, se ε kɔtv mín nyunnun ε sv mín an, yí kwalaa 'yɔ wɔ diε.”

⁸ Ehɪ a, Zozi nwan: “Ɔ wɔ Eहेले Eजले nun anun ke: *Kɔtv Edannganman m'ɔ ti wɔ Nyanmian nun anyunnun nán sv yí kɔnmgba cein.*”

⁹ Mɔ Zozi bualɪ yí sɔ yueli'n, Abɔnsanmɔn falɪ yí biekun an, yí nwan y'ɔ le Zoluzalemɔn, Nyanmian awulo nun ati sv. Yí nwan: “Se wɔ nwan ε ti Nyanmian Awa sakpa a, yaci wɔ nwon nun, kulu tɔ asi, ¹⁰ afi, ɔ wɔ Eहेले Eजले nun anun ke: *Wɔ dunman nun, Nyanmian 'ba man yí mmɔfve'n-mɔ atin maan be nian wɔ sv. Ese ɔ wɔ nun ke: ¹¹ Be 'sɔ wɔ bé sa nun, nán wɔ ja a mgbula man ebve.*”

¹² Mɔ Abɔnsanmɔn hanlɪn sɔ'n, Zozi nwan: “Eहेले Eजले'n kan ke: *N'ε sɔ yé Min m'ɔ ti wɔ Nyanmian'n nian.*”

¹³ Abɔnsanmɔn yɔli butu ɔ nɔn betε mɔ yí sa a ngan man Zozi'n, ɔ yacili yí ebele ɔ hɔli, ɔ 'nwonnde cian fɔfɔle biekun.

*Zozi 'ba hɔ Galile mân nun anun
(Matie 4.12-17, Maaki 1.14-15)*

¹⁴ Ehɪ, Zozi kɔ sa kɔ hɔ Galile mân nun anun. Wawe Nwannzan-nwannzan'n tunmin'n jin yí nzin. Galile mân nun anun lika biala, be bɔ yí dunman. ¹⁵ Ɔ kekele menian'n-mɔ ninnge Zufɔ'n-mɔ asɔnɪn sua'n-mɔ anun yê bé kwalaa be yí yí ayε.

*Zozi 'ba hɔ Nazaletɪ kulo nun asɔ
(Matie 13.53-58, Maaki 6.1-6)*

16 Zozi kɔ hɔ Nazaleti, kulo'n mɔ be tali yɔ su nun asu. Ɔ kɔ wɔlɔ Zufu'n-mɔ asɔnɔn sua nun anun ke ɔ yɔ yɔ ɛnwɔnmɔian ele ɔian biala'n. Be yɔli asɔnɔn'n dede mɔ ɔ 'kɔ bie'n, ɔ kɔ jasɔ, ɔ le ba kɔnnga Ehele Ejɔle'n. 17 Be kɔ fa Nyanmɔian kpɔmanfɔve *Ezayi kalata'n mɔ b'a baka'n be kɔ wula yɔ sa nun. Ɔ kɔ tele nun, ɔ kɔ nwun lika mɔ b'a hele ke:

18 *Yé Mɔn Wawe'n wɔ mɔn nun*

ɔ'a yɔ mɔn ke m mɔla

m mɔ Ejɔlekpa'n n géle ehianfɔve'n-mɔ.

Ɔ'a sɔan mɔn ke m mɔla

n yɔ bɛ mɔ b'a gua bɛ fiadi'n.

Bɛ mɔ bɛ nyɔn a sin'n,

m mɔn be nwɔn asi.

Bɛ mɔ be le kele bɛ ahɔlɔwa'n,

m mɔn be nyɔn bɛ ti.

19 *Ese m mɔla n gán n géle bɛ ke*

afɔve'n mɔ Nyanmɔian 'de menian'n-mɔ ati nun a ju.

20 Mɔ Zozi yueli yɔ kɔnnga'n, ɔ kɔ baka kalata'n, ɔ kɔ fa kɔ wula sɔanlan'n m'ɔ nɔian su nun asa nun, ɔ kɔ tanlan asi. Menian'n-mɔ kwalaa mɔ be wɔ asɔnɔn sua nun anun'n, bɛ nyɔn kɔ ha yɔ nwɔn. 21 Zozi kukuli yɔ nɔan su a, yɔ nwan: “Ene, Ehele Ejɔle ehi mɔ emɔ a ti nun a kpɔn su.”

22 Zozi ejɔjɔle fe'n yɔli bɛ enyɔnmun kpa, ɔ sinlin bɛ nwɔn. Bɛ nwan: “Bian ehi muonun, asu nán Zozefu awa nun ɔ?”

23 Zozi nwan: “Ɔ ti ananhɔle, emɔ 'ba bu anyɔndala ehi be kele mɔn ke: ‘Se wɔ nwan e ti ayile eyɔlefɔve a, di mɔa yɔ wɔ nwɔn ayile.’ Ese emɔ 'ba han tɔ su ke: ‘Ninngɛ'n mɔ y'a ti ke a yɔ yɔ Kapɛɛnawɔmɔn elɔ'n, yɔ bie wɔ kulo nun asu ewa.’”

24 *Ese, yɔ nwan: “Mun kan yɔ ananhɔle mun kele emɔ ke Nyanmɔian kpɔmanfɔve biala le man efɛlie*

yí muonun yí kulo. ²⁵ Mún kan yí ananhòle mún kele emò ke Nyanmian kpòmanfòe *Eli mèle sù, temùn mò esue nín a ndò man dede afòe nsan sala nsian mò ehòe kpili kpa kpínlún mán bòndún nín anun'n, anin kunlannvòe mmalasua dòn wò Izalaye mán nín anun. ²⁶ Nan kùsù, Nyanmian a nzvan man Eli a man ò'a ngò a mmòka man bé bie fíí, sannan kunlannvòe eyefòe balasua'n m'ò tì Salepita kulo nín asù, Sidùn mán nín anun elò'n. ²⁷ Èsè Nyanmian kpòmanfòe Elize kùsù mèle sù, anin kokobefòe sònlún Izalaye mán nín anun. Nan kùsù, Elize a mman bé bie fíí anwòn a nza man, sannan Naaman m'ò fi Sili mán nín anun elò'n.”

²⁸ Bé kùalaa mò be wò asònin sua nín anun mò be tìlì ejòle sò'n, be kò fè yí nwòn eya kpa. ²⁹ Be kò jasù, be kò sùsò yí, be nùn yí kò hò bọka'n mò bé kulo'n wò sù nín ati afian ke be 'kò a ju yí be tì bònza nín anun be kun yí. ³⁰ Nan Zozi wòlòlì bé sa abù ala, ò kò hò.

*Zozi 'ba fvan wawè ètè fi svanlan kòn anun
(Maaki 1.21-28)*

³¹ Mò Zozi fi Nazalètì bọka nín asù ò juli'n, ò kò hò Galile mán nín anun kulo'n mò be fèle yí Kapèenawòmùn nín asù. Mò ènwònman ele cian'n juli'n, Zozi kò hò asònin sua nín anun ò 'kò a kekele bé ninngè. ³² Ninngè'n-mò m'ò lè kekele'n kò sin bé nwòn, ò sanlún ke ò kan yí ejòle diè'n tunmin sù.

³³ Anin bian kòn wò asònin sua nín anun èbèlè. Bian sò'n, wawè ètè kòn wò yí nùn. Ò kò tian nùn sele kpa. ³⁴ Yí nwan: “E! Zozi m'ò fi Nazalètì, è 'se yé se? È walì yé búsù ebò anaan? Mún sí wó bókòò! È tì Nyanmian Svanlan Nwannzan-nwannzan!”

³⁵ Mò svanlan'n hanlún sò'n, Zozi kò tian wawè ètè nín asù. Yí nwan: “Muan wó nuan nín asù,

nán fi sɔanlan ɛhi anun fite!” Mɔ Zozi hanlɪn sɔ'n, menian'n-mɔ anyunnun ebele, wawɛ ɛtɛ'n kɔ fin bian nɪn asɪ, ɔ fi yɪ nun kɔ fite kɔ hɔ, ɔ'a nyɔ man yɪ like fɪ.

³⁶ Ejɔle sɔ'n kɔ sin bɛ kwalaa bɛ nwɔn, sian'n, bɛ lɛ bisa bisa bɛ nwɔn kɛ: “Anɪn nzu asinbenwɔn ejɔle dɪɛ ahi? Bian ɛhi le yɪ tunmin'n ɔ fɔan wawɛ ɛtɛ'n-mɔ a, bɛ fite!” ³⁷ Kɛ ɔ yɔli sɔ'n, mɔn sɔ nɪn anun lika kwalaa, anɪn bɛ lɛ kan Zozi ejɔle.

*Zozi 'ba man menian dɔvɔn anwɔn sa
(Matie 8.14-17, Maaki 1.29-34)*

³⁸ Mɔ Zozi fi asɔnɪn sua nɪn anun fiteli'n, ɔ kɔ hɔ *Simɔn awulo ɛɔ. ɔ 'kɔ a ju a, anɪn Simɔn asebala nɪn a fɔkɛ kpa, ebunnun nɪn a yue yɪ cɪcɪ. Bɛ kɔ bɔ Zozi amannɪɛ kɛ ɔ tɔtɔn yɪ mɔn bɛ. ³⁹ Zozi kɔ hyɔvɪn kɔ mantan wuluwafɔɛ'n, yɪ nwan: “Ebunnun, fi balasua ɛhi anwɔn tu!” Kɛ ɔ hanlɪn sɔ nɪn ala, ebunnun'n fi balasua nɪn anwɔn kɔ tu. Balasua'n kɔ jasɔ kɔ hɔ sɪn nɪn anwɔn ɛɔ ɔ kɔ man bɛ like bɛ kɔ li.

⁴⁰ Nɔsɔba mɔ senze'n tɔli'n, bɛ nɔn nwuluwafɔɛ ngacile ngacile kwalaa kɔ 'a Zozi anwɔn ebele. ɔ kɔ fa yɪ sa'n kɔ fua bɛ nwɔn, bɛ nwɔn kɔ sa.

⁴¹ Mmɔnsanmɔn'n-mɔ fi nwuluwafɔɛ'n-mɔ dɔvɔn anun bɛ kɔ fite, anɪn bɛ lɛ tɪan bɛ kan kɛ: “Wɔ, ɛ ti Nyanmɪan Awa!” Nan mɔ bɛ 'kan sɔ'n, anɪn Zozi lɛ tetɪan bɛ ɔ totua bɛ, ɔ sanlɪn kɛ bɛ dɪɛ, bɛ sɪ kɛ *Kilisi'n y'ɔ le yɪ.

*Zozi 'ba hɔ a bɔ Ejɔlekpa'n kulo ɛhɪnlɪn-mɔ asɔ
(Maaki 1.35-39)*

⁴² Mɔ alɪɛ hɪnlɪn'n, Zozi kɔ tɪ yɪ nwɔn kɔ hɔ ahanmɪan lika mɔ sɔanlan fɪ nɔvɔn man'n.

Meninsɔnman kɔ kpɔnnɔde yí. Nan mɔ be nwanlin yí'n, bé nwan: “Ye 'sele wó, n'ε kɔ lika fíí kún.”

⁴³ Zozi nwan: “Ɔ se ke min bɔ Nyanmian Belemgbin Mân nun anwɔn Ejɔlekpa'n min kele kulo nga'n-mɔ kɔsɔ. Afí yí sɔ ati yê Nyanmian sɔanlin mín ɔ.”

⁴⁴ M'ɔ hanlin sɔ yueli'n, ɔ kɔ hɔ Zufɔ'n-mɔ asɔnin sua'n-mɔ anun ɔ kɔ bɔ Ejɔlekpa'n kɔ hele bé.

5

Zozi 'ba fele yí alimwa menian nsan'n (Matie 4.18-22, Maaki 1.16-20)

¹ Cian kɔn Zozi kɔ hɔ *Zenezaleti asue nin anwan, menian dɔɔn kɔ kpɔ yí ebele, be kɔ ta kɔ si kɔ yia yí, be 'kɔ a tie Nyanmian Anwan Ejɔle'n m'ɔ le kan'n.

² Zozi 'tu yí nyin an, anun elee nnyuan sisi ebele, sɔanlan fíí nnɔn man nun. Bé mɔ be ci ejue'n, be fi nun b'a ju, be le nwunzin nwunzin bé dada'n-mɔ anun. ³ Zozi kɔ hɔ kɔ fɔ elee'n kɔn anun. Elee sɔ'n ti Simɔn diε. Zozi kɔ sele Simɔn ke ɔ tú elee'n ɔ hɔ bunman sɔ kaan. Zozi kɔ tanlan elee nin akunnun ɔ kɔ hehele meninsɔnman'n ninngε.

⁴ M'ɔ yueli bé ninngε kekele'n, yí nwan: “Simɔn, tu elee'n kɔ bunman sɔ nán ε nnɔn wó manngɔn'n-mɔ be gúa bé dada'n.”

⁵ Mɔ Zozi hanlin sɔ'n, Simɔn nwan: “Kpain, ɔ bɔ yí bu kɔngɔε angɔnmɔn, y'a gua dada dede y'a nji man ejue fíí. Nan kɔsɔ kemɔ wó nwan n gúa'n, min 'gua.”

⁶ Ebele ala, be kɔ gua bé dada'n-mɔ. Be kɔ hyi ejue dɔɔn kpa dede bé dada'n-mɔ le titi. ⁷ Mɔ be nwanlin yí sɔ'n, be kɔ tu bé sa be kɔ fele bé manngɔn'n-mɔ mɔ be wɔ elee ehɔnlin anun'n ke be bála a buka bé. Be

kɔ a bɛ kɔ wula bɛ ɛlɛɛ nnyuan'n titekɛɛ, ɔ ka mɔ bɛ nwan ɔ.

⁸ Mɔ Simɔn Pielɪ nwunlin yɪ sɔ'n, ɔ kɔ kɔtɔ Zozi anyunnun ɛbɛɛ, yɪ nwan: “Yɛ Mɪn, n'ɛ fa wɔ nwɔn bɔ mɪn. Ɔ sanlin kɛ n dɪ ɛtɛfɔɛ.” ⁹ Simɔn hanlin sɔ, ɔ sanlin kɛ ejue mɔ bɛ hyɪlɪ yɪ cɪan sɔ'n sinlin yɪ nɔn yɪ manngɔn'n-mɔ kwalaa anwɔn, ɛsɛ esulo hanlin bɛ. ¹⁰ Esulo kɔnmgbɔ sɔ'n kɔsɔ hanlin Zɔakɪ ɔ nɔn Zɔan, Zebede amma'n mɔ bɛ nɔn Simɔn di junman'n.

Ɛhɪ a, Zozi nwan: “Simɔn, n'ɛ sulo! Nan ɛnɛ m'ɔ kɔ'n, ɛ 'ba fɛfɛɛ menian man mɪn.” ¹¹ Ɛjɔɛ sɔ'n mɔ Zozi hanlin nɪn ati, mɔ bɛ sisili bɛ ɛlɛɛ'n-mɔ asɪ'n, bɛ yacili bɛ junman'n kwalaaɪn ɛbɛɛ, bɛ sili yɪ sɔ.

*Zozi 'ba man kokobefɔɛ kɔn anwɔn sa
(Matie 8.1-4, Maakɪ 1.40-45)*

¹² Cɪan kɔn Zozi kɔ hɔ kulo kɔn asɔ. Ɔ ju ɛbɛɛ ala, kokobefɔɛ kɔn kɔ a kɔ tɔ yɪ. Bian sɔ'n kɔ butu yɪ nyɪn asɪ yɪ nwan: “Yɛ Mɪn, sɛ ɛ kulo a, ɛ kwalaa kɛ ɛ man mɪn nwɔn sa.”

¹³ Mɔ kokobefɔɛ'n hanlin sɔ'n, Zozi kɔ tɪnngɛ yɪ sa kɔ han yɪ, yɪ nwan: “Mɪn kulo, man wɔ nwɔn tɪ!” Ɛbɛɛ ala, bian nɪn anwɔn kɔ sa.

¹⁴ Zozi nwan: “N'ɛ kan mɔ m'an yɔ nɪn anwɔn ɛjɔɛ keɛ sɔanlan fɪɪ. Nan kɔ kɔ tɔ Nyanmɪan tɛɛyɪfɔɛ'n m'ɔ wɔ ɛbɛɛ'n, fa wɔ nwɔn'n keɛ yɪ. Ɛbɛɛ tɛɛ'n mɔ *Moyizɪ heɛlɪ'n, yɪ maan bɛ kwalaa bɛ nwun yɪ kɛ wɔ nwɔn a sa.”

¹⁵ Anɪn Zozi dunman'n lɛ fɔ. Menian dɔɔn ba tie yɪ ɛjɔɛ'n m'ɔ kan'n, ɛsɛ bɛ ba yɪ nwɔn bɛ man bɛ nwɔn sa. ¹⁶ Nan tɛmɔn'n bie ju a, Zozi tɪ yɪ nwɔn kɔ ahanmɪan ɔ kɔ sɛɛ Nyanmɪan.

*Zozi 'ba man bubuluwafɔɛ kɔn anwɔn sa
(Matie 9.1-8, Maakɪ 2.1-12)*

17 Ecián kún anún Zozi lé kekele menian'n-mò ninngé. Meninsúnman'n mò bé walí'n, anún *Falisifóe'n-mò nún *mala mgbain'n-mò wò bé nún bie. Bé títi así Zozi anwòn ébéé. Mmie-mò fi Galile nún Zude mân nún, mmie kòsú fi Zoluzalémún kulo nún asú. Ecián sò'n, anún yé Mún tunmin'n jin Zozi anzin ó kò man nwuluwafóe'n-mò anwòn kò sa. 18 Kaan cé, menian mmie-mò nún bubuluwafóe kún kò a, ó la ébéé sú. Bé lé kpònnde atún bé sún bé fa wuluwafóe'n bé fite Zozi anyunnún. 19 Meninsúnman'n dunman nún, kemò bé nnyan man atún bé nzín man'n, bé kò fú sua'n mò Zozi wò nún nún asú. Bé kò kpé tokolo sua nún ati afian, bé kò fa bubuluwafóe'n bé kò jula yí nún yí ébéé'n Zozi anyunnún ébéé menian'n-mò kòalaa afian.

20 Mò Zozi nwunlin bé dedi'n, ó kò han kò hele wuluwafóe'n ké: “Njabian, b'a fa wó éte'n b'a hye wó.”

21 Ejòlé sò'n m'ò hanlín nún ati, Falisifóe'n-mò nún mala nún asú mgbain'n-mò lé kan yí bé tí akunnún ké: “Nwan sùanlan díe ahí m'ò kòalaa ó kan ejòlé éte sua tia Nyanmian ó? Sé nán Nyanmian angònmún cein an, nwan y'ò kòalaa sùanlan éte fa ce yí ó?”

22 Ajònlín sò'n mò bé falí nún ati, Zozi nwan: “Nzuke ati yé ajònlín sua-mò wò emò ati anún ó?”

23 Sé mún kan ké: ‘B'a fa wó éte'n b'a hye wó’ a, emò nnwun man nún. Nan sé mún kan mún kekele wuluwafóe'n ké: ‘Jasú nanndí’ nán ó yò sò a, 24 anún emò a nwun yí ké *Mân Baa'n le tunmin asíe nún asú éwa ó fa éte ce.”

Éhí a, ó kò han kò hele bubuluwafóe'n ké: “Mún kan mún kekele wó, jasú, fa wó ébéé'n nán kò wó awulo!” 25 Ébéé ala, bé kòalaa bé nyunnún ébéé, bian'n kò jasú kò fa yí ébéé'n m'ò lalí sù'n, ó kò hò yí

awulo. Ɔ 'kɔ a, anɔn ɔ lɛ yi Nyanmian ayɛ. ²⁶ Eɔɔlɛ'n kɔ sin bɛ kwalaa bɛ nwɔn. Esulo kɔ han bɛ, bɛ lɛ yi Nyanmian ayɛ, bɛ nwan: “Ɛnɛ diɛ, fɔɔn y'a nwun ɛnyɔnmian ninngɛ yɛ nyɔnsɔ!”

Zozi 'ba fɛlɛ Levi

(Matiɛ 9.9-13, Maaki 2.13-17)

²⁷ Ɛhɪ anzin, Zozi fi sua nɔn anɔn kɔ fite. Ɔ 'kɔ ju a, anɔn bian kɔn, bɛ fɛlɛ yɪ Levi, ɔ ti lɪka mɔ bɛ didi ajule'n. Levi sɔ'n, ɔ dide ajule. Zozi kɔ fɛlɛ yɪ, yɪ nwan: “Levi, jasɔ, si mɪn sɔ!” ²⁸ Ɛbɛlɛ ala, Levi kɔ jasɔ kɔ yaci yɪ junman'n ɔ kɔ si yɪ sɔ.

²⁹ Levi kɔ bɔ Zozi ati ɔ kɔ man bɛ kɔ tɔn alɛ kpili kpa yɪ awulo. Mɔ bɛ 'didi'n, bɛ mɔ bɛ dide ajule'n nɔn menian mmiekun-mɔ dɔɔn kpa nɔn bɛ gugua tɔbɪli nɔn anwɔn. ³⁰ *Falɪsɪfɔɛ'n-mɔ nɔn *mala nɔn asɔ mgbain'n-mɔ mɔ bɛ nɔn bɛ di fɔ kɔn'n kɔ yue ɛya fɛ. Bɛ kɔ bisa Zozi menian'n-mɔ kɛ: “Nzu ati yɛ ɛmɔ nɔn bɛ mɔ bɛ dide ajule'n nɔn ɛtɛfɔɛ'n-mɔ didi'n?”

³¹ Zozi nwan: “Sɔanlan mɔ ewue lɛ ngun man yɪ'n, ɔ mgbɔnndɛ man ayile ɛyɔlɛfɔɛ. Nan sɔanlan m'ɔ lɛ wu'n y'ɔ kpɔnndɛ ayile ɛyɔlɛfɔɛ ɔ. ³² M'an mma man kɛ mɪn 'ba fɛlɛ bɛ mɔ bɛ ti sɛsɛ wɔ Nyanmian anyunnun'n maan bɛ kaci bɛ abalabɔ'n. Nan bɛ mɔ bɛ ti ɛtɛfɔɛ'n-mɔ, bɛ ti yɛ m malɪ ɔ.”

Abuala nɔn anwɔn kosuan'n

(Matiɛ 9.14-17, Maaki 2.18-22)

³³ Ɛhɪ anzin, bɛ nun mmie-mɔ kɔ bisa Zozi kɛ: “Zɔan menian'n-mɔ nɔn Falɪsɪfɔɛ'n-mɔ diɛ'n-mɔ, ɔ yɔ a, bɛ di abuala bɛ sɛlɛ Nyanmian. Nan kɔsɔ wɔ diɛ'n-mɔ nni man abuala, tɛmɔn sɔ'n, anɔn bɛ lɛ didi bɛ nɔnnɔn.”

³⁴ Mɔ Zozi tɪlɪ ɛjɔlɛ sɔ'n, yɪ nwan: "Mɛlɛ mɔ atɔnvɔlɛ bian'n wɔ ɛbɛlɛ'n, yɪ manngun'n-mɔ mɔ bɛ wɔ atɔnvɔlɛ nun abv'n, bɛ ngvɔla man kɛ bɛ bua bɛ da ɔ. ³⁵ Nan mɛlɛ bie 'ba ju, atɔnvɔlɛ bian'n fi bɛ sa nun ɔ 'ba tu. Mɛlɛ sɔ nun anun, bɛ 'ba li abuala."

³⁶ Mɔ Zozi hanlin sɔ yuelɪ'n, ɔ kɔ han nvandɔhɔn ɛjɔlɛ kɔn kɔ tɔ sv, yɪ nwan: "Svanlan fɪi nzua man ɛtanlan fɔfɔlɛ ndafuin ɔ ndua man ɛtanlan daba nun tokolo. Sɛ ɔ yɔ yɪ sɔ a, anɪn ɔ'a sɛci ɛtanlan fɔfɔlɛ'n yɛ ndafuin sɔ'n nɔn ɛtanlan daba ngɔ man sv. ³⁷ Svanlan fɪi ngaci man nzan fɔfɔlɛ ngua man kpolo kotoku daba nun. Sɛ ɔ yɔ yɪ sɔ a, kpolo kotoku'n 'te, nzan'n 'butu, anɪn kpolo kotoku nun a yɔ mgban. ³⁸ Nan nzan fɔfɔlɛ'n, bɛ fa bɛ gua kpolo kotoku fɔfɔlɛ nun. ³⁹ Ɛsɛ svanlan biala m'ɔ nɔn nzan daba'n, ɔ mgbɔnndɛ man nzan fɔfɔlɛ. Afi yɪ nwan: 'Nzan daba'n dɪɛ bɛ nnyan man yɪ nwɔn sv.'"

6

Zozi nɔn ɛnwɔnmɪan ele cɪan'n (Matie 12.1-8, Maaki 2.23-28)

¹ Cɪan kɔn Zozi nɔn yɪ menian'n-mɔ kɔ kpɛ nun *bele ebo kɔn asv. Cɪan sɔ'n, ɔ tɪ ɛnwɔnmɪan ele cɪan. Yɪ menian'n-mɔ kɔ titɪ bele mma'n bie bɛ kɔ kputa yɪ bɛ sa nun bɛ kɔ yɪyɪ yɪ nwɔn abvɪn'n bɛ kɔ li. ² Mɔ Falisifvɛ'n-mɔ nwunlin yɪ sɔ'n, bɛ nwan: "Nzuke ati yɛ ɛmɔ yɔ like mɔ yɛ mala'n tua kɛ nɔn bɛ yɔ yɪ ɛnwɔnmɪan ele cɪan'n?"

³ Mɔ bɛ hanlin sɔ'n, Zozi kɔ bua bɛ kɛ: "Asv ɛmɔ kɪngalɪ man like mɔ Davidi yɔlɪ, mɛlɛ mɔ ɛhɔɛ hunlin yɪ nɔn yɪ menian'n-mɔ nun anwɔn ɛjɔlɛ'n lɛ ɔ? ⁴ Davidi wɔlɔlɪ Nyanmɪan sua nun anun, ɔ

fali kpaun'n-mo mo b'a fa b'a man Nyanmian'n, o non yi menian'n-mo be lili. Kpaun so'n, Zufu'n-mo mala'n keke ke swanlan ngacile biala le man atin o nni man ke Nyanmian teeyifue'n-mo ala." ⁵ Mo Zozi buali be so'n, nan o'a han o'a tu so ke: "Man Baa'n ti enwonmian ele cian nin aso kpain."

Swanlan'n mo yi sa kon a jo'n.

(Matie 12.9-14, Maaki 3.1-6)

⁶ Enwonmian ele cian kon biekun, Zozi ko wolo asonun sua kon anun, o ko hehele ninngé. Anun bian kon wo asonun sua nin anun ebele, yi sa fama nin a jo. ⁷ Mala nin aso mgbain'n-mo non Falisifue'n-mo mo be wo ebele'n, anun be le nian se Zozi ko man wuluwafue bie anwon ko sa enwonmian ele cian nin an. O sanlin ke be le kponnde atin be sin so be tun yi esvan. ⁸ Nan kemoo Zozi si mo b'a jonlin'n, o ko han ko hele wuluwafue'n ke: "Jaso jinlan menian'n-mo kwalaa anyunnun ewa." Bian'n ko jaso ko jinlan be nyunnun ebele.

⁹ Mo bian'n jasoli jinlanlin'n Zozi ko kaci yi nyin meninsunman nin anwon elo, yi nwan: "Min 'ba bisa emoo kosuan. Ye mala'n keke se? O keke ke ye yo ye enwonmian ele cian nin anaan ye yo ete? Ye le swanlan ati ngvan anaan ye hun yi o?"

¹⁰ Zozi ko nenian be kwalaa be nyunnun, o ko tu yi nyin wuluwafue nin anwon elo, yi nwan: "Tinngé wo sa nin anun." Bian'n ko tinngé nun, ebele ala, yi sa'n ko yo kpa. ¹¹ Ehi, Falisifue'n-mo non mala nin aso mgbain'n-mo ko fe eya kpa. Sian'n be le bisa bisa be nwon like mo be 'yo nan be sa a han Zozi'n.

Zozi mmofue bulu non nnyuan'n

(Matie 10.1-4, Maaki 3.13-19)

12 Mele sɔ nun anun, Zozi kɔ hɔ kɔ fɔ buka kɔn asɔ. Ɔ kɔ a sele Nyanmian. Ɔ kɔ sele Nyanmian kɔngɔe dede alie kɔ hin. 13 Mɔ alie hinlun'n, Zozi kɔ fefele yɪ menian'n-mɔ be kɔ yia. Ɔ kɔ nian be nun kɔ yɪ bulu nun nnyuan ɔ kɔ tun be mmɔfue. 14 Menian bulu nun nnyuan sɔ'n-mɔ y'ɔ le: Simɔn mɔ Zozi fele yɪ Piel'n, ɔ nun yɪ nianman Andele, Zvakɪ nun Zvan, Filipɔ nun Baatelemin, 15 Matie nun Toma, Alife awa Zvakɪ nun Simɔn mɔ be fele yɪ *Zelɔtɔfue'n, 16 Zvakɪ awa Zudɪ, ɔ nun Zudasɪ Isikalɔtɪ mɔ ɔ 'ba yɪ Zozi man'n.

*Menian dɔn 'ba yia Zozi anwɔn
(Matie 4.23-25)*

17 Ehi, Zozi nun yɪ mmɔfue'n-mɔ, be fi buka nun asɔ, be kɔ ju be kɔ jinlan lika sese kɔn. Lika sɔ'n, anɪn Zozi menian dɔn kpa a yia ebele. Menian sɔ'n-mɔ, mmie-mɔ fi Zude mɔn nun. Mmie-mɔ fi Zoluzalemɔn. Mmie-mɔ fi jenvie nun anwan elɔ kulo'n-mɔ mɔ be mantan mantan Tii nun Sidɔn nun asɔ. 18 Be walɪ ke be 'ba a tie Zozi Anwan Ejɔle'n, ese be man be nwɔn sa. Be mɔ be kɔsɔ wawe ete wɔ be nun m'ɔ kele be yale'n, wawe ete'n fi be nun tu. 19 Be kwalaa be kulo ke be kan Zozi. Ɔ sanlɪn ke tunmin kɔn fi yɪ nun fite y'ɔ man be nwɔn sa ɔ.

*Nyila nun munnzue'n
(Matie 5.1-12)*

20 M'ɔ yɔli sɔ'n, Zozi kɔ tɔ yɪ nyɪn yɪ menian'n-mɔ elɔ yɪ nwan:

“Nyila hɔn emɔ mɔ be tɪ ehianfue'n, ɔ sanlɪn ke Nyanmian Belemgbin Mɔn'n tɪ emɔ die!

21 “Nyila hɔn emɔ mɔ ehɔe le kun emɔ kɪkaala'n, ɔ sanlɪn ke emɔ akɔ 'ba yi.

“Nyila hán emə mə be le sun'n, ɔ sanlɪn ke emə 'ba silɪ.

²² “Nyila hán emə, mɛle mə be le kpə emə, mə be le fvan emə, mə be le kpe emə nzɔba, mə be le bu emə menian mgban wə *Mân Baa'n dunman nun.

²³ Mə be 'yɔ emə sɔ'n, emə lí fe be mán bé nwɔn te bé be sí abile be húhulu. ɔ sanlɪn ke emə 'ba nyan yí nwɔn ahátua kpili kpa wə anwunno elɔ. Afɪ daba, ke bé nan-mə helelɪ Nyanmɪan mgbəmanfɔe'n-mə ahɔlɔwa nɪn anɪn.

²⁴ “Nan emə esikafɔe'n-mə, munnzue hán emə! ɔ sanlɪn ke emə asa a han emə salɪe dɪe'n dada angɔnmɪn.

²⁵ “Munnzue hán emə mə bé kv a yi'n! ɔ sanlɪn ke ehɔe 'ba hun emə.

“Emə mə be le silɪ kɪkaala'n, munnzue hán emə! ɔ sanlɪn ke alɔabɔ 'ba han emə, emə 'ba sun.

²⁶ “Munnzue hán emə mə menian'n-mə kvalaatin kan emə anwɔn ejɔle kpa'n. Afɪ daba, ke bé nan-mə hanlɪn ato mgbəmanfɔe'n-mə anwɔn ejɔle kpa nɪn anɪn.

*Emə húlo bé mgbəfɔe'n-mə
(Matie 5.38-48; 7.12a)*

²⁷ “Nan emə mə be le tie mɪn'n, mɪn kan mɪn kele emə ke: Emə húlo bé mə be kpə emə'n. Emə yɔ bé ye. ²⁸ Emə yéyila bé mə be bɔ emə sasan nɪn asɔ.

Emə yɔ asɔnɪn be man bé mə be kele emə ahɔlɔwa'n.

²⁹ Se sɔanlan bie kpaci emə anyɪn bê nɪn asɔ a, be káci fama'n maan ɔ kpáci sɔ. Se sɔanlan bie de emə taladɪe'n mə be wula yí sɔ nɪn an, emə yí mə emə wula yí bu'n kɔsɔ be mán yí. ³⁰ Sɔanlan biala m'ɔ kɔ seɛ emə like'n, emə fá mán yí. Se sɔanlan tɔa emə de like mə emə le nɪn an, nán be bisa yí bɔsɔ. ³¹ Like mə

emə kulo ke menian'n-mə yə man emə'n, emə kusu yə like sə'n be mán bé.

³² “Se bé mə be kulo emə nin ala yê emə kusu kulo bé a, nzu nvasue die yê emə nyan yí su ə? Etefue'n-mə kusu kulo bé mə be kulo bé'n. ³³ Se bé mə be yə emə ye nin ala yê emə kusu yə bé ye a, nzu nvasue die yê emə nyan yí su ə? Etefue'n-mə kusu yə sə bie. ³⁴ Bé mə emə bə bé busia a emə de di ke be kualala yí tua'n, se bé ngonmin ala yê emə bə bé busia a, nzu nvasue die yê emə nyan yí su ə? Etefue'n-mə kusu bə bé manngon etefue'n-mə mə be kualala kale'n tua'n busia. ³⁵ Nan emə die, nán be yə sə. Emə húlo bé mə be kpə emə'n, emə yə bé ye, emə bó bé busia, nán be susu bé ti be gua su ke be túa be mán emə. Se emə yə sə a, emə 'ba nyan yi nwon ahatua kpili kpa, ese emə 'ba kaci Nyanmian m'ə wə anwunno anwunno elə nin amma. Ə sanlin ke ə ti kpa man menian mə be nzi man ye'n, ə non menian kusu mə bé kunnun ti ete'n. ³⁶ Kemə emə Asi'n si anwunnvoe'n, emə kusu nwún anwunnvoe.

*Nán be bua bé manngon'n-mə ndeε
(Matie 7.1-5)*

³⁷ “Nán be bua bé manngon'n-mə ndeε nán Nyanmian Kpili kusu a mmua man emə ndeε. Nán be buə sanlan fí fə nán Nyanmian kusu a mmu man emə fə. Emə fá bé manngon'n-mə ete'n be hyé bé nán Nyanmian kusu a fa emə die nin a hye emə. ³⁸ Emə hyé bé manngon'n-mə nán Nyanmian kusu a hye emə bie. Be 'su ninngə be gua emə taladie'n pəsu kpili nin anun, be 'tinndin su kpa maan ə yi dede ə bu su. Susulie'n mə emə fa be susu ninngə be man bé

manngv̄n-mə'n, yí yê Nyanman 'fa susu man emə ɔ."

³⁹ Mə Zozi hanl̄n sɔ yuel̄n, εε ɔ kə bu anȳnndala k̄n biekun kə hele bé, yí nwan: "Anȳnsinlinwafv̄ε, ɔ nni man yí manngv̄n anȳnsinlinwafv̄ε taataa. Σε ɔ yɔ yí sɔ a, bé munnyuan be 'gua kunman nun. ⁴⁰ Svanlan mə be le kele yí like'n, ɔ nzi man like ndala man yí m̄n'n m'ɔ le kele yí'n. Kvs̄v̄ se ɔ suan like nán ɔ nwun yí kpa bəkəɔ a, ɔ kaci ke yí m̄n'n.

⁴¹ "Nzuke ati yê ε le nian tabva munmuin kaan'n m'ɔ la wó nianman n̄n anȳn n̄n asv̄, nan kvs̄v̄ ε nnwun man tabva ebue'n m'ɔ la wó d̄ie n̄n asv̄'n? ⁴² ɔ yɔ se mə ε kv̄ala ε kan kele wó nianman'n ke: 'Anianman, yaci m̄n maan n yí wó nȳn n̄n asv̄ munmuin kaan'n', wó mə ε nnwun man ke tabva ebue k̄n la wó nȳn d̄ie n̄n asv̄'n? Ε bɔ wó nw̄n apoo. Di m̄va yí m'ɔ la wó nȳn n̄n asv̄'n, asannan nán a nwun as̄i a yí m'ɔ la wó nianman'n d̄ie n̄n asv̄'n.

*ɔ le baka k̄n n̄v̄n yí mma
(Matie 7.16-20; 12.33-35)*

⁴³ "Baka kpa nzu man mma εε yê baka εε kvs̄v̄ nzu man mma kpa. ⁴⁴ Baka biala m'ɔ jin'n, yí mma'n y'ɔ man be nwun yí nzɔle ɔ. Be nd̄i man *figi mma eminlan mmowe'n-mə asv̄. Yê be nd̄i man div̄n mma kvs̄v̄ baka mə yí nw̄n le bowe n̄n asv̄. ⁴⁵ Svanlan m'ɔ t̄i kpa'n, ati anun kpa ninnge y'ɔ yɔ ɔ. Svanlan kvs̄v̄ m'ɔ t̄i man kpa'n, ati anun εε ninnge y'ɔ yɔ ɔ. ɔ sanl̄n ke ejɔle m'ɔ wɔ sv̄anlan akunnun'n y'ɔ fite yí n̄van ɔ.

*Sua nnyuan n̄n anw̄n ejɔle'n
(Matie 7.24-27)*

46 “Nzuke ati yê emə fele mɪn ‘yé Mɪn, yé Mɪn’, kɔsɔ emə nyɔ man like mɔ n gɔ bisa'n? 47 Sɔanlan m'ɔ kɔ a mɪn nɔwɔn, m'ɔ kɔ tie mɪn nɔan ɛjɔlɛ'n, m'ɔ kɔ nanndɪ sɔ'n, ɛ 'nwun like m'ɔ soman yɪ'n: 48 ɔ soman sɔanlan m'ɔ lɛ si sua. ɔ'a fun kunman'n maan ɔ'a hɔ mɔa ɔ'a wula yɪ bu ɔ'a si sua nɪn ɛbɔɛ nɪn asɔ. Mɔ fɔsɪɛ'n tikeli'n, asue'n-mɔ kɔ yi kɔ bu asɪ ɔ kɔ han sua'n, nan kɔsɔ ɔ'a ngɔala man yɪ bu. ɔ sanlɪn kɛ sua sɔ'n jin bi. 49 Sɔanlan kɔsɔ m'ɔ tie mɪn Nɔan ɛjɔlɛ'n m'ɔ nnanndɪ man sɔ'n, ɔ soman sɔanlan mɔ ɔ'a si yɪ sua nɪn anyɔan nɪn asɔ. ɔ'a nwula man sua nɪn abɔ. Mɔ fɔsɪɛ'n tikeli'n, asue'n-mɔ kɔ yi kɔ bu asɪ ɔ kɔ han sua'n. ɛbele ala, sua sɔ'n kɔ bubu kɔ gua kpa bɔkɔɔ.”

7

Zozi 'ba man nzalafɔ kpain'n kɔn akɔa nɪn anwɔn sa
(Matie 8.5-13)

1 Mɔ Zozi yuelɪ ɛjɔlɛ ɛhɪka kwalaa kan kele menian'n-mɔ, ɔ kɔ hɔ Kapɛɛnawɔmɔn. 2 Anɪn Lɔmɔn nzalafɔ kpain'n kɔn wɔ Kapɛɛnawɔmɔn ɛbele. Nzalafɔ kpain sɔ'n, ɔ le yɪ akɔa kɔn mɔ yɪ nɔwɔn cian yɪ kpa ɔ. Akɔa sɔ'n kɔ fɔkɛ kpa ɔ le de ewue wu. 3 Mɔ nzalafɔ kpain'n tɪlɪ Zozi angan'n, ɔ kɔ sɔan zufɔ mgbain'n mmie-mɔ kɛ be hɔ féle Zozi maan ɔ bála a yɔ maan yɪ akɔa nɪn anwɔn sa. 4 Be kɔ hɔ Zozi anwɔn ɛlɔ be kɔ bɔtɔ yɪ. Bé nwan: “Sɔanlan sɔ'n dɪɛ, ɔ fata kɛ ɛ bua yɪ. 5 ɔ sanlɪn kɛ ɔ kulo yé Zufɔ mɔn'n. Yɪ yê ɔ'a si yé Nyanmɪan sua nɪn ɔ.” 6 ɛhɪ a, Zozi nɔn bé be kɔ hɔ.

Mɔ be hɔlɪ dede be ka kaan be ju awulo nɪn anwɔn'n, nzalafɔ kpain'n kɔ sɔan menian kɛ be hɔ

sé Zozi ké: “Kpain, n'ε kele wó nwón εφε. O sanlín ké mún nze nvata man ké ε wólu mún awulo. ⁷ Ehi ka ati yê mún muonun m'an mma man wó ja sù o, afi mún nze nvata man. Nan kan εjòle kpòle kònmgba cein, mún akva nún anwón 'ba sa. ⁸ Mún, n ne mún nyunnun mgbain mò be sie mún o. Mún kòsù, n ne nzalafù mò mún sie bé o. Se mún kan mún kele nunhan kún ké: 'Kò!' a, o kò. Se mún kan mún kele nunhan kún biekun ké: 'Bala!' a, o ba. Se mún kan mún kele mún akva'n ké: 'Yò like ehi' a, o yò.”

⁹ Mò Zozi tili εjòle sò'n, o kò fva nzalafù kpain'n. O kò bilí yí nyín o kò han kò hele menian'n-mò mò be si yí sù'n ké: “Mún kan yí ananhòle mún kele εmò: Izalaye mân nún anun εwa muonun, sùanlan m'ò le dedi ké sùanlan ehi'n, n nwunlín man bie lé.” ¹⁰ Bé mò nzalafù kpain'n sùanlín bé'n kò sa kò hò awulo. Be 'ju elò a, akva nún anwón a sa bókòò.

Zozi 'ba hún kunlannvbe balasua kún awa

¹¹ Ehi anzin, Zozi kò hò Galile mân nún anun kulo kún asù. Kulo sò'n, be fele yí Nain. Mò o 'kò'n, yí menian'n-mò nún meninsùnman sili yí sù. ¹² Be hòli dede mò be ka kaan be ju kulo nún anvan nún anwón ebele'n, be 'nian an, anún be nún fuin kún le sún kò asielie sù. Sùanlan'n mò be le kò a sie yí'n, o ti belenzua bangòlò yê yí nin ti kunlannvbe. Kulo nún asù menian dòn kpa nún kunlannvbe balasua'n wò ebele. ¹³ Mò Zozi nwunlín balasua'n, yí nwón kò ye yí koun nán o a se yí ké: “N'ε sun kón!”

¹⁴ Zozi kò kpunngé alaka'n, o kò fa yí sa kò han yí. Bé mò be lile alaka nún anun'n kò jinlan, Zozi nwan: “Kpafele, mún kan mún kele wó, fi ewue nun tinnge!” ¹⁵ Sùanlan'n mò o'a wu'n kò jasù kò tanlan asù o le jòjò. Zozi kò fa yí kò man yí nin.

16 Esulo kɔ han bé kwalaa, be kɔ yɪ Nyanmian aye. Bé nwan: “Nyanmian kpɔmanfɔe kpili kpa kun a fite yé afian ewa!” Eɛe bé nwan: “Nyanmian a a yé ekpala.” 17 Like sɔ'n mɔ Zozi yɔlɪ'n, Zude mân'n lika kwalaaatin, ɔ nun mân mân mɔ be mantan yí'n, bé kwalaa be tili.

*Bé mɔ Zvan Batisi svanlɪn bé'n.
(Matie 11.2-19)*

18 Ninngɛ kwalaa mɔ Zozi yɔlɪ'n, Zvan Batisi menian'n-mɔ hɔlɪ bɔlɪ nun amannɪe be helelɪ yí. Zvan kɔ fɛle yí menian'n-mɔ anun nnyuan 19 ɔ kɔ svan bé yé Mɪn anwɔn elɔ ke be hó bɪsa yí ke: “Svanlan'n mɔ ye sɪ ke ɔ le ba'n y'ɔ le wó anaan svanlan sɔ'n tɛ wɔ sian?”

20 Mɔ be juli Zozi anwɔn ebeɛ'n, bé nwan: “Zvan Batisi a svan yé ke ye bála a bisa wó ke se svanlan'n mɔ ye sɪ ke ɔ le ba'n y'ɔ le wó a, se kusɔ svanlan sɔ'n tɛ wɔ sian an, anun e hán héle yé.”

21 Temɔn sɔ'n, bé mɔ ewue le kun bé'n, Zozi kɔ man bé nwɔn kɔ sa. ɔ kɔ fɔan wawe ɛtɛ'n-mɔ mɔ be wɔ menian'n-mɔ anun'n, eɛe ɔ kɔ tike tike anyɪnsinlinwafɔe dɔvɔn anyɪn'n. 22 M'ɔ yɔlɪ sɔ'n, Zozi kɔ han kɔ hele bé mɔ Zvan svanlɪn bé'n ke: “Emɔ hó hán mɔ emɔ a ti'n, ɔ nun mɔ emɔ a nwun yí'n be héle Zvan. Emɔ a nwun ke anyɪnsinlinwafɔe'n-mɔ anyɪn'n-mɔ a tike tike, bé mɔ be tia be tɔ sv'n-mɔ aja'n-mɔ a tɪnngɛ tɪnngɛ, kokobefɔe'n-mɔ anwɔn a ti, anzɔtiliwafɔe'n-mɔ ti ejɔle, bé mɔ b'a wu'n-mɔ a tɪnngɛ tɪnngɛ, ehianfɔe'n-mɔ le ti Ejɔlekpa'n. 23 Nyila hán svanlan mɔ ɔ mminlin man yí dedi'n m'ɔ le yí wɔ mín nun'n.”

24 Mɔ bé mɔ Zvan svanlɪn bé'n salɪ hɔlɪ'n, Zozi kɔ han Zvan ejɔle ɔ kɔ hele menian'n-mɔ. Yí nwan:

“Nzu like die yê emò hólì nianlìn yí ewâ nìn anun elò ɔ? Ndeε mò anwɔnman lε fita anaan? ²⁵ Nan nzu like die yê emò hólì nianlìn ɔ? Emò hólì nianlìn sɔanlan m'ò wula taladiε kanlanman anaan? Bé mò be wula esikafɔε ndaladiε mò be tí líka kanlanman'n, menian sò'n-mò gua mmelemgbin'n-mò awulo. ²⁶ Anun nzu like die fóón yê emò hólì nianlìn ɔ? Nyanmian kpɔmanfɔε anaan? Yuo, mún kan mún kele emò ke ɔ tala Nyanmian kpɔmanfɔε bɔbɔ. ²⁷ Ɔ sanlìn ke Zvan yê Ehele Eɔlè'n kan yí eɔlè ke:

*Nyanmian nwan: Mun sɔan mín bɔfɔε'n
mún man ɔ di mva wó nyunnun ɔ sesie wó atín'n.”*

²⁸ Zozi kò han kò tɔ sɔ ke: “Mún kan yí ananhòle mún kele emò ke be wólì man sɔanlan fí kón m'ò tí kpilì tala Zvan ɔ. Nan kɔsɔ sɔanlan bɔbɔ m'ò tí kaan sɔa Nyanmian Belemgbin Mân nìn anun'n, ɔ tala Zvan kpilì.”

²⁹ Baga'n, yí lílì bé mò be dide ajule'n, be tielì Zvan anɔan eɔlè'n be man ɔ sɔnìnlìn bé. Afí be nɔwunlìn ke Nyanmian atìn die'n tí fóón. ³⁰ Nan *Falisiɔε'n-mò nɔn *mala nìn asɔ mgbain'n-mò die, like mò Nyanmian kulo ke ɔ yɔ man bé'n, b'a ndie man. Ehí atí b'a man Zvan a nzɔnìn man bé.

³¹ Zozi kò tɔ sɔ ke: “Nwan bɔbɔ yê n vá ajulìsɔ menian ehí-mò n zusu bé ɔ? Nwan yê be soman yí ɔ? ³² Be soman mmatɔnman nganngan mò be gugua gua nìn asɔ, mò be lε tetian be se bé manngɔn'n-mò ke:

‘Y'a bɔ abile dede emò a nzi man!

Y'a tɔ alɔabɔ ejue dede emò a nzun man!’

³³ Ɔ sanlìn ke Zvan Batisi walì, ɔ nni man alíε, εse ɔ nɔnɔn man nzan, nan kɔsɔ emò nwan: ‘Wawε etε yê ɔ wɔ yí nun ɔ!’ ³⁴ Mân Baa'n kɔsɔ a a, ɔ dí alíε, ɔ nɔn nzan, εse emò nwan: ‘Be nían sɔanlan

ehi, yí dié, ɔ njɔnlɔn ejɔle fíi ké alie nɔn nzan ejɔle ala yê ɔ jɔnlɔn ɔ. Yí manngɔn y'ɔ le bé mɔ be dide ajule'n ɔ nɔn etefue'n-mɔ!' ³⁵ Nan kusɔ bé kwalaa mɔ be de Nyanmian be di'n, be kele ké Nyanmian ti bengelefue sakpa."

Falisifue Simɔn 'ba fɛle Zozi alie

³⁶ *Falisifue kɔn feleli Zozi ké ɔ bála a li like yí awulo. Mɛle mɔ be lila mgba nɔn asɔ tɔbɔli nɔn anwɔn'n, ³⁷ kulo sɔ nɔn asɔ balasua kɔn kɔ wɔɔ ebele. Balasua sɔ'n si tutu. M'ɔ tɔli ké Zozi wɔ Falisifue nɔn awulo ebele ɔ le didi'n, ɔ kɔ fa anatɔli bondoman tekeɛ kɔn mɔ yí gua yɔ si'n kɔ a. ³⁸ Balasua'n kɔ jinlan Zozi aja ngɔa. ɔ kɔ sun ɔ kɔ fa yí nyɔn emɔn'n ɔ kɔ lɔɔba Zozi aja nɔn anwɔn. ɔ kɔ fa yí ti enyuan'n ɔ kɔ cici ɔ kɔ fa Zozi aja'n ɔ kɔ bɔ yí hue sɔ, ese ɔ kɔ fa anatɔli'n ɔ kɔ bɔ yí ja nɔn anwɔn.

³⁹ Mɔ Falisifue'n m'ɔ feleli Zozi alie'n nwunlin yí sɔ'n, ɔ kɔ han yí ti anun ké: "Se sɔanlan ehi ti Nyanmian kpɔmanfue sakpa a, ahan ɔ 'nwun ké balasua'n mɔ ɔ'a han yí'n ti etefue. ɔ sanlin ké ɔ si tutu."

⁴⁰ Mɔ anɔn Falisifue'n le kan ehi yí ti anun'n, Zozi kɔ kuku yí nwan sɔ ɔ kɔ han kɔ hele yí ké: "Simɔn, man n gán ejɔle kɔn n géle wɔ."

Simɔn nwan: "Kpain, kan."

⁴¹ Zozi nwan: "Anɔn menian nnyuan tua sɔanlan kɔn kale. Nunhan kɔn tua jete fufue mma eya nnun, yê kɔn'n kusɔ tua jete fufue mma abulanun.

⁴² Kemɔ bé menian nnyuan'n nun bie fíi ngɔala man yí kale'n tua'n, sɔanlan'n m'ɔ bɔli be busia'n kɔ fa kɔ hye bé. Menian nnyuan sɔ'n, nunhan benin yê ε de di ké ɔ 'kulo bian'n bu sɔ ɔ?"

⁴³ Simɔn kɔ bua yí kɛ: “Mɔn de mɔn di kɛ nunhan mɔ yí kalɛ diɛ'n ti kpili nɔn ɔ.”

Zozi nwan: “Mɔ a han'n ti ananhɔɛ.”

⁴⁴ M'ɔ hanlɔn sɔ'n, ɔ kɔ fa balasua'n kɔ hele Simɔn, yí nwan: “Simɔn, a nwun balasua ɛhi? Kɛ m mali wɔ awulo ɛwa'n, a mman man mɔn nzue m'an nwunnzin man mɔn ja nɔn anwɔn. Nan balasua ɛhi diɛ, ɔ le yí nyɔn ɛmɔn'n ɔ'a nwunnzin mɔn ja nɔn anwɔn, ɔ'a fa yí ti enyuan'n ɔ'a cici. ⁴⁵ N juli ɛwa'n, a ndɔ man mɔn nun. Nan yí diɛ, kɛ n wɔɔɔɔ ɛwa nɔn angɔnmɔn yê ɔ falɔ mɔn ja'n-mɔ bɔɔɔ yí hue sɔ ɔ. ⁴⁶ A ngua man ngo m'ɔ ban fanlan mɔn ti nɔn asɔ. Nan yí diɛ, anatɔɔ kpa yê ɔ'a fa ɔ'a gugua mɔn ja nɔn anwɔn ɔ. ⁴⁷ Yí sɔ ati, mɔn kan mɔn kele wɔ kɛ balasua ɛhi, ehulo kpili'n mɔ ɔ'a hulo mɔn'n dunman nun, yí ɛɛ'n kwalaaɔn, yí ɛɛ bobolobe'n kwalaa m'ɔ sɔ'n, b'a fa yí kwalaa b'a hye yí. Nan sɔanlan mɔ yí ɛɛ nɔn a nzɔn man mɔ bɛ kɔ fa bɛ kɔ hye yí'n, ehulo'n m'ɔ le yí'n ti kaan sɔa.”

⁴⁸ ɛhi a, Zozi kɔ han kɔ hele balasua'n kɛ: “B'a fa wɔ ɛɛ'n-mɔ b'a hye wɔ.”

⁴⁹ Mɔ Zozi hanlɔn sɔ'n, bɛ mɔ bɛ nɔn yí gua tɔɔɔɔ nɔn anwɔn'n kɔ han yí bɛ ti anun kɛ: “Sɔanlan ɛhi muonun ɔ ti yí diɛ sɛ dede m'ɔ fa sɔanlan ɛɛ ce yí ɔ?”

⁵⁰ Mɔ bɛ 'kan sɔ bɛ ti anun'n, Zozi kɔ han kɔ hele balasua'n kɛ: “Wɔ dedi nɔn a le wɔ ngɔan, kɔ albaciɛ nɔn.”

8

Mmalasua'n-mɔ mɔ bɛ si Zozi sɔ'n

¹ ɛhi anzin, Zozi nɔn yí menian bulu nɔn nnyuan'n, bɛ kɔ hɔ kulo kulo'n-mɔ asɔ. Bɛ kɔ hɔ kɔ

han Nyanmian Anvan Ejòlè'n. Bè kò bò Nyanmian Belemgbin Mân nîn anwòn Ejòlekpa'n bè kò hele menian'n-mò. ² Zozi 'kò a, anin mmalasua mmie-mò m'ò tuli bé nun wawé ete'n-mò ò man bè nwòn salì'n si yí sv. Mmalasua sò'n-mò y'ò le: Mali m'ò fi Magídala mò Zozi tuli wawé ete nsu yí nun'n. ³ Kuza m'ò nian belemgbin *Elòdì Antipasì ninnge nîn asv'n, yí yí Zvanìn. Suzanìn nòn mmalasua mmiekun-mò dòn kpa. Bè fa bé anwòndi'e'n bè bua Zozi nòn yí menian'n-mò.

*Svanlan'n m'ò gua bele nîn anwòn anyìndala'n
(Matie 13.1-9, Maakì 4.1-9)*

⁴ Menian'n-mò fi kulo kulo'n-mò asv bè kò a Zozi anwòn ebèlè. Nan mò menian dòn yialì yí nwòn'n, ò kò bu anyìndala èhì ò kò hele bé. Yí nwan: ⁵ “Anin svanlan kòn wò ebèlè. Cian kòn, ò kò hò *bele egua yí ebo nîn asv. Bele mma'n bie kò gua atin nîn anvan. Menian'n-mò 'sìn an, bè tetia sv. Nnònman'n-mò kò suso kò li. ⁶ Bie kusu kò gua èbùta nîn asv. Kemò ngeti'e kpa nnòn man ebèlè'n, bele'n fifili a, ò kò yala. ⁷ Bie kusu kò gua eminlan mmowe'n-mò anun, bè nòn bé bè kò fifi nun kòn. Eminlan mmowe'n-mò kò fù sv. Ò'a man ò'a nyò man kpa. ⁸ Bie kusu kò gua asi'e kpa nîn asv. Ò kò fifi ò kò su mma dòn kpa. Bele baka kòn biala kò su mma eya kòn.”

Èsè Zozi kò han kò tv sv kè: “Svanlan m'ò sì fasie'n, ò fá síe!”

*Zozi anyìndala'n m'ò bu'n
(Matie 13.10-17, Maakì 4.10-12)*

⁹ Yí menian'n-mò kò bisa yí anyìndala sò nîn abu. ¹⁰ Zozi kò bua bé kè: “Èmò di'e, nvialie nîn ejòlè'n m'ò tv de Nyanmian Belemgbin Mân'n,

Nyanmian a yi a hele emɔ. Nan menian bu nga'n-mɔ die, be bu yi anyɔndala nun be kele bé. ɔ man be nian yi bé nyɔnsu bɔbɔ a, be nnwun man yi. Be tie bɔbɔ a, be ndi man yi bu.

*Zozi 'ba tu anyɔndala nun abv
(Matie 13.18-23, Maaki 4.13-20)*

¹¹ “Anyɔndala ehi, yi bu y'ɔ le ke: *Bele mma'n y'ɔ le Nyanmian Anvan Ejɔle'n. ¹² Menian'n mmie-mɔ ti ke atɔn nɔn anvan'n mɔ bele mma'n guali'n. Be tie Nyanmian Anvan Ejɔle'n, nan kusɔ Abɔnsanmɔn ba ɔ yi ejɔle'n mɔ b'a ti'n fi bé ahɔnlɔn nɔn anun. ɔ man be nnyan man dedi nán b'a nyan ngvan. ¹³ Mmie-mɔ kusɔ ti ke ebɔta'n mɔ bele'n guali sɔ'n. Be ti Nyanmian Anvan Ejɔle'n nɔn an, be di yi nwɔn fe. Nan kusɔ be mman man ejɔle'n nzɔ man ndian. Be de be di mele kaan sua yê se emian bie tɔ bé a, anɔn b'a yaci bé dedi'n b'a tɔ. ¹⁴ Bele'n m'ɔ guali eminlan mmowe nɔn anun'n, y'ɔ le menian mɔ be tie Nyanmian Anvan Ejɔle'n, nan kusɔ ɔ 'kɔ yi nyunnun an, be man nzusue, anwɔndie nɔn mán elie fɔ Nyanmian Anvan Ejɔle'n mɔ b'a ti nɔn asu. Be nzu man mma dede ɔ mmɔlɔ man. ¹⁵ Bele mma'n m'ɔ guali asie kpa nɔn asu'n, y'ɔ le menian mɔ be tie Nyanmian Anvan Ejɔle'n, be fa be sie bé ahɔnlɔn nɔn anun kpa, be di ejɔle'n nɔn asu, be su mma.

*Kanlanniɛ nɔn anwɔn anyɔndala'n
(Maaki 4.21-25)*

¹⁶ “Sɔnlan fíi nzɔ man kanlanniɛ, ɔ nva ɔ nwula man bokiti, anaan mgba abv. Nan ɔ sie yi kanlanniɛ'n baka nɔn asu, ɔ man bé mɔ be 'wɔlɔ sua nɔn anun'n, be nwun asi. ¹⁷ Like biala m'ɔ fia'n, ɔ 'tu fite. Nvialie nɔn ejɔle biala 'fite jawe nɔn. ¹⁸ Emɔ yó

anzue, nán be tíe yí kpa! Ɔ sanlín ke m'ò le kaan'n, be 'ba man yí biegun. Nan m'ò le man fíí'n, kaan'n m'ò susu ke ɔ kò nyan yí'n, be 'tva yí be de."

*Zozi anianman'n-mò non yí nin
(Matie 12.46-50, Maaki 3.31-35)*

¹⁹ Zozi anin'n non yí nianman'n-mò, be kò a be kò tu yí. Nan kusò meninsònman'n mò b'a yia yí nwòn nin ati, ɔ man b'a ngvɔla man yí nwòn elɔ ju. ²⁰ Be kò bò Zozi amannɛ ke: "Wó nin non wó nianman'n-mò jijin ahanmian elɔ, be kulo ke be nwun wó nwòn."

²¹ Mò be hanlín sò'n, nán Zozi a se bé mò be wò ebele'n ke: "Mín nin non mín nianman'n-mò y'ò le menian mò be tie Nyanmian Anvan Ejòle'n, mò be nanndi sò'n."

*Zozi 'ba gua anwònman kpili kòn asi
(Matie 8.23-27, Maaki 4.35-41)*

²² Elɛhòn kòn Zozi non yí menian'n-mò kò fò elɛɛ kòn anun. Ɔ kò han kò hele bé ke: "Be mán ye kpé asue'n ye hó yí nzin elɔ ebue kòn." Mò Zozi hanlín sò'n, yê be hòli ɔ. ²³ Nan mò be 'kpé asue'n, anin Zozi la elɛɛ nin anun ɔ le dafi. Kònmgba ala, anwònman kpili kòn kò tu asubula nin anyinsò. Asutue'n kò bò nzue kò gua elɛɛ nin anun. ²⁴ Ehi, yí menian'n-mò kò kpunngɛ yí be kò tinngɛ yí. Bé nwan: "Kpain, kpain, ye le wu o!"

Zozi kò tinngɛ ɔ kò juɔ aminle sò kò hele anwònman'n non asutue'n. Anwònman'n kò jinlan, asutue'n kò gua asi. Ebele kò yò diin.

²⁵ M'ò yòli sò'n, Zozi kò bisa yí menian'n-mò ke: "Emò dedi'n wò nin?" Ejòle'n kò sin bé nwòn, esulo kò han bé. Be kò bisa bisa bé nwòn ke: "Nwan

svanlan die y'ɔ le ehi? M'ɔ juɔ kele anwɔnman nun asutue dede be man yí anyinnzɔ!"

*Zozi 'ba tu wawε ετε dɔvɔn fi svanlan kɔn anun
(Matie 8.28-34, Maaki 5.1-20)*

²⁶ Zozi nun yí menian'n-mɔ, be kɔ kpe Galile asue'n. Be kɔ hɔ kɔ ju yí nzin elɔ ebue kɔn, Zelazi'n-mɔ mân nɔn anun. Mân sɔ'n nun Galile mân'n, bé nyɔn'n wɔ sv. ²⁷ Mɔ Zozi 'ju asɔ nɔn ala, kulo nɔn asv svanlan kɔn kɔ a yí nwɔn ebεε. Svanlan sɔ'n, wawε εte wɔ yí nun. Yí nwɔn gua sv, nán ενε bie ɔ. ɔ nna man sua elɔ. ɔ la asielε'n-mɔ asv. ²⁸ M'ɔ nwunlin Zozi'n, ɔ kɔ tian. ɔ kɔ hɔ kɔ tu kɔ tɔ yí ja nun. ɔ kɔ tian seλε kpa, Yí nwan: "Zozi, Anwunno Nyanmɔian Kpili Awa, ε se mín se? Mɔn 'seλε wɔ, n'ε se mín sa fíí." ²⁹ M'ɔ man ɔ le kan sɔ'n, y'ɔ le ke Zozi le man wawε εte'n m'ɔ wɔ yí nun'n tu. Wawε εte'n tɔ yí sv meλε'n bie anun. Be fa ngɔnzɔngɔnzɔ be ci yí sa nun yí ja a, ɔ bubu nun. Wawε εte'n cɔvɔn yí kɔ εwâ nɔn anun.

³⁰ Zozi kɔ bisa yí ke: "E li se?"

Yí nwan: "Be feλε mín nwala nwala." Afi wawε εte dɔvɔn kpa wɔ yí nun, yí ti yê ɔ man ɔ le kan sɔ ɔ. ³¹ Wawε εte sɔ'n-mɔ kɔ seλε Zozi ke n'ɔ man be kɔ gua kunman kpɔnlɔn-mgbɔnlɔn nɔn anun. ³² Ebεε lika sɔ'n, anɔn mgbolike dɔvɔn kpa le didi buka nɔn asv. Wawε εte'n-mɔ kɔ butv Zozi ke ɔ mán bé atɔn maan be hɔ wólɔ mgbolike sɔ'n-mɔ anun. Mɔ svanlan'n hanlɔn sɔ'n, Zozi kɔ man bé atɔn. ³³ Wawε εte'n-mɔ fi svanlan nɔn anun be kɔ fite. Be kɔ hɔ kɔ wɔlv mgbolike'n-mɔ anun. Mgbolike fatule kɔn'n kɔ tɔlv buka'n be kɔ hɔ kɔ gua asue nɔn anun, bé kvalaa be kɔ nvan. ³⁴ Mɔ bé mɔ be nɔan mgbolike'n-mɔ asv'n nwunlin yí sɔ'n, be kɔ nwanndi. Be kɔ hɔ kɔ

bɔ ejɔle sɔ'n kpaye kulo, ɔ nɔn nanmue'n-mɔ asu. ³⁵ Bɛ mɔ be tili ejɔle sɔ'n, be wahi nianlun ke ɔ kpɪnlun yɔli'n. Be 'ba ju Zozi anwɔn ebele a, sɔanlan'n mɔ anun wawe ete'n-mɔ wɔ yɪ nun nɪn anyɪnsu a ti. ɔ wula taladiɛ ɔ ti Zozi aja abɔ ebele. Mɔ be nwunlin yɪ sɔ'n, esulo hanlin bɛ. ³⁶ Ke ɔ kpɪnlun yɔli mɔ wawe ete'n-mɔ fi sɔanlan nɪn anun bɛ fiteli, mɔ be hɔli wɔlɔli mgbolike'n-mɔ anun, mɔ be 'kɔ a gua asue nɪn anun, mɔ bian nɪn anyɪnsu ti'n, bɛ mɔ be nwunlin yɪ bɛ nyɪnsu'n kɔ han yɪ kwalaa kɔ hele sian mma'n-mɔ. ³⁷ Zelasɪ mɔn nɪn anun menian'n-mɔ kwalaa kɔ sele Zozi ke ɔ fi bɛ mɔn nɪn anun ɔ jɔsu. ɔ sanlin ke anun esulo kpili kpa a han bɛ. Mɔ Zozi fɔli elɛɛ nɪn anun mɔ ɔ 'sa kɔ Galile'n, ³⁸ sɔanlan'n mɔ wawe ete'n fi yɪ nun tuli'n kɔ sele Zozi ke ɔ 'si yɪ su. Zozi nwan: ³⁹ "Sa kɔ wɔ awulo, nɔn kɔ han yɪ kwalaa mɔ Nyanmian a yɔ a man wɔ'n kele menian'n-mɔ." Bian'n kɔsu kɔ hɔ ɔ kɔ han yɪ kwalaa mɔ Zozi a yɔ a man yɪ'n kɔ hele kulo bɔndɪn'n.

Zɔayilusi awa balasua'n,

*ɔ nɔn balasua'n m'ɔ hanlin Zozi taladiɛ'n
(Matie 9.18-26, Maaki 5.21-43)*

⁴⁰ Mɔ Zozi fi Galile asue nɪn anzin elɔ ɔ 'sa ba'n, menian dɔɔn kpa kɔ a yɪ atɪn ele. ɔ sanlin ke bɛ kwalaa bɛ nyn jin yɪ atɪn. ⁴¹ Kaan ce, Zufɔ'n-mɔ asɔnɪn sua nɪn asu kpain'n kɔ a, kpain sɔ'n, be fele yɪ Zɔayilusi. ɔ kɔ tu kɔ tɔ Zozi aja nun ɔ kɔ sele yɪ ke ɔ bɔla yɪ awulo elɔ. ⁴² ɔ sanlin ke yɪ wa balasua kɔnmgba cein'n mɔ ɔ'a li afɔɛ bulu nɔn nnyuan'n, ɔ le de ewue wu.

Mɔ bian'n hanlin sɔ'n, Zozi kɔ tie. Mɔ be 'kɔ'n, menian dɔɔn si bɛ su, anun be 'kan Zozi be mian bɛ afian. ⁴³ ɔ 'ba yɔ sɔ'n, anun balasua kɔn wɔ

menian'n-mo afian ebele. Moja tu balasua so'n yi afve bulu o non nnyuan ahi. O ko senci yi nwon esika kwalatin wo ayile eyolefve'n-mo elo. Nan kusv yi nwon a nza man. ⁴⁴ O li Zozi anzin, o ko han yi taladie nin anvan'n. Ebele ala, moja'n mo tu yi'n ko kpe.

⁴⁵ Zozi ko bisa menian'n-mo ke: "Nwan ye o'a han min taladie'n?"

Ehi nwan "Nan min o!" Ehi nwan: "Nan min o!" Pielei nwan: "Kpain, a nwun ke menian'n-mo le kan wo mian be afian, kusv anin e le bisa ejole sua!"

⁴⁶ Mo Pielei hanlin ehi'n, Zozi nwan: "Svanlan bie a han min, o sanlin ke m'an nwun ke anwonsela kon fi min nun o'a fite."

⁴⁷ Balasua'n ko nwun nun ke b'a hyi yi. Ehi a, yi nwon ko wosu yi o ko tu ko to Zozi aja nun. Menian'n-mo kwalaa anyunnun ebele, like mo yi ti ye o man o hanlin Zozi taladie'n, ese ke o kpnlm yoli mo yi nwon sal ebele ala'n, o ko han yi kwalaa.

⁴⁸ Mo yi van toli'n, Zozi nwan: "Min wa balasua, ko anzonunjo nun, nan wo dedi nin a man wo nwon a sa."

⁴⁹ Anin Zozi anvan te wo ejole sv. Bofve kon fi kpain Zvayilusi awulo elo wali a, yi nwan: "Zvayilusi, wo wa nin a wu, yi ti n'e jji kpain kon."

⁵⁰ Mo Zozi tili ejole so'n, o ko han ko hele Zvayilusi ke: "Zvayilusi, gua wo ahonlin asi, nyan dedi ala, nan wo wa balasua'n, o 'ba hin."

⁵¹ Mo be juli awulo ebele'n, Zozi ngo man svanlan fi atin ke o wolo lika mo batonman'n la'n bie, sanan Pielei non Zvan, non Zvaki, non sie'n non nian'n mo be le baa nin ala. ⁵² Be kwalaa be le di batonman nin anwon yale, be le sun. Mo Zozi nwunlin yi so'n,

yí nwan: “Emò yáci esuan'n nán batɔnman'n wuli man, ɔ lɛ dafɪ.”

⁵³ Mò Zozi hanlɪn sò'n, bé kwalaa bɛ kò gɔlv yí nwɔn. Ɔ sanlɪn kɛ bé dɪɛ, bɛ sɪ yí fɔ́ɔn kɛ talua nɪn a wu. ⁵⁴ Ehi a, Zozi kò sò batɔnman nɪn asa, ɔ kò tɪan nun. Yí nwan: “Batɔnman, jasɔ!” ⁵⁵ Batɔnman'n kò tinngɛ, ɛbɛɛ ala ɔ kò jasɔ. Zozi nwan: “Bɛ mán yí like lí.” ⁵⁶ Eɔlɛ'n kò sin sɪɛ'n nɔn nian nɪn anwɔn. Zozi tualɪ bé kɛ nán bɛ kan like mò b'a nwun yí nɪn anwɔn ɛɔlɛ bɛ keke sɔanlan fíí.

9

Zozi 'ba sɔan yí menian bulu nɔn nnyuan'n (Matie 10.5-15, Maaki 6.7-13)

¹ Ehi cɪan kɔn Zozi yialɪ yí menian bulu nɔn nnyuan nɪn an, ɔ kò man bé tunmin kɛ bɛ fɔ́an wawɛ ɛtɛ'n-mò, ɛsɛ bɛ mán nwuluwafɔɛ'n-mò anwɔn sá. ² Ɔ kò sɔan bé kɛ bɛ hó bó Nyanmɪan Belemgbɪn Mân'n kpayɛ, ɛsɛ bɛ mán bé mò b'a fòkɛ'n tí akpòlɛ. ³ Ɔ kò han kò hele bé kɛ: “Emò ɛhòlɛ'n mò bɛ lɛ kò'n, nán bɛ fa like fíí bɛ sa bé nwɔn. Nán bɛ fa kpɔman, nán bɛ fa bóɛ, nán bɛ fa alɪɛ, nán bɛ fa esika, ɛsɛ nán bɛ fa taladɪɛ nnyuan. ⁴ Awulo mò ɛmò kò sike nun'n, ɛmò tánlan nun ɛbɛɛ dede ɔ jú ɛmò ɛhòlɛ cɪan. ⁵ Kulo kɔsv mò ɛmò kò hɔ sv mò b'a nne man ɛmò'n, ɛmò kpókpaɪa bé ja nɪn abɔ anyɔan'n bɛ gúa ɛbɛɛ bɛ hó. Ɔ tɪ adanzɪɛ elɪɛ kɛ bɛ ngɔala man ɛmò sɔnmɔɛ bɔ.” ⁶ Mò Zozi hanlɪn sò yuelɪ'n yê yí menian bulu nɔn nnyuan'n hòlɪ ɔ. Bɛ hòlɪ bòlɪ Eɔlɛkpa'n bɛ helelɪ menian'n-mò ɛsɛ bɛ manlɪn nwuluwafɔɛ'n-mò anwɔn salɪ.

*Belemgbin Elɔdi Antipası nzusue'n
(Matie 14.1-12, Maaki 6.14-29)*

⁷ Ehi *Elɔdi m'ɔ ti Galile mân nun asu belemgbin'n kɔ ti yí kwalaa mɔ Zozi nun yí menian'n-mɔ a yɔ'n. Ɔ nnwun man m'ɔ jɔnlɔn ɔ, ɔ sanlɔn ke menian mmie-mɔ le kele ke Zvan Batisi m'ɔ wuli'n yê ɔ'a hɔn nun ɔ. ⁸ Mmie-mɔ nwan: “Nyanmian kpɔmanfue Eli yê ɔ'a fite ɔ.” Mmie-mɔ kusu nwan: “Daba Nyanmian mgbɔmanfue'n-mɔ mɔ be wuli'n, bé nunhan kɔn yê ɔ'a hɔn nun ɔ.” ⁹ Nan mɔ Elɔdi tli yí sɔ'n, yí nwan: “M'an man b'a kpe Zvan ati'n. Nan nwan sɔanlan die yê be le kan yí ejɔle sva'n?” Ehika ati, ɔ kulo ke ɔ nwun Zozi.

*Zozi 'ba man menian akpu nnun alie di
(Matie 14.13-21, Maaki 6.30-44, Zvan 6.1-14)*

¹⁰ Ehi Zozi mmɔfue bulu nun nnyuan'n hɔli wali a, be kɔ han mɔ be yɔli'n kwalaa be kɔ hele yí. Mɔ be bɔli amannie yueli'n, Zozi nun bé be kɔ ti bé nwun be kɔ hɔ kulo'n mɔ be fele yí Betısayida nun asu.

¹¹ Meninsɔnman'n kɔ nwun nun be kɔ si bé su. Zozi kɔ sɔ bé nun, ɔ kɔ han Nyanmian Belemgbin Mân nun anun ejɔle ɔ kɔ hele bé. Bé mɔ be ndi man akpɔle mɔ be kulo ke be ti akpɔle'n, ɔ kɔ man be kɔ ti akpɔle.

¹² Kemɔ anin alie le san'n, yí menian bulu nun nnyuan'n kpunngeli yí a, bé nwan “Kpain, lika mɔ ye wɔ'n ti fuaan. Yí ti, yaci menian'n-mɔ anun maan be hó kpɔnnde alie nun dabele kulo'n-mɔ nun nanmue'n-mɔ mɔ be mantan mantan ewa'n-mɔ asu.”

¹³ Mɔ be hanlɔn sɔ'n, Zozi kɔ bua bé ke: “Emɔ muonun mán be like lí!”

Bé nwan: “Like mɔ ye le yí ewa nun ala yɔ le kpaun nnun'n ɔ nun ejue nnyuan'n. Se kusu e

kulo ke ye hó tó alie ye béle meninsɔnman ehi a?”
 14 (Menian mɔ b'a yia ebele'n, be ju menian akpu
 nnun.)

Zozi kɔ han kɔ hele yí menian'n-mɔ ke: “Emɔ
 mán be tétanlan kpule abulanun abulanun.” 15 Yí
 menian'n-mɔ kɔ yɔ m'ɔ heleli bé'n, be kɔ man
 menian'n-mɔ kɔ tetanlan asi. 16 Ehi, Zozi kɔ le
 kpaɔn nnun'n ɔ non ejue nnyuan'n. ɔ kɔ tu yí
 nyin anwunno, ɔ kɔ la Nyanmian asi. ɔ kɔ hye
 kɔ man yí menian'n-mɔ ke bé kusu be hyé be mán
 meninsɔnman'n. 17 Menian nwala ehi, bé kwalaa
 be kɔ li dede bé kɔ kɔ yi. Yí bu'n mɔ hali'n ɔ ti ece
 mma bulu non nnyuan.

*Pielí 'ba han ke Belemgbin Ngvandefvè'n y'ɔ le Zozi
 (Matie 16.13-21, Maaki 8.27-29)*

18 Cian kun Zozi kɔ ti yí nwun ɔ kɔ hɔ asɔnɔn
 eyɔle, yí menian'n-mɔ kɔ kpu yí. Zozi kɔ bisa bé ke:
 “Menian'n-mɔ muonun, be bu ke nwan sɔanlan die
 y'ɔ le mín?”

19 Yí menian'n-mɔ nwan: “Mmie-mɔ nwan
 Zɔan Batisi y'ɔ le wó. Mmie-mɔ kusu nwan *Eli
 y'ɔ le wó. Mmiekun-mɔ nwan daba Nyanmian
 mgbɔmanfvè'n-mɔ mɔ be wuli'n, bé nunhan kun yê
 ɔ'a hun nɔn ɔ.”

20 Zozi kɔ bisa bé ke: “Nan emɔ kusu lili, emɔ bu ke
 nwan sɔanlan die y'ɔ le mín?”

Pielí jasɔli a, yí nwan: “Kilisi'n, Belemgbin
 Ngvandefvè'n mɔ Nyanmian a sɔan yí'n y'ɔ le wó.”

*Zozi 'ba han yí ewue'n non yí etinngé nɔn anwun
 ejɔle*

(Matie 16.20-28, Maaki 8.30-9.1)

21 Mɔ Pielí hanlɔn sɔ'n, Zozi kɔ totua bé ke nán be
 kan be kele sɔanlan fíí. 22 ɔ kɔ han kɔ tu sɔ ke: “ɔ

di ke Mân Baa'n nwon amannɛ kpa. Izalaye mân nɛn anun mgbain'n-mɔ, nɛn Nyanmian tɛɛyɪfue mgbain'n-mɔ ɔ nɛn mala nɛn asu mgbain'n-mɔ, be 'ba yɪ yɪ be tɔ. Be 'ba hun yɪ. Be kun yɪ a, yɪ cɪan nɛn asu ɔ 'tinnge.”

²³ Ehi anzin, Zozi kɔ han kɔ hele bé kwalaa ke: “Svanlan m'ɔ kulo ke ɔ si mín sv'n, n'ɔ susu yɪ ti ɔ gua yɪ nwon sv. Nan alɪhan biala, ɔ fá yɪ kolowa'n ɔ tó yɪ kɔmɪn sv, nán ɔ sí mín sv. ²⁴ ɔ sanlɪn ke svanlan m'ɔ kulo ke ɔ kpɔnnɛ yɪ ngvan'n, ɔ 'wu. Nan svanlan m'ɔ kɔ hulo mín ɔ kɔ wu wɔ mín dunman nun'n, svanlan sɔ'n, ɔ 'nyan ngvan. ²⁵ Se svanlan kɔn nyan mân nɛn anun ninngɛ'n kwalaaatin, nan se ɔ le man ngvan an, anɪn nzu nvasue die yê ɔ 'nyan yɪ sv ɔ? ²⁶ Svanlan m'ɔ kɔ sa mín nɛn mín Nvan Ejɔle nɛn anwon nyian'n, meɛ mɔ Mân Baa'n 'ba a yɪ anunminnyanmɔn'n ɔ nɛn Sɪe'n nɛn yɪ anwɔntɛ mmɔfue'n-mɔ anunminnyanmɔn nɛn anun'n, ɔ 'sa svanlan sɔ nɛn anwon nyian. ²⁷ Mun kan yɪ ananhɔle mun kele emɔ ke menian ehi-mɔ mɔ b'a yia ewa'n, bé kwalaa be ngo yue man wu, mmie-mɔ 'nwon Nyanmian Belemgbin Mân'n bé nyɪnsɔ.”

Zozi anwon ekacie'n
(*Matie 17.1-8, Maaki 9.2-8*)

²⁸ Mɔ Zozi hanlɪn ejɔle sɔ'n, yɪ nzin mɔle kɔn, ɔ nɛn Pɪelɪ nɛn Zvan nɛn Zvakɪ, be kɔ fu bɔka kɔn asu be 'kɔ a yɔ asɔnɪn. ²⁹ Mɔ be 'yɔ asɔnɪn'n, Zozi anyɪn nɛn anun kɔ kaci. Yɪ taladie'n m'ɔ wula'n kɔ yɔ fufue hyɛɪn, m'ɔ wɔwɔ bé nyɪnsɔ ɔ. ³⁰ Ebele ala, menian nnyuan kɔ fite fite, be nɛn Zozi le jujɔ. Menian nnyuan sɔ'n-mɔ y'ɔ le *Moyizɪ nɛn *Eli. ³¹ Be wɔ Nyanmian anunminnyanmɔn nɛn anun. Ke Zozi 'kpɪn di yɪ junman'n dede mɔ ɔ

'fa wu Zoluzalemun kulo nun asu'n, yi nwun ejole ye anun be le kan o. ³² Nafele ko hun Pielu nun yi manngun'n-mo. Nan mo be tingel'n, be ko nwun Zozi anunminnyanmun'n nun menian nnyuan'n m'o nun be be jijin ebele'n.

³³ Mele mo menian nnyuan'n 'yaci Zozi ebele be ko'n, Pielu ko han ko hele Zozi ke: "Kpain, o ti kpa ke ye wo ewa. Yi ti ye 'bo tantu nsan. Wo die kun, Moyizu die kun, ye Eli kusu die kun." (Pielu nnwun man ejole'n m'o le kan nun anun). ³⁴ Mele m'o 'kan ehi'n, bale kun ko a ko hala be su. Mo Zozi menian'n-mo nwunlin ke bale nun a hala be su'n, esulo ko han be. ³⁵ Bale nun anun, be ko ti anie bie. Anie so'n nwan: "Svanlan ehi ti min Wa, m'an yi yi. Emo tie yi!" ³⁶ Mo anie so'n hanlin so yueli'n, be ngo nwun man svanlan fi ke Zozi angunmun ala. Yi menian'n-mo ko muan be nun. Like mo be nwunlin yi mele so nun anun'n, be ngo bo so be ngo hele man svanlan fi.

*Zozi 'ba tu batonman kun anwon wawe ete'n
(Matie 17.14-18, Maaki 9.14-27)*

³⁷ Ehi anzin, alie hulin mo be fi buka nun asu be juli'n, menian don kpa ko a ko kpa Zozi atin. ³⁸ Ebele ala svanlan kun ko tian menian'n-mo afian Yi nwan: "Kpain, min 'sele wo kpa, to wo nyin nian min wa'n, min wa kunmgba cein'n! ³⁹ Wawe bie to yi su. O to yi so ala, o man o tetian. O kpusu batonman'n sele kpa. O man o cuin ngesele. O kele yi yale. Ese o nyaci man yi nun fatilfo. ⁴⁰ M'an sele wo menian'n-mo ke be tu wawe ete so'n. Nan b'a mantan yi dede b'a nguala man yi tu."

⁴¹ Zozi nwan: "Menian mo be le man dedi, ati anun ete mma! Min nun emo ye tanlan dede o ho ju

mελε benin? N zó εmα dede α jú mελε benin? Fa wά wa'n bala εwa!"

⁴² Mα batunman'n 'cwin kpunngε Zozi'n, wawe'n kα tα yί asi, α kα kpusu yί seλε kpa. Nan m'α yαli sα'n, Zozi kα juja aminle sα kα hele wawe ετε'n. Zozi kα man batunman nun anwαn kα sa α kα fa yί α kα man yί si. ⁴³ Ejαle'n kα sin bε kwalaa bε nwαn wα Nyanmian tunmin kpili nun anyunnun.

*Zozi 'ba bα yί ewue'n nwn yί etinngε nun asv biekun
(Matie 17.22-23, Maaki 9.30-32)*

Kεmα Zozi ninngε'n kwalaa mα yαli'n τε sin menian'n-mα anwαn'n, α kα han kα hele yί menian'n-mα ke: ⁴⁴ "Sian dιε, ejαle'n mα min 'ba han min kele εmα'n, εmα fá be síe kpa. Be 'ba hyi *Mân Baa'n be wula menian'n-mα asa nun." ⁴⁵ Yί menian'n-mα ngα ti man ejαle sα nun abv. Zozi ngα hehele man nun, α man b'a ndι man yί bv. Kusv afi, be ngα nyan man anwαnseλε be ngα bisa man yί ejαle sα nun anwαn kosuan.

*Svanlan m'α ti kpili tala bε kwalaa'n
(Matie 18.1-5, Maaki 9.33-37)*

⁴⁶ Akpulowa kαn tαli Zozi menian'n-mα afian. Akpulowa sα'n y'α le ke be le kponnde svanlan m'α ti kpili tala bε kwalaa'n bε afian ebele. ⁴⁷ Mα be 'su akpulowa sα'n, Zozi kα nwun mα anun be le junlun'n. Ehi a, Zozi kα fa batunman kaan kαn kα sie yί nwαn ebele, ⁴⁸ yί nwan: "Svanlan m'α kα le batunman ehi mín dunman nun'n, anun mín muonun yê α'a le mín α. Yê svanlan kusv m'α kα sα mín nun'n, anun α'a sα svanlan'n m'α svanlin mín nun anun. α sanlin ke svanlan m'α ti kaan εmα kwalaa afian εwa'n, yί yê α ti kpili tala yί manngun'n-mα α."

*Svanlan m'ò mgbò man emò'n anin ò ti emò die
(Maaki 9.38-40)*

⁴⁹ Zvan jasòlì a, yí nwan: “Kpain, y'a nwun bian kòn kẹ ò lẹ fa wó dunman'n fvan wawε ete'n-mò, nan y'a totua yí kẹ nán ò yò sò kón. Ò sanlín kẹ ò nnòn man yé nun bie.”

⁵⁰ M'ò hanlín sò'n, Zozi nwan: “Nán bε totua yí, ò sanlín kẹ svanlan m'ò mgbò man emò'n, anin ò nòn emò ti kòn.”

Samali mân nin anun kulo kòn anwòn ejòlẹ'n

⁵¹ Mò anin Zozi nyanmiansò ehòlẹ cian'n lẹ kpunge'n, ò kò si yí hue kẹ ò 'kò Zoluzalemòn. ⁵² Ò kò svan menian yí nyunnun. Bε kò hò kò ju Samali mân nin anun kulo kòn asò. Bε 'kò a kpòndε líka mò bε 'sike ò. ⁵³ Kulo sò nin asò menian'n-mò ngò sò man bé nun. Ò sanlín kẹ Zozi lẹ kpε nun ebele ò kò Zoluzalemòn. ⁵⁴ Mò yí menian'n-mò Zvan nòn Zvaki nwunlín yí sò'n, bé nwan: “Yé Mìn, ε kulo kẹ ye man sìn fi anwunno ò tò kulo sò nin anun ò bò bé busò ò?” ⁵⁵ Mò bε bisalí kosuan sò'n, Zozi kò kpε yí nyin bé nwòn elò ò kò tu bé nyunnun. ⁵⁶ Bε fi ebele bε kò hò kulo fufòlẹ asò.

*Bε mò bε kulo kẹ bε si Zozi sò'n
(Matie 8.19-22)*

⁵⁷ Mò anin bé ja wò nun bε lẹ kò Zoluzalemòn'n, svanlan kòn kò han kò hele Zozi kẹ: “Yé Mìn, líka kwalaa mò ε 'kò'n, mìn 'si wò sò.”

⁵⁸ Zozi nwan: “Aminsàn'n-mò, bε le bé bòε bε da nun. Nnònman'n-mò kòsò le bé sâ. Nan *Mân Baa'n, yí die, ò le man líka fíí m'ò da de yí εnwònmiàn ò.”

⁵⁹ Zozi felelì svanlan fufòlẹ a, yí nwan: “Wó, si mìn sò.”

Svanlan sɔ'n kɔsɔ nwan: “Kpain, man mɪn atɪn maan n gɔ n zie mɪn sɪ kɔalaaka.”

⁶⁰ M'ɔ hanlɪn sɔ'n, Zozi kɔ bua yɪ kɛ: “Yaci ewue mma maan bɛ sɪe bɛ fuin'n-mɔ, nɔn wɔ dɪe, kɔ bɔ Nyanmian Belemgbin Mɔn nɪn anwɔn kpayɛ'n.”

⁶¹ Svanlan fufɔle biekun kɔsɔ kɔ han kɔ hele Zozi kɛ: “Kpain, mɪn dɪe, mɪn 'si wɔ sɔ o, nan kɔsɔ man mɪn atɪn maan n gɔ n gɔli mɪn nɪlie'n-mɔ kɔalaaka.”

⁶² Zozi nwan: “Svanlan m'ɔ kulo kɛ ɔ si mɪn sɔ'n, sɛ ɔ susu yɪ nzin ejɔle a, anɪn ɔ'a nzɛ nvata man Nyanmian Belemgbin Mɔn nɪn anun junman elie svanlan.”

10

Zozi 'ba svan menian abulasɔ nɔn nnyuan

¹ Ehi anzin, yɛ Mɪn kɔ yɪ menian abulasɔ nɔn nnyuan biekun. ɔ kɔ svan bɛ nnyuan nnyuan kɛ bɛ lɪ mɔa kulo'n-mɔ kɔalaa asɔ ɔ nɔn lika kɔalaa mɔ yɪ muonun ɔ 'ba sɪn'n. ² Yɪ nwan: “Mmaka mma'n mɔ bɛ 'ti'n tɛ sɔn, kɔsɔ ajunmanfu'n-mɔ a nzɔn man. Yɪ ti, emɔ sɛle ebo nɪn asɔ mɪnlian'n maan ɔ gɔa ajunmanfu dɔɔn yɪ ebo nɪn asɔ. ³ Emɔ hɔ! Mɪn svan emɔ kɛ mmɔa mma-mɔ bedi'n-mɔ afian. ⁴ Ehɔle mɔ emɔ le kɔ'n, nɔn bɛ fa esika, nɔn bɛ fa bɔle, nɔn bɛ fa mgbabɔa, nɔn bɛ jinlan atunnun bɛ bisa svanlan fɪi ahɪn.

⁵ “Sɛ emɔ ju elɔ a, awulo biala mɔ emɔ kɔ wɔlɔ nun'n, emɔ lɪ mɔa hɔn kɛ: ‘Alɔacɪɪe hɔn emɔ kɔalaa mɔ bɛ wɔ awulo ehi anun'n.’ ⁶ Sɛ alɔacɪɪe svanlan wɔ awulo sɔ nɪn anun an, emɔ alɔacɪɪe'n 'kan yɪ. Sɛ ɔ ti man sɔ a, emɔ alɔacɪɪe'n 'ka emɔ elɔ. ⁷ Emɔ tɔnlan awulo sɔ nɪn anun ebɛle. Alɛ biala mɔ bɛ kɔ fele emɔ yɪ nwɔn'n, emɔ nɔn bɛ lɪ bɛ nɔn sɔ nzan'n. Afɪ ɔ fata

ke kpafu biala nyan yí junman nun anwɔn ahatua. Nán be di tutanlan.

⁸ “Kulo biala mɔ emɔ kɔ ju sɔ'n, se be de emɔ a, like biala mɔ be kɔ tɔn be kɔ man emɔ'n, emɔ lí. ⁹ Emɔ mán kulo sɔ nun asɔ nwuluwafuɛ'n-mɔ anwɔn sa, eɛe be sé kulo mma'n-mɔ ke: ‘Nyanmian Belemgbin Mân nun a kpunnge emɔ.’ ¹⁰ Nan kulo kɔsɔ mɔ emɔ kɔ hɔ sɔ mɔ b'a nne man emɔ'n, emɔ fíte bé gua nun asɔ, be sé ke: ¹¹ ‘Emɔ kulo'n muonun asɔ anyɔan'n mɔ ɔ'a bɔ ɔ'a gua yé ja'n-mɔ anwɔn'n, ye le kpɔkpala ye gua emɔ anwɔn. Nan kɔsɔ, emɔ nwún yí ke Nyanmian Belemgbin Mân nun a kpunnge emɔ.’ ¹² Mɔn kan yí ananhɔle mɔn kele emɔ ke kulo sɔ'n, nde ebua cian nun anun, ɔ 'nwun yale tala *Sodɔmɔn kulo'n.”

*Kulo'n-mɔ mɔ be nne man Zozi be nni man'n
(Matie 11.20-24)*

¹³ “Emɔ Kolazɔn amma, munnzue hán emɔ! Emɔ Betisayida amma, munnzue hán emɔ! Afɔ asɔnbenwɔn ninngɛ'n-mɔ mɔ be yɔli yí emɔ afian'n, se be yɔli yí *Tii nɔn *Sidɔn kulo'n-mɔ asɔ a, ahan nde nde kpa, ebele menian'n-mɔ a tanlan asɔ, b'a wula kotoku b'a bɔ nzɔan m'ɔ kele ke b'a nun bé nwɔn b'a kaci bé abalabɔ'n. ¹⁴ Ehi ati, yale mɔ emɔ 'ba nwun yí'n, ɔ 'tala Tii nɔn Sidɔn amma'n-mɔ diɛ'n. ¹⁵ Emɔ Kapɛɛnawɔmɔn amma, emɔ jɔnlɔn ke be 'kuku bé nwɔn sɔ dede bé nɔn Nyanmian se ɔ? Cɛɛɛ. Be 'kan emɔ asɔ dede emɔ ju sín m'ɔ le man ayuelɛ nun anun.”

¹⁶ Eɛe Zozi kɔ han kɔ hele yí menian'n-mɔ ke: “Sɔanlan m'ɔ kɔ tie emɔ ejɔle'n, anun ɔ'a tie mín. Sɔanlan mɔ ɔ'a nzɔ man emɔ nun'n, anun mín yê ɔ'a nzɔ man mín nun ɔ. Yê nunhan mɔ ɔ'a nzɔ man mín

nun'n, anin sɔanlan'n m'ɔ sɔanlin mɪn nun anun yê ɔ'a nzɔ man ɔ."

Menian abulasɔ nɔn nnyuan nin esa ewalɛ nun

¹⁷ Ehi, menian abulasɔ nɔn nnyuan'n mɔ Zozi sɔanlin bé'n kɔ hɔ kɔ a. Bɛ 'ba a, anin b'a li fɛ. Bé nwan: "Yé Mɪn, yɛ bɔ wɔ dunman nin ala, wawɛ etɛ'n-mɔ ngɔala man yé nyunnun jinlan!"

¹⁸ Zozi nwan: "Ɔ ti sɔ. Mɪn 'nian an, anin *Satan fi anwunno ɔ'a yi ɔ'a tɔ asi kɛ nyanmɪan'n m'ɔ lɛ kpɛ mɪain ɔ. ¹⁹ Emɔ nɪan, m'an man emɔ tunmin kɛ emɔ nánndi owo nɔn nyanmɪan aka'n-mɔ asɔ, m'an man emɔ tunmin kɛ emɔ tía emɔ kpɔfɔɛ'n tunmin diɛ nin asɔ. Like fíi ngɔ hɔala man emɔ yɔ. ²⁰ Nan kɔsɔ nán bɛ di fɛ kɛ wawɛ etɛ'n-mɔ ngɔala man emɔ anyunnun jinlan, nan emɔ lí fɛ kɛ b'a heɛ emɔ dunman'n wɔ Nyanmɪan Belemgbin Mân nin anun elɔ."

Siɛ'n nɔn Baa'n
(*Matie 11.25-27; 13.16-17*)

²¹ Mɛɛ kɔnmgba sɔ'n, Wawɛ Nwanzan-nwanzan'n kɔ man Zozi kɔ li fɛ. Yí nwan: "Mɪn Si, wɔ mɔ ɛ bɔli anwunno nɔn asiɛ'n, mɪn 'da wɔ asi. Ɔ sanlin kɛ a yi nɔialɛ nun ninngɛ'n-mɔ a hele mmatɔnman ehi-mɔ. Nan bé mɔ bé nwan bɛ si ngɛɛ ɔ nɔn bé mɔ bɛ si kalata'n, a man b'a nɔwun man yí. Mɪn Si, ɔ ti ananhɔɛ, a man ɔ'a yɔ sɔ. Ɔ sanlin kɛ mɔ ɛ hulolɪ nin anin. Yí ti, mɪn da wɔ asi. ²² Mɪn Si, a fa tunmin'n kɔalaa a wula mɪn sa nun. Sɛ nán Siɛ nin angɔnmɪn cein an, sɔanlan fíi nzi man Baa'n. Yê sɛ nán Baa'n kɔsɔ angɔnmɪn cein, ɔ nɔn kɛ bé mɔ Baa'n kulo kɛ ɔ yi Siɛ'n keɛ bé nin an, sɔanlan fíi kɔn nzi man Siɛ'n."

23 Mɔ Zozi hanlɔn sɔ yueli'n, ɔ kɔ kpɛ yí nyun yí menian'n-mɔ anwɔn ɛɔ. Yí nwan: “Nyila hán ɛmɔ wɔ nunhan mɔ ɛmɔ anyɔn'n nwun yí nun anwɔn!

24 Afɔ mɔn kan yí ananhɔɛ mɔn kele ɛmɔ kɛ daba Nyanmian mgbɔmanfue'n-mɔ dɔvɔn kpa, nɔn daba mmelemgbɔn dɔvɔn kpa hulolɔ kɛ ahan bɛ nwun mɔ ɛmɔ anyɔn nwun yí'n, kɔsɔ bɛ nyɔn a nnwun man yí. Bɛ hulolɔ kɛ ahan bɛ tɔ mɔ ɛmɔ lɛ tɔ'n, kɔsɔ b'a ndɔ man.”

Samali bian ati anun kpa nun anwɔn anyɔndala'n

25 Ɛhɔ, *mala nun asɔ kpain'n kɔn kɔ jasɔ, ɔ 'sɔ Zozi nɔan. Ɔ kɔ bisa yí kosuan kɛ: “Kpain, anɔn nzuke yê mɔn yɔ a, n gɔ nyan nyanmiansɔ ngɔan'n m'ɔ le man ayuelɛ nun ɔ?”

26 Zozi nwan: “Nzu ɛjɔɛ dɛ yê b'a hɛɛ wɔ yé mala nun anun ɔ? Sɛ ɛ kɔnnga a, ɛ tɔ yí bu sɛ?”

27 Bian'n nwan: “Ɔ di kɛ ɛ fa wɔ ahɔnlɔn'n kwalaa, ɔ nɔn wɔ ekala'n kwalaa, ɔ nɔn wɔ anwɔnsɛɛ'n kwalaa, ɔ nɔn wɔ ajɔnlɔn'n kwalaa, ɛ kulo yé Mɔn m'ɔ tɔ wɔ Nyanmian'n. Ɛsɛ ɔ di kɛ ɛ kulo wɔ manngɔn kɛ wɔ muonun wɔ nwɔn.”

28 M'ɔ hanlɔn sɔ'n, Zozi nwan: “Inhɔn, a bua yí kpa. Kɔ nán yɔ yí sɔ, ɛ 'ba nyan ngɔan.” 29 Ɛhɔ, kɛmɔ mala nun asɔ kpain'n kulo kɛ ɔ bu yí nwɔn bɔ nun ati, ɔ kɔ bisa Zozi kɛ: “Anɔn nwan lɔlɔ yê ɔ tɔ mɔn manngɔn'n?” 30 Zozi kɔ sɔsɔ ɛjɔɛ sɔ, yí nwan: “Anɔn bian kɔn fi Zoluzalemɔn, ɔ lɛ sɔn kɔ Zoliko. Atunnun, kodiawu-mɔ kɔ hyɔ yí, bɛ kɔ le yí nwɔn ninngɛ'n kwalaaɔn, bɛ kɔ bili yí dede ɔ ka m'ɔ wu, nán b'a yaci yí ɛbɛɛ b'a hɔ. 31 Nyanmian tɛɛyɔfue kɔn kɔ fa atɔn sɔ'n. Ɔ hɔlɔ dede mɔ yí nyɔn bɔlɔ bian'n mɔ b'a li yí awue nun ala a, ɔ kɔ sɔn ahanmian, yê ɔ kɔ

hɔ. ³² *Levivɛ kɔn kɔsɔ kɔ a kɔ ju ebele, yí nyɪn bɔli bian nɪn ala a, ɔ kɔ sɪn ahanmɪan, yɛ ɔ kɔ hɔ. ³³ Nan Samali bian kɔn, mɔ yí kɔsɔ ɔ le kpe nun sɪn'n, ɔ kɔ a kɔ ju wuluwafɛ nɪn anwɔn ebele. M'ɔ nwunlin wuluwafɛ'n, koun kɔ hun yí sɔnman. ³⁴ Ɔ kɔ hyɔɪn kɔ kpunngɛ yí, ɔ kɔ gugua yí nganlan'n-mɔ anun ayile, ɔ kɔ cɪcɪ sɔ. Eɛɛ afunlunmun'n mɔ yí muonun ɔ ti sɔ'n, ɔ kɔ fa wuluwafɛ'n kɔ síe sɔ, ɔ nɔn yí kɔ hɔ kpɛnunsɪn sua kɔn anun, nán ɔ'a nɪan yí. ³⁵ Bɛ lah alíe hɪnlɪn, ɔ kɔ yɪ esika kɔ man bian'n m'ɔ le kpɛnunsɪn sua'n, nán ɔ'a han ɔ'a hele yí kɛ: 'Mɪn kɔ o, yí ti, nɪan bian ehi asɔ kanlanman. Mɛle mɔ mɪn 'ba sa mɪn ba ewa'n, kale bieku mɔ e kɔ bɔ yí nwɔn'n, mɪn 'tua mɪn man wɔ.' ”

³⁶ Ehi a, Zozi nwan: “E nɪan an, anun bé menian nsan'n, benin y'ɔ ti sɔanlan'n mɔ ahan kodiawu'n-mɔ kun yí'n, yí manngɔn ɔ?” ³⁷ Mala nɪn asɔ kpain'n nwan: “Nunhan m'ɔ nwunlin yí nwɔn anwunnvoe ɔ yɔle yí ye nɪn ɔ.” M'ɔ buali ehi'n, nán Zozi a se yí kɛ: “Wɔ kɔsɔ, kɔ nán yɔ yí sɔ ala.”

Maati nɔn Mali

³⁸ Kemɔ anɪn Zozi nɔn yí menian'n-mɔ aja wɔ atunnun'n, bɛ hɔli juli kulo kɔn asɔ. Mɔ bɛ juli ebele'n, balasua kɔn kɔ sike bé yí awulo. Bɛ fɛle balasua sɔ'n Maati. ³⁹ Maati le yí nianman balasua kɔn ebele, bɛ fɛle yí Mali. Malɪ kɔ tanlan yé Mɪn aja abu, ɔ le tie ejɔle'n m'ɔ le kan'n, ɔ nɔn ninngɛ'n-mɔ m'ɔ le kele'n. ⁴⁰ Maati diɛ, anɪn yí nyɪn a bɔlv kpa, ɔ le yɔ like maan bɛ di. Ɔ kɔ a kɔ tɔ bé. Yí nwan: “Yé Mɪn, kemɔ mɪn nianman nɪn a yaci junman'n kwalaa a kpolo mɪn'n, ɔ njɪ man wɔ ɔ? Kan kele yí kɛ ɔ bála a bɔka mɪn.”

⁴¹ Yé Mɪn kɔ bua yí kɛ: “Maati, Maati, ε λε susu, εσε ε λε di ninngɛ dɔvɔn anwɔvɔn yalɛ. ⁴² Nan kusɔ like kɔvɔnmgban cein ala yê ɔ ti cɪnnjɪn ɔ. M'ɔ ti kpa'n, yê Mali a fa nɪn ɔ. Svɔnlan fí ngvɔla man yí tva de.”

11

Zozi nɔvɔn asɔvɔn ɛyɔlɛ'n (*Matie 6.9-13; 7.7-11*)

¹ Elɛhɔvɔn kɔvɔn, Zozi hɔli asɔvɔn ɛyɔlɛ lika bie. M'ɔ yɔli asɔvɔn yueli'n, yí menian'n-mɔ anɔvɔn kɔvɔn kɔ han kɔ hele yí kɛ: “Yé Mɪn kele yé kɛ bɛ kpɪn bɛ yɔ asɔvɔn'n kɛ Zvɔn heleli yí menian'n-mɔ'n.” ² Zozi kɔ bua bé kɛ: “Sɛ ɛmɔ 'yɔ asɔvɔn an, ɛmɔ hán kɛ:

Mɪn Sɪ, man yɛ fá anyɪnnzɔ

yɛ bó wó dunman nwannzan-nwannzan'n.

Man wó belemgbɪn elie mɛlɛ'n jú.

³ Alɪhɪan biala alɛ m'ɔ fata'n, fa man yé.

⁴ Fa yé ɛtɛ'n-mɔ ce yé kɛ

yɛ kusɔ yɛ fa yɛ ce bé mɔ bɛ fɔvɔn yé'n.

N'ɛ yaci Abɔvɔnsanmɔvɔn maan ɔ laka yé.”

⁵ Eɛsɛ Zozi kɔ han kɔ hele bé biekun kɛ: “Yɛ bú yí kɛ ɛmɔ anɔvɔn kɔvɔn le yí manngɔvɔn. Alɪmunnɔvɔn ɔ'a hɔ a tɔ yí manngɔvɔn sɔ'n, yí nwan: ‘Mɪn nianman, fɛ mɪn kpaɔvɔn nsan. ⁶ ɔ sanlɪn kɛ mɪn manngɔvɔn kɔvɔn fi atɪn ɔ'a a tɔ mɪn, n ne man like mɔ ɔ 'di ɔ.’

⁷ “Yɛ bú yí kɛ nunhan'n mɔ bɛ le seɛlɛ yí kpaɔvɔn'n la yí sua nɪn akunnɔvɔn elɔ, yí nwan: ‘Yaci mɪn koun! M'an tɔ mɪn anɔvɔn nɪn anɔvɔn. Mɪn nɔvɔn mɪn yɪ nɔvɔn mɪn mma'n-mɔ y'a la. Mɪn ngvɔla man jasɔ nán m'an fa kpaɔvɔn'n m'an man wó.’ ⁸ Mɪn kan mɪn kele ɛmɔ kɛ, sɛ bɔbɔ bian nɪn a njasɔ man ɔ a mman man yí manngɔvɔn'n kpaɔvɔn an, yí manngɔvɔn'n 'bɔ anɔvɔn'n

dede ɔ kpati jasɔ. Ɔ 'fa yí kwalaa mɔ yí manngɔn nɔn a mian yí nwɔn'n man yí.

⁹ “Mín kɔsɔ mɔn kan mɔn kele ɛmɔ ke ɛmɔ b́isa nán ɛmɔ 'nyan yí. ɛmɔ kpónndɛ nán ɛmɔ 'nwun yí. ɛmɔ b́o anɔan'n nán be 'tike. ¹⁰ Ɔ sanlɔn ke sɔanlan biala m'ɔ kɔ bisa like'n, be fa be man yí. M'ɔ kɔ kpónndɛ like'n, ɔ nwun yí. M'ɔ kɔ bɔ anɔan'n kɔsɔ, be tike.

¹¹ “ɛmɔ anun benin yê se yí wa bisa yí ejue a, ɔ fa owo man yí ɔ? ¹² Anaan se yí wa'n bisa yí kolonvia a, ɔ fa nyanmian aka man yí ɔ? ¹³ ɛmɔ lili mɔ ɛmɔ ti etefɔe'n, ɛmɔ si ninngɛ m'ɔ ti mgbakpa be fa be man bé mma'n-mɔ. Siɛ'n m'ɔ wɔ anwunno elɔ'n lili yê kanngɔ, ɔ ngɔ fa man Wawɛ Nwanzan-nwanzan'n ɔ ngɔ mman man bé mɔ be le bisa yí nɔn ɔ!”

*Zozi nɔn bé mɔ be kpɔ yí'n-mɔ
(Matie 12.22-30, Maaki 3.22-27)*

¹⁴ Elɛhɔn kɔn Zozi kɔ tu wawɛ ete fi bian kɔn anun. Wawɛ ete sɔ'n man bian'n tɔ amunle. Mɔ Wawɛ ete'n fiteli'n, bian'n kɔ jɔjɔ. Ejɔle'n kɔ sin menian'n-mɔ anwɔn kpili sɔnman. ¹⁵ M'ɔ yɔli sɔ'n, mmie-mɔ nwan: “Belizebulu m'ɔ ti mmɔnsanmɔn'n-mɔ kpain'n y'ɔ man yí tunmin maan ɔ tu wawɛ ete'n-mɔ ɔ” ¹⁶ Mmie-mɔ kɔsɔ kulo ke be sua yí ngaa. Bé nwan: “Se wɔ tunmin'n fi Nyanmian elɔ sakpa a, anɔn yɔ asinbenwɔn like kɔn maan ye nwún yí.”

¹⁷ Nan kemɔ anɔn Zozi si mɔ b'a jɔnlɔn'n, yí nwan: “Belemgbin man biala mɔ nun menian'n-mɔ kpe bé nyɔn be kɔn elɔe'n, mân sɔ'n 'bɔ asɔ, ebele sua'n-mɔ 'bubu gua. ¹⁸ Nan se *Satan nɔn yí nwɔn kɔn elɔ a, ɔ 'yɔ se nán yí belemgbin mân nɔn a jinlan yí ja

nun? Afi emɔ le kele ke n ne Belizebulu tunmin'n yê mɪn fa mɪn tu wawε etε'n-mɔ ɔ. ¹⁹ Se n ne Belizebulu tunmin'n yê mɪn fa mɪn tu wawε etε'n-mɔ a, anɪn emɔ amma'n-mɔ, tunmin benin yê bé diε be fa be tu wawε etε'n-mɔ ɔ? Emɔ amma'n-mɔ muonun yê be 'bu emɔ fɔɔ ɔ. ²⁰ Mɪn kan yí ananhɔle mɪn kele emɔ ke n ne Nyanmɪan tunmin'n yê mɪn fa mɪn tu wawε etε'n-mɔ ɔ. Yí bu kele ke Nyanmɪan le di yí belemgbin nɪn emɔ afian εwa.

²¹ “Mele mɔ sɔanlan kɔn tɪ akpɔle kpa, m'ɔ le εlɔe ninngε ɔ sisa yí awulo'n, be ngɔala man yí wua.

²² Nan se sɔanlan fɔfɔle fite ebele mɔ yí sa kɔala m'ɔ le awulo'n, ɔ tua yí de yí εlɔe ninngε'n kɔalaa m'ɔ susu yí tɪ gua sɔ'n, ɔ ce yí nwɔn ninngε'n ɔ man menian'n-mɔ.

²³ “Sɔanlan m'ɔ nnɔn man mɪn afan'n, anɪn ɔ kpɔ mɪn. Sɔanlan kɔsɔ m'ɔ nɔn mɪn ye nwohuan man ninngε'n-mɔ anɔan'n, anɪn ɔ bɔ bé asanndiε.

*Wawε etε nun esa ewale nun
(Matie 12.43-45)*

²⁴ “Mele mɔ wawε etε'n fi sɔanlan kɔn anɪn kɔ fite'n, ɔ kɔ ewâ'n-mɔ anɪn εlɔ ɔ kɔ kpɔnnde lika ɔ tanlan de yí εnwɔnmɪan. Se ɔ kɔ nán ɔ'a nnyan man bie fí a, yí nwan: ‘Mɪn 'sa mɪn kɔ wɔlɔ mɪn sua'n mɔ n vi nun m'an fite nɪn anɪn bieku.’ ²⁵ Se ɔ ba ɔ ju ebele nán ɔ nwun ke b'a kpekpiian nun b'a sesie nun kanlanman an, ²⁶ ɔ kɔ fa wawε etε nsɔ mɔ bé ti anɪn tɪ etε tala yí ɔ ba. Be wɔlɔ sua nɪn anɪn, be ka ebele be tanlan. Yí be-yue-asɪε, sɔanlan sɔ nɪn asitanlan'n yɔ esulo tala daba diε'n.”

Nyila kpa'n

27 Mə Zozi hanlın sə yueli'n, balasua kün kə tian nun menian'n-mə afian ələ. Yı nwan: “Nyila hán balasua əhi m'ə wəli wó əsə ə nvanlın wó'n!”

28 Nan mə balasua nın anvan təli'n, Zozi nwan: “Nyila lili hán bé mə be tie Nyanmian Anvan Əjələ'n mə əsə be nanndi s'ə'n!”

*Menian'n-mə 'ba bisa Zozi asinbenwəvən like kən
(Matie 12.38-42)*

29 Kəmə anın menian dəvən kpa lə yia Zozi anwəvən əbelə'n, ə kə han kə hele bé kə: “Ajulisəv menian'n-mə ati anın tı ete. Be kulo kə be yə asinbenwəvən like be keke bé. Nan be nyə man asinbenwəvən like fii kün be ngele man bé. Asinbenwəvən like mə be 'yə be keke bé'n, y'ə le kəmanfəvə *Zonası dıe'n. 30 Ə sanlın kə anın Zonası tı nızələ wə Nin-ninvə amma'n-mə anyunnun. *Mân Baa'n kəsə 'ba kaci nızələ wə ajulisəv menian əhi-mə anyunnun. 31 Cian mə Nyanmian 'bua mân'n nde'e'n, balasua'n mə anın ə tı Saba mân nın anın belemgbin'n, ə 'ba jasəv jinlan ə bu ajulisəv menian'n-mə fəvə. Ə sanlın kə ə fi hyəv ə walı tielı belemgbin bəngələfəvə Salomən əjələ'n. Nan kəsəv svanlan kün wə əwa m'ə tala Salomən ə! 32 Cian mə Nyanmian 'bua mân'n nde'e'n, Ninninvə amma'n-mə 'ba jasəv be jinlan be bu ajulisəv menian'n-mə fəvə. Ə sanlın kə mələ mə be tılı Nyanmian Anvan Əjələ'n mə Zonası hanlın heleli bé'n, be nunlın bé nwəvən be kacili bé abalabə'n. Nan kəsəv svanlan kün wə əwa m'ə tı kpili tala Zonası ə!”

*Anyian nın anwəvən əjələ'n
(Matie 5.15; 6.22-23)*

33 Əsə Zozi nwan: “Svanlan fii nızə kanlannıe ə nva wula man bokiti abəv, nan be sə be sinnze yı

anwunno maan bé mɔ be le wɔɔɔ sua nɔn anun'n nwun asɪ. ³⁴ Wɔ nyɔn'n tɪ ke wɔ nwɔnnaan nɔn asɔ kanlanniɛ. Se wɔ nyɔn'n nwun asɪ a, anɔn wɔ lika kɔalaatin wɔ jawe nun. Nan se wɔ nyɔn'n tɪ man kpa a, anɔn wɔ nwɔnnaan'n wɔ awosin nun. ³⁵ Yɪ ti, sie wɔ nwɔn ye nán jawe'n mɔ ε tɪ nun nɔn a ngaci man awosin. ³⁶ Se wɔ nwɔnnaan'n lika kɔalaatin wɔ jawe nun, mɔ yɪ lika fɪi nɔn man awosin nun'n, wɔ nwɔnnaan'n 'ta ke kanlanniɛ'n ta wɔ nwɔn'n.”

Zozi 'ba bɔ Falisifɔe'n-mɔ

nɔn mala nɔn asɔ mgbain'n-mɔ sasan

(Matie 23.1-36, Maaki 12.38-40)

³⁷ Ehi, mɔ Zozi anɔn tɔl'n, *Falisifɔe kɔn kɔ fele yɪ ke ɔ bála a li like yɪ awulo. Mele mɔ be lila mgbain nɔn asɔ tɔbɪlɪ nɔn anwɔn'n, ³⁸ Falisifɔe'n kɔ nwun ke Zozi a nwunzinman yɪ sa kɔsɔ ɔ le fa di like. Ejɔle'n kɔ sin Falisifɔe nɔn anwɔn.

³⁹ Ehi a, yé Min kɔ han kɔ hele yɪ ke: “Emɔ Falisifɔe'n-mɔ, ke emɔ tɪ yɪ nɔn anɔn. Emɔ nwunzin kangɔ'n nɔn talie nɔn anzin, nan kɔsɔ awue nɔn ajɔnlɔn ete ngɔnmɔn y'ɔ wɔ emɔ ati anun ɔ. ⁴⁰ Senɔve tɪ ke emɔ! Nyanmian m'ɔ bɔli like nɔn anzin'n, nán yɪ kɔnmgba'n y'ɔ bɔli yɪ kunnun nɔn ɔ? ⁴¹ Yɪ ti, emɔ yɪ bé kunnun be bɔ afɔle be mán ehianfɔe'n-mɔ. Se emɔ yɔ yɪ sɔ a, emɔ asɪtanlan'n b'a yɔ nwannzan-nwannzan man emɔ.

⁴² “Munnzue hán emɔ Falisifɔe'n-mɔ! ɔ sanlɔn ke emɔ ebo nɔn asɔ ninngɛ ke mantɪ nɔn lu ɔ nɔn munmuin munmuin'n-mɔ, se emɔ titɪ a, emɔ bu nɔn bulu be tu kɔn be man Nyanmian. Nan kɔsɔ emɔ ngan man ananhɔle ese emɔ ngulo man Nyanmian. Like mɔ ahan ɔ di ke emɔ yɔ'n, ɔ nɔn yɪ nzin diɛ'n-mɔ'n, yɪ ahi.

43 “Munnzue hán emò Falisifvè'n-mò! Ì sanlín kẹ emò kulo kẹ menian'n-mò kwalaa nwun emò. Yí tí, asónin sua'n-mò anun bia'n-mò m'ò jìjìn bé nyunnun nín asù yê emò tetanlan ò. Gua nín asù, emò kulo kẹ menian'n-mò bebele bé nwun asì nán b'a bisa emò ahin.

44 “Munnzue hán emò! Ì sanlín kẹ emò tí kẹ asielie mò menian'n-mò nzì man kẹ b'a sie sòanlan ebele mò be nanndì sù ò!”

45 Mò Zozi hanlín sò'n, mala nín asù kpain'n kùn jasulí a, yí nwan: “Kpain, ẹ kan ẹjòle kẹ mò ẹ ẹ kan yí ebele nín an, anin ẹ ẹ bọ yé kùsù yé amgba!”

46 Zozi nwan: “Munnzue hán emò mala nín asù mgbain'n-mò kùsù bie! Ì sanlín kẹ emò man menian'n-mò sòsua bóle nònnòe nònnòe, kùsù emò nva man bé sa betia kùn bọbọ be mmòka man bé.

47 “Munnzue hán emò! Ì sanlín kẹ emò tó Nyanmian mgbòmanfvè'n-mò mò emò anan-mò hunlín bé'n sẹka nín asù kanlanman kanlanman!

48 Emò yò sò be kele kẹ be jin bé nan-mò anzin. Afi emò anan-mò kùn mgbòmanfvè'n-mò a, emò yê be tó bé sẹka nín asù ò! 49 Ehika ati, Nyanmian m'ò tí be ngẹlefè'n ẹ kele kẹ: ‘Mín 'sòan mgbòmanfvè nòn mmòfvè bé nwun ẹlò. Be 'kùn mmie-mò yê be 'kele mmie-mò kùsù ahulòwa.’ 50 Ì man kẹ Nyanmian bọlì mân'n mò ò 'ju ẹn'è'n, yí mgbòmanfvè'-mò kwalaa mò b'a hun bé'n, be 'pinnin ajulisù menian ehì-mò wò yí nwun. 51 Ì bọ yí bọ Abeli ehuan diẹ nín asù dede ò kò ju kpòmanfvè Zakali, mò be hunlín yí tẹyie mòci'a'n nòn Nyanmian sua nín afian'n, mìn kan yí ananhòle mìn kele emò kẹ, be 'pinnin ajulisù menian ehì-mò kwalaa wò yí nwun.

52 “Munnzue hán emò mala nín asù mgbain'n-mò! Ì sanlín kẹ emò a fa ngẹle sua sannvè nín a

sie. Emọ muonun nwọbọ man nun. Bé mọ bé kọsọ be kulo ke be wọbọ nun'n, emọ totua bé atin." ⁵³ Mọ Zozi fi Falisifue nun awulo ebele fiteli'n, mala nun asu mgbain'n-mọ non Falisifue'n-mọ anyin kọ bọbọ yí nwọn kpa. Be kọ bisa bisa yí ejọle dọun anwọn kosuan. ⁵⁴ Bé nwan be 'yọ sọ be sua yí ngaa maan ọ tọ nun.

12

Falisifue'n-mọ fali ayile nun anwọn ejọle'n (Matie 10.26-27)

¹ Ọ 'ba yọ sọ'n, menian akpu akpu kọ yia Zozi anwọn ebele. Esuan mọ be sọnlun nun ati, be fufu bé nwọn su. Zozi kọ li mọba kọ han kọ hele yí menian'n-mọ ke: “Emọ síe bé nwọn ye wọ *Falisifue'n-mọ fali ayile nun anwọn. Bé fali ayile sọ'n y'ọ le bé ato enanndie'n. ² Awosin nun ejọle'n kọlaatin 'fite jawe nun. Nvialie nun ejọle'n kọlaatin 'tu fite. ³ Ehika ati, like kọlaaa mọ emọ kọ yọ yí awosin nun anun'n, alie cun an, be 'ti. Ejọle kọsọ mọ emọ kọ tu yí asule nun sua elọ be kọ hele sọanlan'n, be 'jinlan sua'n-mọ ati asu be bọ yí kpaye.

Sọanlan'n m'ọ di ke emọ sulo yí'n (Matie 10.28-31)

⁴ “Emọ mọ emọ ti mín manngọn'n, mün kan mün kele emọ ke: nán be sulo bé mọ be kun anwọnnaan'n kọsọ be ngwala man yí nzin like fíi yọ'n. ⁵ Mün 'ba hele emọ sọanlan'n m'ọ di ke emọ sulo yí'n: Emọ súlo Nyanmian. Afi, se ọ man emọ wu a, ọ kọlaa ọ tọ emọ sìn'n m'ọ nnun man lé nun anun. Mүн kan yí ananhọle mүн kele emọ, yí dein y'ọ di ke emọ sulo yí ọ! ⁶ Asu be tọnun nnunman ngangan nnun an, yí esika'n ju bie? Nan kọsọ Nyanmian

a lua nvi man bé nun kún. ⁷ Emò ati enyuan'n muonun, Nyanmian si yí kwalaa anvan. Yí ti, nán bé sulo, ò sanlín ke emò anwòn cian Nyanmian ò tala nnunman dòn kpa.

Bé mò bé kan ké bé tí Zozi díe'n
(*Matie 10.32-33; 12.32; 10.19-20*)

⁸ “Ese mún kan mún kele emò ké se svanlan kún kan yí yuein menian'n-mò anyunnun ké ò tí mín díe a, *Mân Baa'n kúsv 'kan wò Nyanmian mmòfve'n-mò anyunnun elò ké svanlan sò'n tí yí díe. ⁹ Nan se svanlan kún kan yí yuein menian'n-mò anyunnun ké ò nzi man mín a, Mân Baa'n kúsv 'kan wò Nyanmian mmòfve'n-mò anyunnun elò ké ò nzi man svanlan sò'n. ¹⁰ Svanlan biala m'ò kò han ejòle ete ò kò tia Mân Baa'n, ò 'nyan ete face. Nan svanlan m'ò kò han ejòle ete ò kò tia Wawé Nwanzan-nwanzan'n, ò nnyan man ete face.

¹¹ “Mèle mò bé nun emò kò hò, mò bé lé kò a bua emò ndeé wò Zufv'n-mò asònin sua'n-mò anun, mgbain'n-mò nun bé mò bé le tunmin nún anyunnun'n, nán bé susu ejòle'n mò emò 'kan bé sa bé nún nún anwòn. ¹² Ò sanlín ké, ejòle m'ò di mò emò 'kan'n, Wawé Nwanzan-nwanzan'n 'ba fa wula emò anvan mèle sò nún anun.”

Esikafve jibilito nún anwòn anyíndala'n

¹³ Mò Zozi hanlín sò yuel'n, bian kún kò kuku yí nún sv meninsunman nún anun. Ò kò han kò hele Zozi ké: “Kpain, kan kele mín nianman'n ké ò bú ajâ'n mò yé si a sie yé nún anun, nán ò fá mín díe'n ò mán mín.”

¹⁴ Mò bian nún anvan tól'n, Zozi kò bua yí ké: “Anianman, nwan yê ò yílí mín ké m múa emò ejòle'n, anaan n jé emò ninngé nún ò?”

15 Mɔ Zozi hanlɔn ehi yueli'n, ɔ kɔ han kɔ hele bɛ kwalaaɔn ke: “Emɔ nian bɛ nwon! Emɔ sie bɛ nwon ye wɔ anwɔndie anyinbɔlɔ nun anwon. Ɔ sanlɔn ke man sɔanlan kɔn nyɔn yɔ nwon dede see, nɔn yɔ anyanbenwon'n yê ɔ man yɔ ngwan ɔ.”

16 Ehi, ɔ kɔ bu anyɔndala kɔn ɔ kɔ hele bɛ. Yɔ nwan: “Anɔn esikafɔe kɔn wɔ ebele. Ɔ kɔ sɔn ebo ɔ kɔ ti yɔ sisakaa. 17 Ɔ lali jɔnlɔnlɔn an, ɔ kɔ se yɔ nwon ke: ‘Anɔn mɔn 'yɔ yɔ se? N nne man lika mɔ mɔn 'sie mɔn ebo nun asɔ ninngɛ nun ɔ.’ 18 Eɛ ɔ kɔ se yɔ nwon ke: ‘E 'nwon like m'ɔ di ke mɔn yɔ'n. Mɔn 'ba bubu mɔn esie'n-mɔ mɔn si yɔ mgbili mgbili kpa, Mɔn si ɔ yue a, mɔn 'fa mɔn *bele'n kwalaaɔn ɔ nɔn mɔn ninngɛ'n kwalaaɔn mɔn wula nun. 19 Afi sian'n, mɔn 'kan mɔn kele mɔn nwon ke: Eja, a li afɔe kɔ yɔ nyɛ nyɛ junman kpili kpa a sie. Yɔ ti, tanlan asɔ de wɔ enwɔnmian, di alie nɔn nzan gua sɔ nɔn di mân.’

20 “M'ɔ hanlɔn sɔ'n, nɔn Nyanmian a han a hele yɔ ke: ‘Belenzua jibilito! Ene kɔngɔe ehi dein, e 'wu. Ninngɛ nwala'n mɔ a nyan yɔ'n, e 'fa man nwan?’ ”

21 Mɔ Zozi buli anyɔndala sɔ'n yueli'n, yɔ nwan: “Ke ejɔle'n ti yɔ man sɔanlan m'ɔ kpɔndɛ anyanbenwon'n ɔ man yɔ nwon nun anɔn. Nyanmian elɔ a, sɔanlan sɔ'n le man like fɔi.”

*Zozi 'ba han nzusue nun anwon ejɔle
(Matie 6.25-34)*

22 Ehi anzin, Zozi kɔ han kɔ hele yɔ menian'n-mɔ ke: “Ehika ati, mɔn kan mɔn kele emɔ ke: alie'n mɔ emɔ 'di'n ɔ nɔn taladie'n mɔ emɔ 'wula'n, nɔn bɛ susu yɔ nwon. 23 Ɔ sanlɔn ke ngwan'n ti like cunnɔn kpa ɔ tala alie'n. Yê anwɔnnaan'n kɔsɔ ti cunnɔn kpa ɔ tala taladie'n. 24 Emɔ tɔ bɛ nyɔn bɛ nian mosunmosun kɔaje'n-mɔ. Bɛ nnua man like yê bɛ

ndi man like. Be le man kunman anaan esie mɔ be gua nun like ɔ, kɔsu Nyanmian ta bé. Emɔ anwɔn cian ɔ tala nnɔnman'n-mɔ! ²⁵ Emɔ anun benin yê ɔ fa nzusue tɔ yí nwɔn an, ɔ'ce asie nun asu ɔ? ²⁶ Se emɔ ngɔala man m'ɔ ti kaan nun anun an, anin nzuke ati yê emɔ susu yí bu nga nun anwɔn ɔ?

²⁷ “Emɔ nían ke ebo nun anun ndile'n-mɔ mɔ be le ndetele'n-mɔ kpɔn fifi'n. Be nni man junman, be nnwɔn man etanlan. Nan kɔsu, mɔn kan mɔn keke emɔ ke belemgbin Salomɔn muonun nun yí anyanbenwɔn'n m'ɔ nyanlɔn yí'n, taladié m'ɔ ti kanlanman ke ndetele'n-mɔ, ɔ'a nwula man bie lé. ²⁸ Ndile'n-mɔ mɔ be wɔ ebo nun anun ene, mɔ ehɔnman be 'ju be gua sɔn nun'n, se Nyanmian sesie bé sɔa, ɔ yɔ se mɔ ɔ ngo nian man emɔ ɔ ngo tala man bé ɔ? Emɔ dedi'n ti kaan! ²⁹ Yí ti, nán be di yalé be susu alie mɔ emɔ di ɔ nɔn nzue mɔ emɔ nɔn nun anwɔn. ³⁰ ɔ sanlɔn ke, ninnge sɔ'n-mɔ kɔalaatin, eyuadi nun anun menian'n-mɔ mɔ be nzi man Nyanmian'n, bé yê be susu yí nwɔn ɔ. Nan emɔ die, emɔ Asi'n si ke emɔ a hian yí nwɔn. ³¹ Emɔ lí mɔa be kpɔnnde Nyanmian Belemgbin Mân'n. Se emɔ nyan yí a, Nyanmian 'fa yí bu nga'n-mɔ kɔalaatin man emɔ. ³² Emɔ mɔ emɔ ti ke ayemɔa kpule kaan'n, nán be sulo. ɔ sanlɔn ke ɔ'a yɔ Nyanmian fe ke emɔ lí yí Belemgbin Mân'n bie.

*Anyanbenwɔn kpa'n
(Matie 6.19-21)*

³³ “Emɔ tónin emɔ anwɔndie'n-mɔ be fá yí esika'n be hyé ehianfɔe'n-mɔ. Emɔ kpá esika kotoku m'ɔ nditi man, mɔ nun esika'n nvo man be síe Nyanmian Belemgbin Mân nun anun elɔ. Awofɔe ngɔala man elɔ kɔ kɔ wua, nvɔle kɔsu ngɔala man yí

di. ³⁴ Afi, lika mɔ emɔ anyanbenwɔn'n wɔ'n, ebele kɔsu yê emɔ ahɔnlɔn'n wɔ ɔ.

³⁵ “Emɔ wówula bé junman taladiɛ'n, be súsɔ bé kanlanniɛ'n. ³⁶ Emɔ yó ke ngɔa mɔ bé mɔn a hɔ atɔnvɔle mɔ be le nwɔnnde yí ɔ. ɔ ju ebele mɔ ɔ 'bɔ anɔvan nɔn ala, anɔn b'a tike. ³⁷ Nyila hán ngɔa ehi-mɔ mɔ bé mɔn 'ba a, anɔn be lafilɔ man'n! Mɔn kan yí ananhɔle mɔn kele emɔ ke mɔnlian'n 'kaci yí nwɔn ɔ wula junman taladiɛ. ɔ 'man yí ngɔan'n-mɔ tetanlan asɔ tɔbɔli nɔn a nwɔn ɔ man bé like be di. ³⁸ Se ɔ sa ba alimunnun anaan alibahian nán ɔ ba tɔ bé ke be lafilɔ man an, nyila hán bé! ³⁹ Emɔ tí ejɔle ehi abɔ kpa. Se awulo nɔn asɔ mɔnlian'n sɔ dɔɛ'n mɔ awofɔɛ'n 'ba a, ahan ɔ nna man nán awofɔɛ nɔn a nyan atɔn a a bu yí sua nɔn anɔvan'n. ⁴⁰ Emɔ kɔsu, emɔ bóbɔa bé nwɔn. ɔ sanlɔn ke *Mân Baa'n 'ba a dɔɛ mɔ emɔ nzusu man ke ɔ 'ba nɔn asɔ.”

Akva kpa'n yê akva ɛɛ'n
(Matie 24.45-51)

⁴¹ Mɔ Zozi hanlɔn sɔ'n, Pɛli kɔ bisa yí ke: “Yé Mɔn, asɔ yé ngɔnmɔn ala yê ɛ le bu anyɔndala ehi ɛ kele yé ɔ, anaan ɛ le bu kele menian'n-mɔ kvalaatin ɔ?”

⁴² Yé Mɔn nwan: “Akva kpa'n m'ɔ sɔ ngele'n y'ɔ le benin? Yí y'ɔ le nunhan'n m'ɔ yí mɔn'n 'fa yí awulo'n wula yí sa nun ke ɔ nían sɔ, ɛse temɔn'n ju a, ɔ mán yí manngɔn'n-mɔ alie. ⁴³ Nyila hán akva sɔ'n mɔ yí mɔn 'ba ju a, anɔn yí sa wó yí nwɔn ɔ le di yí junman'n! ⁴⁴ Mɔn kan yí ananhɔle mɔn kele emɔ ke: yí mɔn'n 'fa yí nwɔn ninngɛ'n kvalaatin wula yí sa nun. ⁴⁵ Nan se akva sɔ'n kan kele yí nwɔn ke: ‘Mɔn mɔn nyanlɔn walɔ man’, se ɔ tɔ tɔ ngɔa ehiɔnlɔn-mɔ asɔ ɔ bu bé, se ɔ didi, se ɔ nɔn nzan ɔ bu a, ⁴⁶ yí mɔn'n 'ba cɔan ɔ nɔn dɔɛ m'ɔ nzusu man nɔn asɔ. ɔ 'pinnin

akua sɔ'n kpa. ɔ m'an ɔ nwun yalɛ kɛ ngɔa'n-mɔ mɔ bɛ bɔ bala ɛtɛ'n nwun yɪ'n.

⁴⁷ “Akua m'ɔ sɪ like mɔ yɪ mɪn kulo, m'ɔ nzesie man yɪ nwɔn ɔ nyɔ man like sɔ'n, bɛ 'fin yɪ sɔnman.

⁴⁸ Akua kɔsɔ m'ɔ nzi man like mɔ yɪ mɪn kulo, m'ɔ kɔ yɔ like sɔ'n m'ɔ di ɛbɔɛ'n, bɛ 'gonun bɛ fin yɪ. Sɔanlan mɔ bɛ kɔ man yɪ ninngɛ dɔvɔn'n, bɛ 'bisa yɪ dɔvɔn. Sɔanlan kɔsɔ mɔ bɛ kɔ fa ninngɛ dɔvɔn bɛ kɔ wula yɪ sa nun'n, bɛ 'bisa yɪ dɔvɔn m'ɔ tala sɔ.”

Zozi nɔn afiannzɛɛtɛ'n

(Matie 10.34-36)

⁴⁹ Mɔ Zozi hanlɔn sɔ yuelɪ'n, ɛsɛ yɪ nwan: “M'an a m'an ju sɪn m'an tɔ asɪɛ nɪn asɔ. Mɪn kulo kɛ ahan ɔ'a sɔ dada angɔnmɪn! ⁵⁰ ɛsɔnɪan kɔn mɔ bɛ lɛ ba sɔnɪn mɪn'n, ɔ 'ka mɪn ngɔnmɪn an, ahan b'a sɔnɪn mɪn a yue! ⁵¹ ɛmɔ jɔnlɔn kɛ m malɪ menian'n-mɔ anzɔnɔnjɔ ɛman asɪɛ nɪn asɔ ɛwa ɔ? Mɪn 'bua ɛmɔ kɛ ɛɛɛ, nan m malɪ bɛ afian ɛsɛɛtɛ. ⁵² ɔ fi ɛnɛ m'ɔ kɔ'n, menian nɔn mɔ bɛ wɔ awulo kɔn anɔn'n 'ba bu bɛ nwɔn nɔn. Menian nsan 'ba han bɔ nɔn bɛ nɔn nnyuan jinlan sɔ. Nnyuan'n kɔsɔ abɔ 'ba yɔ kɔn bɛ nɔn nsan'n jinlan sɔ. ⁵³ Sɪɛ'n nɔn yɪ wa belenzua'n 'ba fɔ sɔ. Baa belenzua'n kɔsɔ nɔn yɪ sɪ 'ba fɔ sɔ. Nian'n nɔn yɪ wa balasua'n 'ba jinlan sɔ. Baa balasua'n kɔsɔ nɔn yɪ nin 'ba jinlan sɔ. Ahelenian'n nɔn yɪ helenin 'ba fɔ sɔ. Yɪ helenin'n kɔsɔ nɔn yɪ 'ba fɔ sɔ.”

Mɛɛ'n-mɔ anɔn nzɔɛ'n-mɔ

(Matie 16.2-3)

⁵⁴ ɛsɛ Zozi kɔ han kɔ hele menɪnsɔnman'n kɛ: “Sɛ ɛmɔ nwun kɛ esue nɪn a mɔnlan lika mɔ sɛnzɛ'n tɔ nɔn an, anɔn ɛmɔ nwan esue'n lɛ ba tɔ. Sakpa kɔsɔ, ɔ tɔ. ⁵⁵ Yɛ sɛ ɛmɔ nwun kɛ anwɔnman fi ngɔa ɔ fita

kɔ sɔlɔ a, anun emɔ nwan wawa'n lɛ ba kpɪn. Sakpa kɔsɔ, ɔ kpɪn. ⁵⁶ Apoo mma! Emɔ si anwunno nun asi nzɔlɛ'n-mɔ ngɔnmɪn ngɔnmɪn. Nan ɔ yɔ sɛ mɔ emɔ nnwun man mɛlɛ'n mɔ yɛ wɔ nun'n nzɔlɛ nun angɔnmɪn ɔ?

Sɛ sɔnlan bie sanman wɔ a,

ɛ nun yɪ bɛ sɛsɪɛ bɛ afian

(Matie 5.25-26)

⁵⁷ “Nzuke ati yê emɔ muonun njɔnlɪn man, bɛ nyɔ man like m'ɔ sɛ kɛ bɛ yɔ'n? ⁵⁸ Sɛ sɔnlan bie kɔ sanman wɔ a, mɛlɛ mɔ ɛ nun yɪ lɛ kɔ a yɪ ndɛɛ'n, bɔ mɔndɪnlɪn ɛ nun yɪ bɛ sɛsɪɛ bɛ afian. Sɛ a nyɔ man yɪ sɔ nán ɔ nun wɔ kɔ sɔnlan'n m'ɔ di ɛjɔlɛ nun aja sɔ a, sɔnlan'n m'ɔ di ɛjɔlɛ'n 'fa wɔ wula nzalafɔ'n-mɔ asa nun. Nzalafɔ'n-mɔ kɔsɔ 'tɔ wɔ fiadi. ⁵⁹ Mɪn kan yɪ ananhɔlɛ mɪn keke wɔ kɛ, sɛ kalɛ babulu kɔn ka nán ɛ tualɪ yuelɪ man an, ɛ 'ka fiadi sua nun anun ɛbɛlɛ.”

13

Nunhuan anaan ewue

¹ Mɛlɛ sɔ nun anun, menian mmie-mɔ kɔ a kɔ han kɔ hele Zozi kɛ: “Kpɪn, anun Galile menian lɛ yɪ tɛɛ bɛ man Nyanmɪan. *Lɔmɔn kɔnmanna Pilatɪ kɔ man bɛ kɔ hun bɛ.”

² Zozi kɔ bisa kɛ: “Emɔ jɔnlɪn kɛ kemɔ b'a hun bɛ sɔ nun ati, anun ɔ keke kɛ bɛ tɪ ɛtɛfɔɛ bɛ tala Galile mán nun anun menian bɔ nga'n-mɔ kɔlaatin ɔ? ³ Cɛɛɛ. Nan mɪn kan mɪn keke emɔ kɛ, sɛ emɔ a nnun man bɛ nɔwɔn b'a ngaci man bɛ abalabɔ nun an, emɔ kɔsɔ kɔlaatin 'wu kɛ bɛ. ⁴ Menian bulu nun mɔɔɔɛ'n kɔsɔ mɔ Silowe sua hyilili'n buli gualɪ bɛ sɔ ɔ hunlin bɛ'n, emɔ de di kɛ bɛ tɪ ɛtɛfɔɛ bɛ tala Zoluzalemɔn

ebele menian bu nga'n kwalaaatin o? ⁵ Cεce. Nan mun kan min kele emo ke, se emo a nnun man bé nwon b'a ngaci man bé abalabo nin an, emo kusu kwalaaatin 'wu ke bé.”

Figi baka nin anwon anyindala'n

⁶ Mo Zozi hanlin so yueli'n, o ko bu anyindala ehi o ko hele bé. Yi nwan: “Bian kon ko lua *figi baka kon yi divin ebo nin asu. Elehon kon, o ko ho ko nenian se o ko nyan figi mma su o. O holi o, o ngo nyan man bie su. ⁷ Ehi a, bian'n ko han ko hele swanlan'n m'o ti yi ebo'n ke: ‘Yi afue nsan ahi. Min ko figi baka nin abo elo, kusu min nnyan man bie su. Yi ti, bu yi tu. Afi, min nnwun man like ati m'o man o jin ewa o.’

⁸ “Mo bian'n hanlin so'n, swanlan'n m'o nian ebo nin asu'n nwan: ‘Kpain, yaci yi maan o jinlan ebele afue ehi biekun. Min 'ba fufun yi nwon min gugua yi bu ewula. ⁹ E 'su yi akpolowa a, afue biekun o 'ba su. Se o'a nzu man an, e ko man be ko bu yi.’ ”

Zozi 'ba man balasua kon anwon sa

enwonmian ele cian kon anun

¹⁰ Elehon kon, anin Zozi le kele menian'n-mo ninngé Zufu'n-mo asonin sua kon anun. ¹¹ O 'ba yo so'n, anin balasua kon kusu wo asonin sua nin anun ebele bie. Balasua so'n ndi man akpale yi afue bulu o nun mace ahi. Wawe ete'n m'o di junman so nin a man balasua nin a hulo su. O ngwala man yi nwon nun tinngé. ¹² Nan mo Zozi nwunlin balasua so'n, o ko fele yi o ko han ko hele yi ke: “Balasua, wo nwon a sa!” ¹³ Zozi ko fa yi sa'n ko fua balasua nin anwon. Ebele ala, balasua'n ko tinngé yi nwon nun, o ko yi Nyanmian ayé.

14 M'ò yòlì sò'n, asò'nun sua nún asò kpain'n kò fè Zozi anwòn ɛya. Ɔ sanlín kè ɔ'a man balasua nún anwòn a sa *enwònmiàn ele cian nún anun. Èhì a, ɔ kò jasò ɔ kò han kò hele bagua'n kè: “Junman elie tèmùn'n tì elesian. Èmò bála tèmùn sò'n bɛ mán bé nwòn sá. Nan nán enwònmiàn ele cian nún anun yê bɛ fa bɛ di junman sò nún ɔ!” 15 Yé Mún kò totua yí sò, yí nwan: “Apoo mma tì kè emò! enwònmiàn ele cian'n, emò nunhan kòn biala nyannjì yí enale anaan yí afunlunmun'n maan ɔ kò nòn nzue. Sɛ ato e? 16 Balasua èhì kòsò m'ò tì Abalahamòn abie, mò *Satan a cìcì yí dede afòvè bulu nòn mòcòvè'n, asò nán enwònmiàn ele cian yê ɔ fata kè bɛ nyannjì yí ɔ?”

17 Zozi mmua sò'n kò man anyunnunguasìe kò han bé mò bɛ kpò yí'n-mò. Nan bagua'n diɛ, enyòmian junman'n kòalaa mò Zozi lili'n yòlì bé fè.

Muntadì baa nún anwòn anyìndala'n
(Matie 13.31-32, Maakì 4.30-32)

18 Èhì anzin, Zozi kò han kò hele bagua'n kè: “Nzu like diɛ yê Nyanmian Belemgbìn Mân'n soman yí ɔ? Nzu yê mún kòala kè mún fa mún susu yí ɔ?”

19 Nyanmian Belemgbìn Mân'n soman muntadì baa mò sòanlan kòn a lua yí tola nún ɔ. Muntadì baa sò nún a fifi ɔ a kaci dukpa. Nnònman'n-mò a nwòn bé sâ yí sa mma'n-mò asò”

Fali ayile nún anwòn anyìndala'n
(Matie 13.33)

20 Èsɛ Zozi kò bu anyìndala kòn biekun kò hele bé kè: “Nzu yê mún kòala kè mún fa Nyanmian Belemgbìn Mân'n mún susu yí ɔ? 21 Ɔ tì kè fali ayile mò balasua kòn a fa a fòtò fali cilo abulaa ɔ nòn nnun dede yí kòalaa a tu ɔ.”

Anvan fitu'n
(*Matie 7.13-14,21-23*)

²² Ehi, anun Zozi aja wə atunnun ɔ le kə Zoluzalemən. Atin nın asu kulo mgbili mgbili'n-mə ɔ non nganngan'n-mə, ɔ kə sısın bé su ɔ kə hehele menian'n-mə ninngé. ²³ Bian kün kə bisa yí ke: “Yemınlın, asu menian kaan sva yê be 'nyan bé ti ɔ?”

Ehi a, Zozi kə han kə hele bé kwalaaatin ke: ²⁴ “Emə bó məndınlın kpa be sın anvan fitu nın anun. Afi, mun kan yí ananhəle mın kele emə ke menian dəvın 'ba kpəndɛ atin be bu su, kusv be ngə hvala man Nyanmian Belemgbin Mân nın anun ɛlə kə. ²⁵ Mə awulo nın asu mınlian'n 'ba jasv ɔ tv anvan nın anun'n, emə 'ba ha anvan nzin. Emə 'ba jinlan be bə anvan'n be kan ke: ‘Yemınlın, tike yé anvan.’

“Mınlian'n 'ba bua emə ke: ‘Mın nzi man emə lika mə emə fi ɔ.’

²⁶ “Emə 'ba se yí ke: ‘Yé non wó y'a didi, yé non wó y'a non nzue, a hehele yé ninngé yé kulo'n-mə gua'n-mə asv.’

²⁷ “Yí kusv ɔ 'ba bua emə ke: ‘Mın kan yí ananhəle mın kele emə ke mın nzi man emə lika mə emə fi ɔ. Nyəletɛfve, emə fi mın nwvın ɛwa be hó mva!’ ²⁸ Mɛle mə emə 'ba nwun Abalahamvın, Izaki, Zvakəbv non Nyanmian mgbəmanfve'n-mə kwalaaatin yí belemgbin mân nın anun ɛlə, mə emə die be 'ba hıhan emə be tv gua sə'n, mɛle sə nın anun yê emə 'ba sun be kvan bé je nın ɔ! ²⁹ Menian mmie-mə fi senze nın afitelie non yí atəle, mmie-mə fi sələ non ngva, bé non Nyanmian be 'ba tanlan təbili kün anwvın yí belemgbin mân nın anun ɛlə. ³⁰ Temvın sə'n, bé mə ɛne be li menian'n-mə anzin'n, be 'ba li bé ti. Yê bé mə ɛne be li menian'n-mə ati'n, be 'ba li bé nzin.”

Zozi nun Zoluzalemun kulo'n
(*Matie 23.37-39*)

³¹ Cian kɔnmgba sɔ'n, *Falisifɔe mmie-mɔ wali tɔli Zozi a, bé nwan: “Kpain, belemgbin *Elɔdi nwan ɔ nyan wó a, ɔ 'man be kun wó. Yí ti, fi ewa jasɔ kɔ.”

³² Zozi kɔ bua bé ke: “Emɔ hó hán héle aminsanin sɔ'n ke: ‘Mun fɔan wawɛ ete'n-mɔ ene nun ehinman min man menian'n-mɔ anwɔn sa. Yí cian nšan nın asu, min 'gua mın junman nın abu.’” ³³ Kusɔ, ɔ fata ke min tu atın ene, ehinman nun ehinman nzin. Afi, ɔ nze nvata man ke Nyanmian kpɔmanfɔe kɔn wú ahanmian celeke Zoluzalemun.

³⁴ “Zoluzalemun, Zoluzalemun, wó mɔ ε kun Nyanmian mgbɔmanfɔe'n-mɔ, mɔ ε tɔtɔ bé mɔ ɔ kɔ sɔan bé wó nwɔn elɔ nın ebɔe ε kun bé'n, yí kpê nye ahi! N guloli ke ahan min kokuan wó mma'n-mɔ anɔan ke akɔ eta'n kokuan yí mma'n-mɔ anɔan yí ndɛba nın abu'n. Kusɔ a ndie man. ³⁵ Yí ti, be 'ba yaci emɔ awulo'n be wula emɔ asa nun. Nan kusɔ, mun kan yí ananhɔle min kele emɔ ke emɔ le ngo nwun man mın nwɔn kón dede ɔ 'ju cian mɔ emɔ 'se ke: ‘Nyila hán sɔanlan'n m'ɔ le ba wɔ yé Min dunman nun!’ ”

14

Zozi 'ba man wuluwafɔe kɔn anwɔn sa

enwɔnmian ele cian nın anun

¹ *Enwɔnmian ele cian kɔn, *Falisifɔe'n-mɔ asu kpain kɔn kɔ fele Zozi alie. Ehi a, Falisifɔe'n-mɔ mɔ be wɔ ebɛle'n, be le nıan se Zozi kɔ fɔn bé mala nın an. ² Ebele ala, bian kɔn kɔ a kɔ jinlan Zozi anyunnun. Bian sɔ nın a yiyi. ³ Zozi kukuli yí nɔan sɔ, ɔ kɔ bisa mala nın asu mgbain'n-mɔ ɔ

nɔn Falisifɔɛ'n-mɔ ke: “Asɔ yê mala'n man atɔn ke be mán sɔanlan tí akpɔɛ anaan n'ɔ tɔ akpɔɛ ɛnwɔnmian ele cian nun anun ɔ?” ⁴ Mɔ Zozi bisali bé kosuan sɔ'n, be ngɔ bua yí bie. Ehi a, Zozi kɔ fa yí sa'n kɔ fua wuluwafɔɛ nin anwɔn ɔ kɔ man yí nwɔn kɔ sa. ɔ kɔ han kɔ hele yí ke ɔ hó awulo.

⁵ Mɔ Zozi yɔli sɔ yueli'n, ɔ kacili yí nyɔn bé nwɔn ɛlɔ a, yí nwan: “Ɛmɔ nunhan benin yê se yí wa kɔn anaan yí ɛnale kɔn tɔ bula nun ɛnwɔnmian ele cian nun an, ɔ nyɔ man yí nde nde ɔ?” ⁶ Eɔɔɔɔ kɔɔɔɔ ehi, b'a ngɔala man bie bua.

⁷ Mɛɛ mɔ be 'ba tetanlan tɔbɔli nun anwɔn be di alie'n, Zozi nwunlin ke bé mɔ be tɔli bé sa be feleli bé alie'n, biala le kpɔnnde meninkpa lika ɔ tanlan.

⁸ Ehi a, Zozi kɔ bu anyɔndala kɔn ɔ kɔ hele bé. Yí nwan: “Se sɔanlan tɔ yí sa fele wɔ atɔnvɔɔɔɔ alie a, n'ɛ kɔ tanlan meninkpa lika. E 'su yí akpɔlɔwa a, b'a fele sɔanlan bie kɔsɔ m'ɔ tɔ kpili tala wɔ. ⁹ Sɔanlan'n mɔ ɔ'a fele ɛmɔ munnyuan'n ba tɔ wɔ a, yí nwan: ‘Aɔ, jasɔ maan ɔ tɔnlan ɛbele.’ Sian anɔn afi wɔ nyunnun nyian, bɔɔn-bɔɔn, ɛ le kɔ a tanlan bé nzin.

¹⁰ Nan se be tɔ bé sa be fele wɔ a, wɔ lɔli tanlan bé nzin. Sɔanlan'n m'ɔ feleli wɔ'n nwun wɔ a, ɔ 'kan keke wɔ ke: ‘Eja, bala bé nyunnun ɛwa.’ Ebele nin anɔn, anɔn wɔ nyunnun a kpaja wɔ bé mɔ ɛ nɔn bé be gua tɔbɔli nin anwɔn nin anyunnun. ¹¹ ɔ sanlin ke sɔanlan biala m'ɔ kɔ kuku yí nwɔn sɔ'n, be 'kan yí asi. Sɔanlan kɔsɔ m'ɔ kɔ han yí nwɔn asi'n, be 'kuku yí sɔ.’”

¹² Mɔ Zozi buli anyɔndala sɔ'n yueli'n, ɔ kɔ han kɔ hele bian'n m'ɔ feleli yí alie'n ke: “Eyua o, nɔsɔba o, se ɛ 'fele menian alɔlie a, n'ɛ fele wɔ manngɔn-mɔ, wɔ nianman-mɔ, wɔ nwɔn amma-mɔ anaan

esikafuε-mə mə be mantan mantan wó'n. Ɔ sanlɪn ke bé kusu be kwalaa ke be fele wó alie be tua wó die'n kale. ¹³ Nan se ε 'fele menian alilie a, fele ehianfuε'n-mə, bubuluwafuε'n-mə, bé mə be tia be tɔ su'n-mə ɔ non anyunsinlinwafuε'n-mə. ¹⁴ Nyila 'kan wó. Ɔ sanlɪn ke be ngɔ nyan man yí nwɔn sɔ like be ngɔ mman man wó. Nan mele mə Nyanmian 'ba man bé mə be yɔli ye'n fi ewue nun tinnge'n, mele sɔ'n yê Nyanmian 'man wó yí nwɔn ahatua ɔ.”

*Bian m'ɔ feleli menian dɔɔn alie
(Matie 22.1-10)*

¹⁵ Mə bé mə be gugua tɔbɪli nɪn anwɔn'n tɪli ejɔle sɔ'n-mə'n, bé nunhan kɔn kɔ han kɔ hele Zozi ke: “Nyila hán sɔanlan m'ɔ kɔ li like Nyanmian Belemgbin Mân nɪn anun elɔ'n!”

¹⁶ M'ɔ hanlɪn sɔ'n, Zozi kɔ bu anyɪndala εhi ɔ kɔ hele yí. Yí nwan: “Bian kɔn tɔnlɪn alie kpili kpa. Ɔ kɔ fεfele menian dɔɔn kpa. ¹⁷ Mele mə be yueli alie'n tɔn'n, ɔ kɔ sɔan yí akua'n ke ɔ hɔ sé menian'n-mə ke: ‘Emɔ bála nán kikaala die, alie nɪn a bɪn.’

¹⁸ “Akua'n hɔli feleli bé a, bé kwalaa be kɔ bɔ be kɔ yi. Sɔanlan'n mə akua'n lili mɔa feleli yí'n nwan: ‘M'an to ebo kɔn. Ɔ di ke mɪn kɔ mɪn nɪan. Yí ti, yaci, n'ε fe εya.’

¹⁹ “Kɔn nwan: ‘M'an to nnale bulu. Enε dein ɔ di ke mɪn kɔ mɪn nɪan se be kwalaa junman di a. Yí ti, yaci, n'ε fe εya.’

²⁰ “Nunhan kɔn biekun kusu nwan: ‘Bele mə m'an fa mɪn yi atɔnɔle ɔ. Mɪn ngɔ hɔala man kɔ.’

²¹ “Akua'n kɔ sa kɔ hɔ kɔ bɔ kwalaa kwalaa kɔ hele yí mɪn'n. Yí mɪn'n kɔ fe εya, ɔ kɔ han kɔ hele yí ke:

‘Kan wó nwun kó gua nun aso eló kó fefele ehianfue'n-mó, bubuluwafue'n-mó, anyinsinlinwafue'n-mó ó nun bé mó be tia be tó su'n-mó maan be bála ewa.’

²² “Akua'n kó hó. Kaan ce, ó kó a kó tó yí min'n. Yí nwan: ‘Kpain, junman'n mó ε heleli mín'n, m'an li a yue, kusv lika biekun te wó ebele.’

²³ “Ehi a, minlian'n kó han kó hele yí akua'n ke: ‘Fa nanmue nanmue atun'n-mó, san enwanlan'n-mó, swanlan biala mó ε nun yí kó yia'n, tinndin yí maan ó bála. Yó bé só dede maan sua'n yí. ²⁴ Mun kan min kele emó ke: Bé mó n nili móva n veleli bé mó b'a mma man'n, bé nun fíí nni man mín alie'n bie!’ ”

Ke be kpín be si Zozi so'n
(*Matie 10.37-38*)

²⁵ Ehi, anin Zozi nun menian dóon kpa aja wó atunnun. Ó kpeli yí nyin bé nwun eló a, yí nwan:

²⁶ Swanlan mó yí nwan ó 'si mín so'n, se ó kulo yí si, yí nin, yí yi, yí mma, yí nianman mmelenzua nun mmalasua ó nun yí muonun yí nwun ó tala mín an, swanlan só'n ngwala ó ngaci man mín swanlan.

²⁷ Swanlan kusv m'ó nva man yí kulówa'n ó ndó man yí kómín so ó nzi man mín so'n, swanlan só'n ngwala ó ngaci man mín swanlan.

²⁸ “Se emó anun kún kulo ke ó si sua hyilili kún an, ó di móva ó tanlan así ó titi ó nian se esika'n m'ó le yí'n kó sa sua'n si e se se e. ²⁹ Ó'a ndúti ó'a nñian man se ó bó sua nin abv nan ó a ngwala man yí si a, bé kwalaa mó be kó nwun ke sua nin a ha ebele'n, be 'sili yí. ³⁰ Be kan ke: ‘Bian ehi a bó sua esie abv kusv ó'a ngwala man yí bó gua!’

³¹ “Yí só kusv ala, se belemgbín kún kulo ke ó nun yí manngón kún elóe a, ó di móva ó tanlan así ó titi

nian se ɔ kwalala ke ɔ fa menian akpu bulu ɔ kɔ tua yí manngɔn'n m'ɔ le menian akpu abulaa'n be kɔn an. ³² Se ɔ nian nán ɔ ngwala man yí sɔ yɔ a, meɛ mɔ belemgbin ehɔnlɔn tɛ wɔ mɔa'n, ɔ yi menian maan be kɔ li yí mgbata be sesie bé afian. ³³ Ehika ati, sɔanlan mɔ ɔ'a nyaci man ninng'e'n m'ɔ le yí'n ɔ'a ngua man'n, sɔanlan sɔ'n ngwala ɔ ngaci man mín sɔanlan.

Njin tale nin anwɔn anyɔndala'n
(Matie 5.13, Maaki 9.50)

³⁴ “Njin'n ti like kpa. Nan kɔsu se ɔ yɔ tale a, be 'yɔ se nán ɔ'a yɔ kpa biekun? ³⁵ Be ngwala man yí fa tɔn alie, be ngwala man yí fa gua ninng'e'n-mɔ anun. Asɔ ala yê be ju be gua ɔ. M'ɔ si fasie'n, ɔ fá ejɔle sɔ'n ɔ síe!”

15

Zozi nɔn etefɔe'n-mɔ
(Matie 18.12-14)

¹ Elehɔn kɔn, bé mɔ be dide ajule'n nɔn bé mɔ be bɔ bé dunman ete'n dɔɔn kpa kɔ a Zozi anwɔn ebele. Be le ba tie ejɔle'n m'ɔ kan'n. ² Nan mɔ *Falisifɔe'n-mɔ nɔn *mala nin asɔ mgbain'n-mɔ nwunlin yí sɔ'n, be kɔ fe eya. Bé nwan: “Bian ehɔ die, ɔ sɔ etefɔe'n-mɔ anun, ese ɔ nɔn bé yê be didi ɔ!”

Bɔa'n m'ɔ minlinlin nin anwɔn anyɔndala'n

³ Ehɔ a, Zozi kɔ bu anyɔndala ehɔ ɔ kɔ hele bé. Yí nwan: ⁴ “Ye bú yí ke emɔ anun kɔn le mmɔa eya kɔn. Se kɔn minlin nun an, asɔ ɔ nyaci man abulahɔanlan nɔn ngɔanlan'n bé adidie lika ebele, ɔ ngɔ mgbɔndɛ man ehɔnlɔn dede ɔ nnwun man yí ɔ? ⁵ Meɛ m'ɔ kɔ nwun yí'n, ɔ di fe kpa ɔ fa yí tu

yí kòmún sù. ⁶ Ǿ ju awulo a, Ǿ fefele yí manngòn-mò nòn bé mò be mantan mantan yí nwòn ebele'n, Ǿ kan kele bé ke: 'Emò bála maan ye lí ndutue. Ǿ sanlín ke m'an nwun mín búa'n m'ò minlinlin'n!' ⁷ Mún kan mún kele emò ke nyanmiansù elò, ke Ǿ tí yí nún ala anún. Se etefue kònmgba cein nún yí nwòn Ǿ yaci yí nyòle ete'n-mò a, yí dunman nún, be di ndutue kpilí kpa nyanmiansù elò Ǿ tala sēsēfue abulahuanlan nòn nguanlan mò b'a nún bé nwòn b'a yaci bé nyòle ete'n-mò ndutue di'e'n.

Jete fufue mma kòn m'ò minlinlin nún anwòn anyíndala'n

⁸ “Ye bú yí biekun ke balasua kòn le jete fufue mma bulu. Se kòn minlin nún an, asù Ǿ nzò man kanlanníe Ǿ mgbùnnde man dede Ǿ nnwun man yí Ǿ? ⁹ Se Ǿ nwun yí a, Ǿ fefele yí manngòn-mò nòn bé mò be mantan mantan yí nwòn ebele'n, Ǿ kan kele bé ke: 'Emò bála maan ye lí ndutue. Ǿ sanlín ke m'an nwun mín esika'n m'ò minlinlin'n!' ¹⁰ Mún kan mún kele emò ke nyanmiansù elò, ke Ǿ tí yí nún ala anún. Se etefue kònmgba cein nún yí nwòn Ǿ yaci yí nyòle ete'n-mò a, yí dunman nún, Nyanmian mmòfue'n-mò di ndutue.”

Baa'n m'ò minlinlin nún anwòn anyíndala'n

¹¹ Eše Zozi kò bu anyíndala kòn biekun kò hele bé. Yí nwan: “Anún bian kòn le yí mma mmelenzua nnyuan. ¹² Elehòn kòn, nunhan kaan'n jasùlì a, Ǿ kò fa kò tó yí sí anyunnun ke: 'Baba, ninng'e'n mò e 'fa man yé'n, bu nún nán fa mín di'e man mín.' Ehi a, si'e'n kò hye ninng'e'n Ǿ kò man yí mma nnyuan'n.

¹³ “Ǿ lili kò yò elēsan kòn, baa kasian kò tònún yí nwòn ninng'e di'e'n. Cuein, Ǿ kò fa yí esika'n Ǿ kò

hɔ mɔa kpa mân bie anun. M'ɔ juli elɔ'n, ɔ kɔ yɔ yí nwɔn basa basa ɔ kɔ sɛci yí esika'n kwalaaatín. ¹⁴ M'ɔ yueli yí esika'n kwalaa di'n, ehɔe kpili kɔn kɔ kpɔn mân sɔ nɔn anun. Sian diɛ anɔn yí nwɔn lɛ cɔli yí. ¹⁵ Ehi a, ɔ kɔ hɔ junman ekpɔnnde mân sɔ nɔn anun ebele bian kɔn asa nun. Bian sɔ'n kɔ man ɔ kɔ hɔ nanmue nun ke ɔ hó nían yí mgbolike'n-mɔ asu. ¹⁶ Baka mma'n mɔ be ti be man mgbolike'n-mɔ di'n, kpafele'n kulo ke ahan ɔ nyan bie di. Kɔsɔ sɔanlan fíi mman man yí.

¹⁷ “Sian'n, ɔ kɔ tanlan asi ɔ kɔ jɔnlɔn. Ɔ kɔ se yí nwɔn ke: ‘Mín si elɔ ajunmanfu'n-mɔ di alie dede be ngɔala man yí di. Kɔsɔ afi n na ewa, ehɔe lɛ kun mín!’ ¹⁸ Mɔn 'sa mɔn kɔ mín si anwɔn elɔ, mɔn 'fa mɔn tɔ yí nyunnun ke: Baba, Nyanmian anyunnun, m'an yɔ ete m'an tia wó. ¹⁹ Yí ti, mɔn nze nvata man ke e fá mín e yó wó wa kón. Bu mín ke wó ajunmanfu'n-mɔ anun kɔn.’ ²⁰ Sakpa, ɔ kɔ jasɔ kɔ hɔ yí si anwɔn.

“Mɛle mɔ anɔn ɔ te nanndi mɔa kpa, m'ɔ juli man awulo nɔn anwɔn ebele'n, yí si kɔ nwun yí. Baa nɔn anwɔn kɔ yɔ yí koun. Ɔ kɔ tutu enwanndie ɔ kɔ hɔ kɔ kpa yí atɔn, ɔ kɔ tɔ yí nun ɔ kɔ sɔ yí ɔ kɔ bɔ yí nwɔn.

²¹ “M'ɔ yɔli sɔ'n, baa'n nwan: ‘Baba, Nyanmian anyunnun, m'an yɔ ete m'an tia wó. Yí ti, mɔn nze nvata man ke e fá mín e káci wó wa kón.’

²² “M'ɔ hanlɔn sɔ yueli'n, siɛ'n kɔ han kɔ hele yí ngɔa'n-mɔ ke: ‘Emɔ hán bé nwɔn be fá taladie kanlanman kpa'n be bála maan be wúla yí. Be wúla yí sa ngaa, be wówula yí ja mgbabua. ²³ Enale'n mɔ ɔ'a lɔ kpa'n, be fá be bála, be hún yí maan ye tón ndutue alie. ²⁴ Ɔ sanlɔn ke mín wa ehi mɔ emɔ anyɔn tua yí ewa'n, ɔ a wu ese ɔ'a tinnge, ɔ minlinlin yê

m'an nwun yí ɔ.' Ebele ala, be kɔ bɔ ndutue elie nun abu.

²⁵ “Ɔ 'ba yɔ sɔ'n, anun baa kpain nun a hɔ ebolo. Ɔ walɩ dede m'ɔ ka kaan ju awulo nun anwɔn ebele'n, ɔ 'tie a, anun be le tu ejue be si abile. ²⁶ Ɔ kɔ fele ngɔa'n-mɔ anun kɔn ɔ bisa yí like mɔ yí ti yê be le tu ejue be si abile'n. ²⁷ Akɔa'n nwan: ‘Wɔ nianman bian nun a sa a a. Kemɔ wɔ si a nwun ke ɔ ti akpɔle mɔ ejɔle ete fíí a ndu man yí'n, ɔ a man b'a hun enale'n mɔ ɔ'a lɔ kpa'n.’

²⁸ “Mɔ baa kpain'n tɩɩ yí sɔa'n ɔ kɔ fe eya. Yí nwan ɔ nwɔɔ man awulo. Yí si kɔ fite kɔ a, ɔ kɔ kpata yí ke ɔ wɔɔ awulo. ²⁹ Baa kpain'n nwan: ‘Baba, m'an sɔ wɔ dede afɔe kɔ yɔ nyɛ, n nɔvɔndɔnlɔn man wɔ lé. Kusɔ, esile bɔbɔ mgban mɔ mɩn 'fa mɩn tɔn mɩn nɔn mɩn manngɔn'n-mɔ ye di'n, ε manlɩn man mɩn bie lé. ³⁰ Nan kemɔ wɔ wa nun a sa a a'n, yí mɔ ɔ nɔn tutu'n-mɔ b'a li wɔ esika'n, yí lɩɩ yê ε kun enale'n mɔ ɔ'a lɔ kpa'n man yí ɔ!’

³¹ “Yí si nwan: ‘Mɩn wa, wɔ diε ε nɔn mɩn yê ye ti εwa cɩan daa ɔ. Ninngɛ kɔalaa mɔ n ne yí'n ti wɔ kusɔ wɔ diε. ³² Nan kusɔ, ɔ fata ke ye di ndutue. Ɔ sanlɩn ke wɔ nianman'n mɔ ε nwun yí ebele'n, ɔ'a wu εε ɔ'a tinngɛ, ɔ minlinlin yê m'an nwun yí ɔ!’ ”

16

Awofɔe ngelefɔe nun anwɔn anyɩndala'n

¹ Ehi, Zozi kɔ bu anyɩndala kɔn kɔ hele yí menian'n-mɔ. Yí nwan: “Anun esikafɔe bian kɔn le yí sɔanlan kɔn mɔ yí ninngɛ'n kɔalaa wɔ yí sa nun ɔ. Cɩan kɔn, menian kɔ a kɔ han kɔ hele esikafɔe'n ke yí sɔanlan'n le fin yí ninngɛ'n gua gua sɔ. ² Esikafɔe'n kɔ man be kɔ fele yí sɔanlan'n. Ɔ kɔ

han kɔ hele yí kɛ: ‘Ejɔle mɔ mɪn tɪtɪ yí wó nwɔn'n nyɔ man mɪn fɛ. Yí tɪ, bu wó junman nɪn anwɔn mgbɔnndan kele mɪn. Afɪ mɪn mma nva man mɪn junman'n mɪn nwula man wó sa nun kón.’

³ “Sɔanlan'n kɔ se yí nwɔn kɛ: ‘Anɪn mɪn 'yɔ mɪn nwɔn sɛ? Afɪ mɪn mɪn'n lɛ yɪ mɪn junman nun. N ne man anwɔnsɛle nán m'an li ebolo junman. Sɛ mɪn 'nanndɪ nun mɪn sɛsɛle nán m'an li alɛ a, ɔ tɪ mɪn anyunnunguasɛ. ⁴ Kɪkaala dɪɛ, m'an nwun kɛ mɪn 'kpɪn mɪn yɔ yí'n! Yí dɪɛ, sɛ bɛ yɪ mɪn junman nun an, anɪn menian'n-mɔ sɔsɔ mɪn nun!’

⁵ “Ehɪ a, ɔ kɔ fɛfɛle bɛ nun kɔn biala m'ɔ tua yí mɪn kalɛ'n yí nwɔn. ɔ kɔ bisa alimva dɪɛ'n kɛ: ‘Kalɛ nyɛ yê ɛ tua mɪn mɪn ɔ?’

⁶ “Yí nwan: ‘Mɪn tua wó mɪn *olivɔ ngo balugo abulaa.’

“Sɔanlan'n kɔ han kɔ hele alimva dɪɛ'n kɛ: ‘E 'nwun wó kalɛ kalata'n. Nde-nde, tanlan asɪ kelɛ balugo bulu kalɛ.’

⁷ “ɔ fɛlɛhɪ kɔn biekun, ɔ kɔ bisa yí kɛ: ‘Wó kɔsɔ, kalɛ nyɛ yê ɛ tua mɪn mɪn ɔ?’

“Kɔn sɔ'n nwan: ‘Mɪn tua wó mɪn *bele sakɪ ɛya nnun.’

“Sɔanlan'n kɔ han kɔ hele yí kɛ: ‘E 'nwun wó kalɛ kalata'n. Kelɛ bele sakɪ ɛya nnan kalɛ gua sɔ.’

⁸ “Mɪnlián'n kɔ yɪ yí sɔanlan awofɔvɛ nɪn ayɛ kɛ ɔ nwunlin ɛbɛle amanmuo nɪn anwɔn ngele. ɔ sanlɪn kɛ mán awosin ehɪ anɪn menian'n-mɔ sɪ bɛ nwɔn yɔ ɔ tala jawe nɪn anɪn menian'n-mɔ. ⁹ Mɔ mɪn kan mɪn kele ɛmɔ'n y'ɔ le kɛ ɛmɔ fá mán ehɪ anɪn anwɔndɪɛ'n mɔ ɛmɔ le yí'n bɛ tíla amanngban. Yí dɪɛ, cɪan mɔ ɛmɔ asa nun kɔ yue'n, anɪn bɛ sɔ ɛmɔ nun nyanmiansɔ ɛɔ.

10 “Svanlan mə be fa ninngə nganngan be wula yí sa nun an, ə man be nwun yí ti anun'n, mgbili'n-mə anun, ə 'man be nwun yí ti anun. Svanlan kəsə mə be nnwun man yí ti anun ninngə nganngan'n-mə anun'n, mgbili'n-mə anun be nnwun man yí ti anun. 11 Eyuadı ehi anun anwøndie'n-mə anwɔn, sɛ b'a nnwun man emə ati anun an, nwan svanlan die yê ə 'fa anwøndie kpa'n wula emə asa nun ə? 12 Svanlan fa like wula emə asa nun nán ə'a nnwun man emə ati anun an, nán Nyanmian yê ə 'fa emə muonun die'n wula emə asa nun ə.

13 “Kanga fíi ngvāla nzv man minlian nnyuan. Ə 'kpə kɔn nán ə kulo kɔn. Yí nyɪn 'sə kɔn, ə tu yí nyɪn sa kɔn. Emə ngvāla man kɛ be kan Nyanmian nɔn esika be bə nun be sv bé ə.”

*Zozi 'ba han Falisifve nin anwɔn ejɔlə'n
(Matie 11.12-13; 5.31-32, Maakı 10.11-12)*

14 Falisifve'n-mə kə tie ejɔlə'n kvālaatin mə Zozi hanlɪn'n. Nan kemə be kulo esika nin ati, be kə gvɔv yí nwɔn. 15 Zozi kə han kə hele bé kɛ: “Emə die menian'n-mə anyunnun an, emə bu bé nwɔn kɛ be tɪ meninkpa. Nan Nyanmian sɪ emə ahɔnlɪn nin anun ejɔlə. Ə sanlɪn kɛ like mə menian'n-mə bu yí kɛ ə tɪ kpa'n, Nyanmian anyunnun an, like sɔ'n tɪ nvuin.

16 “Menian'n-mə lili *Moyizɪ mala'n ə nɔn mgbəmanfve'n-mə ejɔlə nin asv dede ə juli Zvan Batisi mɛɛ sv. Ə fi ebɛɛ m'ə kə'n, b'a bə Nyanmian Belemgbin Mān nin anwɔn Ejɔləkpa'n kpayɛ. Yí ti, svanlan kɔn biala ɛ kpɪɪ wɔlv Nyanmian belemgbin mān nin anun ɛɔ. 17 Anwunno nɔn asi'n kvāla kɛ be kpɛ nun be sɪn ndɛ-ndɛ tala mala nin anun ejɔlə kpɔlə sin kaan svā.

18 “Belenzua biala m'ò kò yila yí yí ò kò ja fufòlè'n, belenzua sò'n, anin ò'a tòn aja. Svanlan biala kòsò m'ò kò ja balasua mò yí hun a yila yí'n, svanlan sò'n, anin ò'a tòn ajaa.

Esikafòe'n non Lazaa

19 “Èh, anin esikafòe bian kon wò ebele. Taladiè kè mmelemgbin'n-mò diè'n yê anin ò wula ò. Ò le yí kwalaa m'ò kulo èsè cian daa ò di mân. 20 Anin ehianfòe kòsò kòn wò ebele. Bè fèlè yí Lazaa. (Dunman Lazaa'n, yí bò y'ò le kè svanlan mò Nyanmian boka yí.) Yí nwòn'n tì nganlan nganlan ngònmin. Ò la esikafòe nìn awulo nìn anvan nìn anyunnun ebele. 21 Ò kulo kè ahan esikafòe nìn alie nìn abò mgbòkpòlòka'n m'ò gua tòbilì nìn abò asì'n, ò nyan yí di. Kèmò ò la ebele'n, njò'a'n-mò ba bè tafì tafì yí nganlan'n-mò anun.

22 “Ò wò ebele dede ehianfòe'n kò wu. Ò wulì a, nyanmiansò mmòfòe'n-mò non yí kò hò Abalahamòn anwòn èlò nyanmiansò. Ò wò ebele dede esikafòe'n kòsò kò wu bè kò sie yí. 23 Ò kò hò sîn'n m'ò le man ayueliè nìn anun, anin ò tì nyinlinlin kpilì kpa man yí. Ò 'tò yí nyin anwunno a, ò kò nwun Abalahamòn mva èlò, Lazaa tì yí nwòn ebele. 24 Esikafòe'n kò tian, yí nwan: ‘Mín sì Abalahamòn, nwun mín nwòn anwunnvoe. Svan Lazaa maan ò bó yí sa betia kòn nzue nìn anun ò fá kpín mín tofeleman nìn asò. Ò sanlìn kè sîn'n lè kele mín yalè kpilì sònman.’

25 “M'ò hanlìn sò'n, Abalahamòn kò bua yí kè: ‘Mín wa, kacì kè wó anwòndiè diè'n, è nyanlìn yí mèlè mò anin è wò asìè nìn asò'n. Lazaa kòsò a, èfè yê ò tòlì yí sò ò. Kìkaala diè, yí lòa a cìcì ewa. Wó kòsò wó, è lè nwun yalè. 26 M'ò wò nùn biekun'n y'ò le kè

bɔnza kpili kɔn la yé nɔn emɔ afian. ɔ man bé mɔ be wɔ ewa mɔ be kulo ke be kɔ elɔ'n, anaan bé mɔ be wɔ emɔ elɔ mɔ be kulo ke be ba yé ewa'n, be ngɔala man yí sɔ yɔ.'

27 “Esikafɔe'n nwan: ‘Mín sɪ Abalahamɔn, mɪn 'sele wó kpa, sɔvan Lazaa mín sɪ awulo elɔ, ɔ sanlɪn ke mín nianman nnun wɔ ebele. 28 Yí die ɔ ju elɔ a, anɪn ɔ kan kele bé ke mɪn nwun yale kpa, nán bé kɔsɔ, b'a mma man ewa yale nɪn anun bie.’

29 “Abalahamɔn kɔ bua yí ke: ‘Moyizɪ mala'n wɔ bé sa nun, be nɔn mgbɔmanfɔe'n-mɔ yê be tɪ elɔ ɔ. Man be tíe bé!’

30 “Esikafɔe'n nwan: ‘Cɛɛɛ, mín sɪ Abalahamɔn, se sɔvanlan kɔn fi ewue mma afian ewa ɔ kɔ elɔ a, be 'nun bé nwɔn be yaci bé nyɔlie ete'n-mɔ.’

31 “Ehɪ a, Abalahamɔn kɔ han kɔ hele yí ke: ‘Se be ngulo man ke be di Moyizɪ mala nɪn asɔ be tie mgbɔmanfɔe'n-mɔ a, man sɔvanlan fi ewue mma afian bɔbɔ ɔ hó tó bé, be ngɔ le be ngɔ li man.’ ”

17

*Bé mɔ be man ehɪnɪn-mɔ tɔ ete nɪn anun'n
(Matie 18.6-7, Maaki 9.42)*

1 Ehɪ, Zozi kɔ han kɔ hele yí menian'n-mɔ ke: “ɔ mgbɔ man yí nwɔn, ngaa wɔ ebele mɔ ɔ 'man menian'n-mɔ tɔ ete nɪn anun ɔ. Nan munnzue hán sɔvanlan m'ɔ kɔ man yí manngɔn kɔ tɔ ete nɪn anun'n. 2 ɔ tɪ kpa man yí ke be tó yí kɔmɪn ebɔe kpili kɔn be jú yí be tó asue jenvie nɪn anun. ɔ le sɔ nvasɔe tala ke ɔ kɔ man mmatɔnman ehɪ-mɔ anun kɔn kɔ tɔ ete nɪn anun'n. 3 Yí ti, emɔ síe bé nwɔn ye kpa o!

*Ɛte face'n**(Matie 18.21-22)*

“Se wó nianman yó wó Ɛte a, kan yí nyɔlie Ɛte nin anwɔn Ɛjɔle kele yí. Se ɔ kaci yí abalabɔ nin an, yaci yí Ɛte'n ce yí. ⁴ Se ɔ yó wó Ɛte kpê nsu alihian kɔn anun an, yí kwalaa m'ɔ kɔ yɔ'n, se ɔ ba tu wó ɔ kan ke: 'Mɔn 'kaci mɔn abalabɔ'n,' se ɔ yó yí sɔ a, yaci yí Ɛte'n ce yí.”

*Dedi'n**(Matie 17.20)*

⁵ Mmɔfɔɛ'n-mɔ kɔ han kɔ hele yé Mɔn ke: “Gua yé dedi nin asu.”

⁶ Mɔ bɛ hanlin sɔ'n, yé Mɔn nwan: “Se ɛmɔ le dedi mɔ yí kpili'n nɔn muntadi baa se a, ɛmɔ kwalaa se baka ɛhi ke: ‘Tu wó bu kɔ jinlan jenvie nin anun ɛɔ.’ Baka sɔ'n 'tu yí bu ɔ kɔ jinlan jenvie nin anun ɛɔ.’”

Like m'ɔ se ke akva'n yɔ'n

⁷ Zozi nwan: “Ye bú yí ke ɛmɔ anun kɔn le yí akva kɔn. Yí akva sɔ'n di yí ebo nin asu junman anaan ɔ nian yí ayɛmva'n-mɔ asu. Se ɔ nwun ke yí akva'n fi ebolo a a, asu ɔ 'kan kele yí ke: ‘Kan wó nwɔn, tanlan asɔ di like?’ ⁸ Ɔ ngan man sɔ. Nan ɔ 'kan kele yí akva'n ke: ‘Sesie mɔn like'n, kɔ kaci wó nwɔn bala yi mɔn alie die'n man mɔn maan n ní n nɔn nzue. Se mɔn yue a, ɛ kɔ li wó die ɛ kɔ nɔn nzue.’ ⁹ Junman'n mɔ ɔ'a man yí akva nin a li'n, asɔ nâ nnɔn man nun. ¹⁰ Ke ɔ ti yí man ɛmɔ kɔsɔ nin ala'n. Se ɛmɔ yue junman'n kwalaa mɔ b'a hele ɛmɔ'n di a, ɛmɔ hán ke: ‘Ye ti ngva mgban, like m'ɔ se ke ye yɔ'n yê y'a yó ɔ.’”

Zozi nɔn kokobefɔɛ bulu'n

11 Mò Zozi 'kò Zoluzalemùn'n, ò sùnlùn Samali nùn Galile eyé nùn asù. 12 Anùn ò ka kaan ju kulo kùn asù, kokobefùe bulu kò hò kò kpa yí atín. Bè jinlanlùn m̀ba, 13 anùn bè lè tian bè kan kè: “Kpáin Zozi, nwun yé nwùn anwunnvòe!”

14 Mò Zozi nwunlin bé'n, ò kò han kò hele bé kè: “Èmò hó bè fá bé nwùn bè héle tēyifùe'n-mò.” Mèlè mò bè falí atín'n mò bè 'kò'n, bé nwùn kò sa.

15 Mò kokobefùe bulu nùn anùn kùn nwunlin kè yí nwùn a sa'n, ò kò sa yí nzin. Ò 'ba a, anùn ò lè tian ò yí Nyanmian ayé. 16 Ò kò tutu kò tò Zozi aja nùn, ò kò butu yí nyùn asù, ò kò yò yí mò. Kanngv anùn s̀vanlan sò'n tí Samali s̀vanlan.

17 Èhì a, Zozi nwan: “Bé kokobefùe bulu'n, asù bé kwalaa bé nwùn a nza man ò? Nan kokobefùe ng̀vanlan èhùnlin, bè halí bé dié nin? 18 Bé nùn bié fíí a nza a mma nyí man Nyanmian ayé kè eyefùe èhì ala?” 19 M'ò yòlì sò yuelì'n, Zozi kò han kò hele kokobefùe'n kè: “Jasù kò, wó dedì nùn a le wó ng̀van.”

Nyanmian belemgbin elie'n

20 Èlèhùn kùn *Falisifùe'n-mò kè bisa Zozi kè: “Cian benin yê Nyanmian 'di yí belemgbin nùn ò?”

Zozi kò bua bé kè: “Nyanmian belemgbin elie'n tí man like mò bè nwun yí bé nyùnsvò. 21 Bè ngan man kè: ‘È 'nwun yí' anaan ‘Yí ahí’. Afì emò nwún yí kè Nyanmian lè di yí belemgbin nùn emò afian ewa.”

22 Èhì anzin, Zozi kò han kò hele yí menian'n-mò kè: “Mèlè'n 'ba ju mò cian kùn emò alva 'ba lò *Mân Baa'n, kùsvò emò ngò nwun man yí. 23 Menian'n-mò 'ba han kele emò kè: ‘Bè nían, ò wò ewa o!’ anaan ‘Bè nían, ò wò èlò o!’ Bè kan sò a, nán bè tu bé bu bè nwanndi bè kò líka fíí. 24 Kémò nyanmian'n kpe

mian, ɔ fite ebue kun ɔ ta kɔ ebue kun'n, ke Mân Baa'n kusɔ ewale cian'n 'ba yɔ yí nin anin. ²⁵ Nan kusɔ ɔ di ke ɔ nwun yale kpa, ese ɔ di ke ajulisɔ menian'n-mɔ yi yí tɔ kvalaaka.

²⁶ “Ejɔle m'ɔ wali Nowe mele sɔ'n, ejɔle sɔ'n kɔnmgba yê ɔ 'ba a Mân Baa nin ewale cian nin ɔ. ²⁷ Dede m'ɔ juli cian mɔ Nowe 'fɔ meli nin anin, mɔ asuyie kpili'n 'bu asɔ ɔ kun menian'n-mɔ kvalaatin'n, anin Nowe mele sɔ menian'n-mɔ le didi, be le non nzan, be le jija bé nwun, ese anin be le fa bé mma'n-mɔ ajaa.

²⁸ “Mân Baa nin ewale cian'n 'ba yɔ ke Lɔtu mele sɔ. Lɔtu mele sɔ, anin menian'n-mɔ le didi, be le non nzan, be le tunndo ninngɛ, be le tɔnin ninngɛ, be le dodua ninngɛ ese anin be le sisi sua. ²⁹ Nan cian mɔ Lɔtu fi *Sodɔmɔn jasɔli'n, Nyanmian manlin sɔn esue ɔ non like kun, ɔ ban nvan ke tui ndunmunlan, be tɔli guali be hunlin menian sɔ'n-mɔ kvalaatin.

³⁰ “Cian mɔ Mân Baa'n 'ba yi yí nwun kele'n, ke ejɔle'n 'ba yɔ yí nin anin. ³¹ Cian sɔ'n, sɔnlan m'ɔ kɔ fɔ kɔ tanlan yí sua nin ati sɔ'n, n'ɔ ju ɔ wɔlɔ sua nin anin ɔ fa yí ninngɛ'n m'ɔ wɔ ebele'n. Sɔnlan kusɔ m'ɔ kɔ hɔ ebolo'n, n'ɔ sa yí nzin ɔ ba kulo. ³² Emɔ ati káci Lɔtu ayi'n! ³³ Sɔnlan m'ɔ ti ahyɔn ɔ kulo yí kunnun'n, ɔ nnyan man ngɔn. Nan sɔnlan mɔ eyuadi ete ehi anin ɔ kulo ehɔlin-mɔ ɔ bukɔ bé'n, sɔnlan sɔ'n, ɔ 'nyan nyanmiansɔ ngɔn m'ɔ le man ayueli'e'n. ³⁴ Mun kan mun kele emɔ ke cian sɔ'n kɔngɔe, se menian nnyuan la ebeɛ kun asɔ a, be non kun kɔ, kun ka ebele. ³⁵ Mmalasua nnyuan mɔ be le futu *bele be yi yí fali'n, be non kun kɔ, kun ka ebele.” [³⁶ Mmelenzua nnyuan mɔ be kɔ hɔ ebolo'n, be non kun kɔ, be yaci kun.]

³⁷ Zozi menian'n-mə kə bisa yí kɛ: “Yé Mɪn, anɪn nin lɪka diɛ yê ejɔlɛ sɔ'n 'ba te ɔ?”

Zozi kə bua bé kɛ: “Lɪka mə fuin'n la'n, ebɛlɛ yê ekpɔtɛ'n-mə yia ɔ.”

18

Kunlannvɛ balasua'n nɔn sɔanlan'n

m'ɔ di ejɔlɛ nin anwɔn anyɪndala'n

¹ Eɪn anzin, Zozi kə bu anyɪndala eɪn ɔ kə hele bé kɛ bɛ yó asɔnɪn tɛmɔn biala, nán bɛ man bé nɔwɔn bubu bé. ² Yí nwan: “Anɪn sɔanlan kɔn wɔ kulo kɔn asɔ ɔ di ejɔlɛ. Sɔanlan sɔ'n, ɔ nzulo man Nyanmɪan ɛsɛ yí nyɪn nzɔ man sɔanlan fíí. ³ Anɪn kunlannvɛ balasua kɔn kɔsɔ wɔ kulo sɔ nɪn asɔ bie. Kunlannvɛ sɔ'n ba tɔ sɔanlan'n m'ɔ di ejɔlɛ'n cɪan daa a, yí nwan: ‘Di mɪn ejɔlɛ'n m'ɔ la mɪn nɔn mɪn kpɔfɔɛ nɪn afɪan'n man mɪn.’

⁴ “Kunlannvɛ'n ba ɔ kan an, sɔanlan'n m'ɔ di ejɔlɛ'n ndɛ man yí sɔ dede ɔ'a hyɛ kpa. Cɪan kɔn, ɔ kə se yí nɔwɔn kɛ: ‘Ɔ tɪ ananhɔlɛ kɛ mɪn nzulo man Nyanmɪan ɛsɛ mɪn nyɪn nzɔ man sɔanlan fíí. ⁵ Nan kɔsɔ, kɛmə kunlannvɛ balasua eɪn man mɪn nnyan mɪn nɔwɔn'n, mɪn 'di yí ejɔlɛ'n mɪn man yí. Sɛ m'an nyɔ man yí sɔ a, ɔ 'tan mɪn nyɪnsɔ.’ ”

⁶ Mə yé Mɪn buli anyɪndala sɔ'n yuelɪ'n, ɔ kə han kə tɔ sɔ kɛ: “Emɔ tíɛ ejɔlɛ mə sɔanlan ɛtɛfɔɛ eɪn m'ɔ di ejɔlɛ'n lɛ kan'n! ⁷ Sɛ ɛtɛfɔɛ eɪn m'ɔ di ejɔlɛ'n kɔala kɛ ɔ di sɔanlan ejɔlɛ maan yí kunnun jɔ a, asɔ Nyanmɪan lɪlɪ yê yí mma'n-mə sun fɛlɛ yí kɔngɔɛ nɔn eyue a, ɔ nni man bé ejɔlɛ mman man bé ɔ? Asɔ ɔ 'cɛ nán ɔ'a bɔka bé ɔ? ⁸ Mɪn kan yí ananhɔlɛ mɪn kele ɛmə kɛ Nyanmɪan 'di bé ejɔlɛ'n man bé ndɛ-ndɛ.

Nan *Mân Baa nun ewale nun, asu o 'ba tu menian'n-mo asi n n n asu ewa ke be de Nyanmian be di o?"

Falisifoe'n non swanlan'n

m'o dide ajule n n anwon anyinnidala'n

⁹ Zozi ko bu anyinnidala ehi o ko man be mo be bu be nwon sesefoe Nyanmian anyunnun, mo be mmu man be manngon-mo like'n. ¹⁰ Yi nwan: "Menian nnyuan ko ho asonun eyole Nyanmian awulo elo. Nunhan kon ti *Falisifoe, kon'n dide ajule. ¹¹ Falisifoe nun a ti yi nwon o'a jinlan be nyunnun ye o le sele o. Yi nwan: 'Nyanmian, min 'da wo asi, afi n di man ke menian bu nga'n-mo. Be die, be ti awofoe, etefoe ese be tun ajaa. Min 'da wo asi, afi n di man ke swanlan ehi m'o dide ajule'n. ¹² Mole kon anun, min bua min da kpê nnyuan. Like mo n go nyan yi'n, min bu nun bulu min tu kon min man wo.'

¹³ "Swanlan'n m'o dide ajule'n jin be nzin muo, o ngulo man ke o tu yi nyin anwunno babo, o ko fa yi sa ko bo yi hue so, yi nwan: 'Nyanmian, nwun min nwon anwunnoe. O sanlin ke n di etefoe.' "

¹⁴ Zozi nwan: "Min kan min kele emo ke mele mo swanlan'n m'o dide ajule'n 'ko yi awulo'n, anin o non Nyanmian, be afian a se. Nan Falisifoe'n, o non Nyanmian, be afian a nze man. O sanlin ke swanlan biala m'o ko kuku yi nwon so'n, be 'kan yi asi. Swanlan koso m'o ko han yi nwon asi'n, be 'kuku yi so."

Zozi 'ba yeyila mmatonman nganngan'n-mo asu (Matie 19.13-15, Maaki 10.13-16)

¹⁵ Menian mmie-mo ko fa mmatonman nganngan-mo be ko bele Zozi ke o fa yi sa o fua

bé nwun ɔ yéyila bé sv. Mɔ yí mmɔfɔe'n-mɔ nwunlin yí sɔ'n, bɛ kɔ totua menian sɔ'n-mɔ atɪn. ¹⁶ Zozi kɔ man bɛ kɔ fɛlɛ mmatɔnman'n-mɔ. Yí nwan: “Ɛmɔ yáci mmatɔnman'n-mɔ maan bɛ bála mín nwun! Nán bɛ totua bé atɪn. Ɔ sanlɪn kɛ Nyanmian Belemgbin Mân'n, ɔ tɪ bé mɔ bɛ tɪ kɛ bé'n diɛ. ¹⁷ Mun kan yí ananhɔlɛ mɪn kele ɛmɔ kɛ sɔanlan mɔ ɔ'a nyɔ man yí nwun batɔnman ɔ'a man Nyanmian a nni man yí sv belemgbin'n, sɔanlan sɔ'n ngɔ huala man Nyanmian Belemgbin Mân nɪn anun ɛlɔ kɔ lé.”

*Esikafɔe'n nun ngɔan m'ɔ le man ayuelɛ'n
(Matie 19.16-30, Maaki 10.17-31)*

¹⁸ Zufɔ kpain'n kɔn kɔ bisa Zozi kɛ: “Mɪnlian kpa, nzu like diɛ y'ɔ di kɛ mɪn yɔ nán m'an nyan ngɔan m'ɔ le man ayuelɛ'n?”

¹⁹ Zozi kɔ bua yí kɛ: “Nzukɛ ati yê ɛ fɛlɛ mín mɪnlian kpa ɔ? Sɔanlan fíí tɪ man kpa, sannan Nyanmian angɔnmɪn cein. ²⁰ Ɛ sɪ mala bulu'n: N'ɛ tɔn ajaa, n'ɛ kun sɔanlan, n'ɛ wua, n'ɛ di ato adanzɛ, man wɔ nyɪn sɔ wɔ sɪ nun wɔ nin.”

²¹ Bian'n nwan: “M mantanlɪn mala sɔ'n-mɔ asɔ elie mín mmatɔnman nun angɔnmɪn.”

²² Mɔ Zozi tɪlɪ ejɔlɛ sɔ'n, ɔ kɔ han kɔ hele yí kɛ: “Ɔ ka wɔ like kɔn bieku. Tɔnɪn wɔ nwun ninngɛ'n kɔalaatin nán ce yí esika'n man ehianfɔe'n-mɔ.”

²³ Mɔ Zozi hanlɪn sɔ mɔ bian'n tɪlɪ'n, yí nwun kɔ bubu yí. Ɔ sanlɪn kɛ ɔ tɪ esikafɔe kpili kpa. ²⁴ Mɔ Zozi nwunlin kɛ bian nɪn anwun a bubu yí'n, yí nwan: “Nyanmian Belemgbin Mân nɪn anun ɛlɔ ɛwɔlɔe'n yɔ sɪ man esikafɔe'n-mɔ o! ²⁵ Ɔ yɔ sɪ man naan kpili'n mɔ bɛ fɛlɛ yí sɔamo'n kɛ ɔ wɔlɔ dɔlɔwa

bɔɛ nun. Nan ɔ yɔ si kpa man esikafɔɛ kɔn ke ɔ wɔlɔ Nyanmian Belemgbin Mân nun anun.”

²⁶ Bé mɔ anɔn be le tie Zozi ejɔle sɔ'n nwan: “Nan se ejɔle'n ti sɔa a, anɔn nwan yê ɔ kɔala ɔ nyan yí ti ɔ?”

²⁷ Zozi kɔ bua bé ke: “Like mɔ kulo menian'n-mɔ ngɔala man yí yɔ'n, like sɔ'n nza man Nyanmian yɔ.”

²⁸ Ehi a, Pielɔ nwan: “Nian, y'a yaci yé nwɔn ninngɛ'n kɔalaa y'a gua y'a si wɔ sɔ.”

²⁹ Zozi kɔ han kɔ hele bé ke: “Mun kan yí ananhɔle mun kele emɔ ke se Nyanmian Belemgbin Mân'n dunman nun, sɔanlan kɔn yaci yí awulo, yí yi, yí nianman-mɔ, yí si nɔn nɔn yí nin nɔn mma-mɔ a, ³⁰ ɔ 'nyan yí nwɔn sɔ dɔɔn kpa mele ehi anun. Eɛ mele'n m'ɔ le ba nun anun, ɔ 'nyan ngɔan m'ɔ le man ayuelɛ'n.”

*Zozi 'ba bɔ yí ewue'n nɔn yí etinngɛ nun asɔ biekun
(Matie 20.17-19, Maaki 10.32-34)*

³¹ Zozi nɔn yí menian bulu nɔn nnyuan'n kɔ ti bé nwɔn. ɔ kɔ han hɔ hele bé ke: “Yaa, ye le kɔ Zoluzalemɔn o! Ejɔle'n kɔalaa mɔ mgbɔmanfɔɛ'n-mɔ hanlɔn m'ɔ tɔ de Mân Baa'n, ebele yê ɔ 'kpɔn sɔ ɔ.

³² Be 'ba yi *Mân Baa'n be man bé mɔ be nzɔ man Nyanmian'n. Bé kɔsɔ be 'ba gɔlɔ yí nwɔn, be 'kpe yí nzɔba eɛ be 'tɔtɔ yí nwɔn ngesɛle. ³³ Be 'fin yí mgbele eɛ be 'kun yí. Nan be kun yí a, yí cian nsan nun asɔ, ɔ fi ewue nun ɔ 'tinngɛ.” ³⁴ Ejɔle'n mɔ Zozi hanlɔn'n, yí menian'n-mɔ ngɔ ti man yí bu fíi sɔa. ɔ sanlɔn ke ejɔle'n mɔ Zozi hanlɔn'n ti nɔvialɛ nun ejɔle bé nyɔnsɔ. ɔ man b'a ndɔ man yí bu.

*Zozi 'ba man anyinsinlinwafuε kɔn nwun asɪ
(Matie 20.29-34, Maaki 10.46-52)*

³⁵ Anɔn Zozi ka kaan ju Zoliko. Ɔ 'ba yɔ sɔ'n, anɔn anyinsinlinwafuε kɔn tɪ atɪn nɔn anɔan εbele yê ɔ seɛle ɔ. ³⁶ M'ɔ tɪlɪ ke meninsɔnman le sɪn'n, ɔ kɔ bisa nɔn εjɔle. ³⁷ Be kɔ han be kɔ hele yɪ ke Zozi m'ɔ fi Nazaletɪ'n y'ɔ le sɪn εbele ɔ.

³⁸ M'ɔ tɪlɪ ke bé nwan Zozi y'ɔ le sɪn εbele'n, ɔ kɔ tɪan. Yɪ nwan: “Belemgbɪn *Davidi Awa Zozi, nwun mɪn nwɔn anwunnvoe!”

³⁹ Bé mɔ be li bé nyunnun'n kɔ totua yɪ ke ɔ múan yɪ nɔan. Mɔ be 'totua yɪ'n, bele mɔ anɔn ɔ le tɪan seɛle kpa ɔ. Yɪ nwan: “Belemgbɪn Davidi Awa, nwun mɪn nwɔn anwunnvoe!”

⁴⁰ Zozi kɔ jinlan ɔ kɔ man atɪn ke be fá yɪ be béle yɪ. Mɔ anyinsinlinwafuε'n juli εbele'n, Zozi kɔ bisa yɪ ke: ⁴¹ “Nzu yê ε kulo ke n yɔ m mán wɔ ɔ?”

Anyinsinlinwafuε'n nwan: “Yemɪnlɪn, yɔ maan n nwún asɪ ke yɪ daba'n.”

⁴² M'ɔ hanlɪn sɔ'n, Zozi kɔ han kɔ hele yɪ ke: “Nwun asɪ! Wɔ dedi nɔn a man wɔ nwɔn a sa.”

⁴³ Ebele ala, ɔ kɔ nwun asɪ. Ɔ kɔ yɪ Nyanmɪan ayε ɔ kɔ si Zozi sɔ. Mɔ bé kwalaa be nwunlɪn yɪ sɔ'n, be kɔ yɪ Nyanmɪan ayε.

19

Zozi nɔn Zase

¹ Zozi juli Zoliko kulo nɔn asɔ εbele, ɔ le kpε nɔn. ² Anɔn bian kɔn wɔ εbele. Bian sɔ'n, be fele yɪ Zase. Ɔ tɪ bé mɔ be dide ajule'n-mɔ kpain εε ɔ tɪ esikafuε. ³ Ɔ kulo ke ɔ nwun sɔanlan'n mɔ be fele yɪ Zozi'n. Nan kɔsɔ kemɔ ɔ tɪ sɔanlan tika'n, meninsɔnman'n dunman nɔn, ɔ ngwala nnwun man Zozi. ⁴ Eɪ a,

Zase kò bu bé nyunnun ò kò nwanndi ò kò hò kò fù baka kùn asù. Baka sò'n, bε fεε yí sikomòò. Yí diε anùn ò nwun Zozi. Ɔ sanlìn kε baka sò nìn abù ebele yê Zozi 'sìn ò.

⁵ Mò Zozi juli baka nìn abù'n, ò kò tù yí nyìn anwunno ò kò han kò hele Zase kε: “Zase, kan wó nwòn ju asì. Ɔ sanlìn kε εnε, wó awulo εlò yê mìn 'sike ò.”

⁶ Zase kò han yí nwòn ò kò ju ò le fε elie ò kò sò Zozi nun.

⁷ Bé kwalaa mò bε nwunlin yí sò'n kò fε εya. Bé nwan: “Svanlan εhì a hò a sike εtεfue awulo!”

⁸ Zase kò jinlan yé Mìn anyunnun, yí nwan: “Yεmìnlin, tie! Mìn 'bu mìn nwòn ninngε nìn anun mìn tu yí ebue mìn man ehianfue'n-mò. Sε n nili svanlan bie ndunlunmun an, mìn 'bò yí nwòn fâ nnan mìn man yí.”

⁹ Zozi kò han kò hele yí kε: “Enε, awulo εhì anun menian'n-mò a nyan nghan. Ɔ sanlìn kε svanlan εhì kùsv tì Abalahamùn abùsv svanlan. ¹⁰ Afi *Mân Baa'n walì kε ò 'ba kpòndε bé mò b'a minlin'n-mò nán ò de bé nghan.”

*Esika kòkòle mma nìn anwòn anyìndala'n
(Matie 25.14-30)*

¹¹ Eε Zozi kò bu anyìndala kùn biegun ò kò hele bé mò anìn bε lε tie εjòle sò'n-mò'n. Afi, kεmò anìn bε ka kaan bε ju Zoluzalemùn'n, menian'n-mò jonlìn kε bε 'ka ebele ala bε nwun Nyanmian Belemgbin Mân'n. ¹² Ehi a, Zozi nwan: “Dihyε kùn fi yí mân diε anun kò hò mân bie anun. Mân sò'n wò mva kpa. Ɔ 'kò maan bε sie yí belemgbin nán ò sa ba. ¹³ Mò ò 'ba hò'n, ò kò fεfεle yí ngva'n-mò anun bulu. Ɔ kò wowula bé nun kùn biala asa nun esika kòkòle

mma ngokun. Yí nwan: ‘Emo fá lí junman dede maan m mála.’

¹⁴ “Dihyie sò'n mân nun anun menian'n-mo ngulo man yí ejole, be kpò yí. Nan mo dihyie'n hólì'n, be kò yi menian maan be kò si yí sù. Be hólì juli elo a, bé nwan: ‘Ye ngulo man ke bian ehi di yé sù belemgbin.’

¹⁵ “Be kò sie dihyie sò'n belemgbin, o kò sa kò a yí mân nun anun. O kò man be kò fefele yí ngua'n-mo m'ò falì esika'n manlìn bé'n ke be bála a bu mgbunndan be héle yí.

¹⁶ “Alimua akua'n juli ebele a, yí nwan: ‘Yemunlìn, m'an nyan bulu m'an buka mo ε falì manlìn mín nun asù.’

¹⁷ “Belemgbin'n kò han kò hele yí ke: ‘Akua kpa, mo! Kemò ninngé kaan ehi-mo anun m'an nwun wó ti anun'n, mìn 'fa wó mìn sie kulo mgbili bulu asù kpain.’

¹⁸ “M'ò tò sù nnyuan'n kò a. Yí nwan: ‘Yemunlìn, m'an nyan nnun m'an buka mo ε falì manlìn mín nun asù.’

¹⁹ “Belemgbin kò han kò hele yí ke: ‘Mìn 'fa wó kùsù mìn sie kulo mgbili nnun asù kpain.’

²⁰ “Akua kùn biekun walì a, yí nwan: ‘Yemunlìn, ε 'nwun wó esika'n. N valì n vialì hanmuntì duku nun. ²¹ Mìn sulo wó, o sanlìn ke ε ti sùanlan mo wó ejole elie yò yale. Lika mo a nzie man like'n, ebele like yê ε fa o. Lika mo a nnu a man like'n, ebele like yê ε ti o.’

²² “Mo akua nun anvan tólì'n, belemgbin'n nwan: ‘Akua ati anun ete, wó nvan ejole nun anwun yê mìn 'nìan mìn tua wó kale o. E sù ke n di sùanlan mo yí ejole elie yò yale, lika mo m'an nzie man like'n, ebele like yê mìn fa o. Lika mo m'an nnu a man like'n,

ebele like yê mún tı ɔ. ²³ ɔ yɔ se mə afi a ngɔ a nva man mún esika nún a ndu man banki ɔ? Ahan ke n vi elɔ m mali'n, mún kɔala ke mún de sɔ nvasɔe'n.'

²⁴ “Mɔ belemgbin hanlɔn sɔ yueli'n, ɔ kɔ han kɔ hele bé mə be wɔ ebele'n ke: ‘Emɔ tɔa yí lé esika kɔkɔle mma sɔ'n be mán sɔanlan'n m'ɔ le bulu'n.’

²⁵ “Bé mə be gua ebele'n, be kɔ han kɔ hele belemgbin'n ke: ‘Yemɔnɔn, yí dɛ, ɔ'a li mɔa ɔ'a nyan bulu!’

²⁶ “Belemgbin nwan: ‘Mún kan mún kele emɔ ke sɔanlan m'ɔ le bie'n, be 'man yí dɔɔn. Nan sɔanlan m'ɔ le man bie fíí'n, kaan'n m'ɔ le'n, be 'tɔa yí be de.

²⁷ Bé mə be kpɔ mún mə b'a ngulo man ke mún sie bé'n, be fá bé kɔsɔ be fíte mún nyunnun ewa be hún bé.’ ”

Zoluzalemɔn ehɔle'n

(Matie 21.1-11, Maaki 11.1-11, Zvan 12.12-19)

²⁸ Mɔ Zozi buli anyɔndala sɔ'n yueli mə be 'kɔ Zoluzalemɔn'n, ɔ li yí menian'n-mɔ anyunnun.

²⁹ Mɔ be hɔli dede mə be ka kaan be ju Betifaze nɔn Betanin kulo'n m'ɔ mantan buka'n mə be fele yí *Olivo buka'n, Zozi kɔ sɔan yí menian'n-mɔ anun nnyuan yí nyunnun.

³⁰ Yí nwan: “Emɔ hó kulo'n m'ɔ wɔ yé nyunnun elɔ nún asɔ. Se emɔ ju elɔ a, emɔ 'ba nwun ke afunlunmun baa kɔn mə sɔanlan fíí foli man sɔ lé múnnda ebele. Emɔ nyánnji yí be béle mún ewa. ³¹ Se sɔanlan bisa emɔ ke: ‘Nzuke ati yê emɔ le nyánnji yí ɔ?’ Emɔ hán ke: ‘Yé Mún a hian yí nwun.’ ”

³² Bé mə Zozi sɔanlɔn bé'n hɔli nwunlin yí kwalaa ke ɔ hanlɔn heleli bé'n. ³³ Mele mə be 'nyánnji afunlunmun baa'n, bé mə be le yí'n kɔ bisa bé ke: ‘Nzuke ati yê emɔ le nyánnji afunlunmun baa nún ɔ?’

³⁴ Zozi menian nnyuan'n kɔ bua bé kɛ: ‘Yé Mɪn a hian yí nwɔn.’

³⁵ Eɬɪ a, bɛ kɔ fa afunlunmun baa'n bɛ kɔ beɛ Zozi. Bɛ kɔ yiyi bé taladiɛ'n bɛ kɔ gua sɔ. Bɛ kɔ man Zozi kɔ fɔ kɔ tanlan sɔ. ³⁶ Zozi 'kɔ a, anɪn menian'n-mɔ lɛ yiyi bé taladiɛ'n-mɔ bɛ sɪsɛ yí atɪn nɪn anun.

³⁷ Mɔ anɪn bɛ ka kaan bɛ ju Olivɔ bɔka atɪn'n m'ɔ tulɔ kɔ Zoluzalemɔn nɪn asu'n, bé kwalaa mɔ bɛ si Zozi sɔ'n kɔ li fɛ bɛ kɔ bɔ bɛ kɔ sulo. Bɛ kɔ yɪ Nyanmian ayɛ ɔ fi asinbɛnwɔn ninngɛ'n-mɔ mɔ b'a nwun yí nɪn anwɔn. ³⁸ Bé nwan: “Nyila hán belemgbin'n m'ɔ lɛ ba wɔ yé Mɪn dunman nun'n! Alɔacɪɛ wɔ anwunno, anunminnyanmɔn hán Nyanmian!”

³⁹ Anɪn *Falɪsɪfɔɛ mmie-mɔ wɔ meninsɔnman nɪn anun. Bɛ kɔ han bɛ kɔ hele Zozi kɛ: “Kpain, kan kele wɔ menian'n-mɔ kɛ bɛ múan bé nwan.”

⁴⁰ Zozi kɔ bua bé kɛ: “Mɪn kan mɪn kele ɛmɔ kɛ sɛ bɛ muan bé nwan an, nyɔbɔɛ'n-mɔ 'bɔ sulo!”

Zozi 'ba sun gua Zoluzalemɔn anwɔn

⁴¹ Mɔ Zozi juli Zoluzalemɔn anwɔn ebeɛ mɔ yí nyɪn bɔli kulo'n, ɔ kɔ sun kɔ gua yí nwɔn. ⁴² Yí nwan: “Sɛ ɔ ti kɛ ɛ ti ɛjɔɛ abɔ a, ahan ɛnɛ wɔ kɔsɔ, ɛ 'nwun alɔacɪɛ atɪn'n! Nan kɔsɔ, ɛ ngɔala man kɛ ɛ nwun yí. ɔ sanlɪn kɛ ɔ ti like mɔ ɔ'a fia wɔ nyɪn. ⁴³ Meɛ'n lɛ ba, bé mɔ bɛ kpɔ wɔ'n, bɛ 'cɪ wɔ nwɔn ɛnwanlan kunngun kpa. Bɛ 'ta bɛ si bɛ yia wɔ. Bɛ 'kele wɔ ahɔlɔwa wɔ bɛ nɔn wɔ fama. ⁴⁴ Bɛ 'bɔ wɔ bɔsɔ bɔkɔɔ, wɔ, ɔ nɔn wɔ mma'n-mɔ. Bɛ 'bubu kulo'n bɔkɔɔ bɛ gua yí asɪ. ɔ sanlɪn kɛ a nnwun man meɛ'n mɔ Nyanmian walɪ wɔ ti ele'n!”

Zozi 'ba wɔlɔ Nyanmian awulo nɪn anun

(Matie 21.12-17, Maaki 11.15-19, Zvan 2.13-22)

⁴⁵ Zozi kɔ hɔ kɔ wɔlɔ Nyanmian awulo ebɛɛ, ɔ kɔ fɔan bɛ mɔ anɔn bɛ lɛ di nun gua'n. ⁴⁶ Yɪ nwan: “Ehɛɛ Ejɔlɛ'n keke ke: *Mɪn sua'n tɪ asɔnɪn ɛyɔlɛ sua.* Nan ɛmɔ diɛ, ɛmɔ a fa a kaci *awofvɛ sua.*”

⁴⁷ Ehɪ anzin, cɪan daa, Zozi kekele like Nyanmian awulo nɪn anɔn. *Tɛɛyɪfɔvɛ mgbain'n-mɔ, *mala nɪn asɔ mgbain'n-mɔ nɔn mɔn nɪn asɔ mgbain'n-mɔ kulo ke bɛ kun yɪ. ⁴⁸ Kɔsɔ bɛ nnwun man atɪn mɔ bɛ 'bu sɔ ɔ. ɔ sanlɪn ke bagua'n yɔ anzɔvɛ kpa ɔ tie ejɔlɛ'n mɔ Zozi kan'n.

20

Zozi tunmin'n

(Matie 21.23-27, Maaki 11.27-33)

¹ Ehɪ, anɔn Zozi lɛ kekele menian'n-mɔ nin-ge Nyanmian awulo nɪn anɔn, ɛsɛ anɔn ɔ lɛ bɔ Ejɔlɛkpa'n keke bɛ. Kɔnmgba ala, tɛɛyɪfɔvɛ mgbain'n-mɔ, mala nɪn asɔ mgbain'n-mɔ nɔn Iza-layɛ mgbain'n-mɔ kɔ a ² kɔ bisa yɪ ke: “Kele yɛ tunmin ehɔlɛ kɔn'n mɔ ɛ fa yɔ nin-ge ehɪ-mɔ'n, ɔ nɔn sɔanlan'n m'ɔ manlɪn wɔ yɪ nɔwɔn atɪn'n?”

³ Zozi kɔ bua bɛ ke: “Mɪn kɔsɔ mɪn, mɪn 'ba bisa ɛmɔ kosuan kɔn. ɛmɔ bɪa mɪn bie. ⁴ Nwan y'ɔ sɔanlɪn Zɔan ke ɔ bɔla ɔ sɔnɪn menian'n-mɔ'n, Nyanmian anaan kulo menian ɔ?”

⁵ Mɔ Zozi bisalɪ bɛ kosuan sɔ'n, akpɔlɔwa kɔ tɔ bɛ afian. Bɛ nwan: “Sɛ yɛ kan ke: ‘Nyanmian y'ɔ sɔanlɪn yɪ' a, ɔ 'bisa yɛ ke: ‘Anɔn ɔ yɔ sɛ mɔ ɛmɔ a nne man Zɔan b'a nni man'n?’ ⁶ Nan sɛ yɛ kan ke: ‘Kulo menian'n-mɔ yɛ bɛ sɔanlɪn yɪ' a, bagua bɔndɪn'n 'tɔtɔ yɛ ebvɛ bɛ kun yɛ. ɔ sanlɪn ke, bɛ kwalaa bɛ de bɛ tɔ nun ke Zɔan tɪ Nyanmian kpɔmanfɔvɛ.”

⁷ Ehi a, be ko bua Zozi ke: “Ye nzi man svanlan'n m'ɔ svanlin Zvan'n.”

⁸ Zozi kusu nwan: “Kemɔ emɔ nzi man svanlan'n m'ɔ svanlin Zvan'n, min kusu min ngele man emɔ tunmin ehɔle kon'n mɔ min fa min yo ninnge ehi-mɔ'n.”

*Divin ebo nin anwon anyindala'n
(Matie 21.33-46, Maaki 12.1-12)*

⁹ Ehi anzin, Zozi ko bu anyindala ehika o ko hele bagua'n, yi nwan: “Bian kon ko sɔn divin ebo. O ko fa ko wula menian asa nun, o ko tu atin o ko hye elɔ. ¹⁰ Temɔn mɔ divin nin etie'n juli'n, o ko svan akua kon kpafu'n-mɔ anwon elɔ ke o ho le yi die'n be ye yi. Akua'n hɔli juli elɔ a, kpafu'n-mɔ ko bili yi be ko fvan yi, o le yi sa to o ko sa ko ho. ¹¹ Bian'n m'ɔ le ebo'n ko svan akua kon biekun kpafu'n-mɔ anwon elɔ. Kpafu'n-mɔ ko bili yi kusu, be ko kpikpe yi nzuba, be ko fvan yi, o le yi sa to o ko sa ko ho. ¹² Eɛɛ bian'n ko svan yi akua'n kon biekun o ko tian yi nsan kpafu'n-mɔ anwon elɔ. Kpafu'n-mɔ ko buta buta yi, eɛɛ be ko fvan yi be ko tu sɔ.

¹³ “Ehi a, bian'n m'ɔ le ebo'n ko bisa yi nwon ke: ‘Anun nzu yo di ke min yo o? Min 'ba svan min wa'n mɔ min kulo yi'n be nwon elɔ. Kemɔ o ti min kunnun baa'n, e 'su yi akpɔlɔwa a, be 'ba man yi anyinnzo.’

¹⁴ “Mɔ kpafu'n-mɔ nwunlin yi'n, be ko han yi be afian elɔ ke: ‘E 'nwun bian'n koliaja'n. Ye hun yi maan ebo'n ha ye sa nun.’ ¹⁵ Be ko ju yi be ko tu ahanmian be ko hun yi.”

Zozi ko bisa be ke: “Kemɔ ejɔle nin a yo sva'n, bian'n m'ɔ le ebo'n, o 'yo kpafu'n-mɔ se? ¹⁶ O 'ba, o 'kun kpafu sɔ'n-mɔ o fa yi ebo'n o wula menian nɔvɔle asa nun.”

Mò menian'n-mò tɪlɪ ɛjɔlɛ sɔ'n, bé nwan: “Cɛɛɛ, ɛjɔlɛ'n n'ɔ ba yí ebele sɔ!”

¹⁷ Nan mò be hanlɪn sɔ'n, Zozi kɔ nɛnian bé. Yí nwan: “Èhɛɛ ɛjɔlɛ ɛhɪ abv'n kele sɛ?”

Èbve'n mò bé mò be le si sua'n juli tvli'n,

yí yê ɔ'a kaci ayialɛ nun asv èbve cɪnnjin nun ɔ.

¹⁸ Svanlan biala m'ɔ kɔ tɔ èbve sɔ nun asv'n, ɔ 'buta yê svanlan kɔsv mò èbve sɔ'n kɔ tɔ yí sv'n, ɔ 'nunkun yí.”

Sezaa ajule'n

(Matie 22.15-22, Maaki 12.13-17)

¹⁹ Mò Zozi buli anyɪndala'n yueli'n, *mala nun asv mgbain'n-mò nɔn *tɛɛyɪfve mgbain'n-mò kɔ nwun kɛ bé ti yê Zozi buli anyɪndala sɔ nun ɔ. Èbele ala, be 'kpɔnnɛ kɛ be cɪ yí. Nan kɔsv bagua'n dunman nun, be sulo.

²⁰ Èhɪ a, bé nyɪn kpala Zozi. Yí ti, be kɔ svan menian Zozi anwɔn ɛɔ. Menian sɔ'n-mò kɔ yɔ bé nwɔn kɛ sɛsɛfve-mò. Bé y'ɔ di kɛ be sua Zozi ngaa maan ɔ tɔ nun be cɪ yí be man awaa ɔ. ²¹ Menian sɔ'n-mò kɔ bisa Zozi kosuan ɛhɪ kɛ: “Kpain, ye sɪ kɛ like mò ɛ kekele'n tɪ fɔ́n. ɛ nnɪan man svanlan anyunnun ɛ mmua man yí ndɛɛ. Atɪn mò Nyanmian kulo kɛ menian'n-mò nanndɪ sv nán yí kunnun a jɔ'n, ɛ kekele yí ananhɔɛ. ²² Yí ti, kan maan ye tí. Asv ɔ wɔ nun kɛ ye túa ajule'n ye mán *Lòmɔn belemgbɪn *Sezaa anaan nán man ye tua ye man yí?”

²³ Zozi kɔ nwun mò b'a jɔnlɪn'n. ɔ kɔ han kɔ hele bé kɛ: ²⁴ “Èmò fá bé esika'n kɔn be héle mín. Nwan nvoninnɪn ɔ nɔn dunman benɪn y'ɔ gua sv ɔ?”

Be kɔ bua Zozi kɛ: “Belemgbɪn Sezaa ɔ.”

²⁵ Zozi kɔ han kɔ hele bé kɛ: “Sɛ ɛjɔlɛ'n tɪ sua a, anɪn ɛmò túa m'ɔ tɪ belemgbɪn diɛ'n be mán yí,

nunhan kɔsɔ m'ɔ tɪ Nyanmian diɛ'n, ɛmɔ túa bɛ mán Nyanmian.”

²⁶ Kɛ Zozi kpɪnlɪn bualɪ bɛ'n, b'a nnyan man yí nzin ɛjɔlɛ b'a ngan man wɔ bagua nɪn anyunnun. ɔ sanlɪn kɛ Zozi mmua'n sinlɪn bɛ nwɔn. ɔ man bɛ muanlɪn bɛ nɔan nɪn asɔ koun.

Ewuetinngɛ nɪn anwɔn kosuan'n
(*Matie 22.23-33, Maaki 12.18-27*)

²⁷ ɛhɪ, *Sadusifvɛ mmie-mɔ kɔ a Zozi anwɔn ɛbɛlɛ. Bɛ yɛ bɛ kan kɛ ewuetinngɛ nnɔn man ɛbɛlɛ nɪn ɔ. Bɛ kɔ susu ɛjɔlɛ ɛhɪ bɛ kɔ hele Zozi, ²⁸ bɛ nwan: “Kpain, Moyizɪ a hele mala ɛhɪ a man yɛ kɛ: *Sɛ belenzua kɔn lɛ yí nianman belenzua m'ɔ ja bala, sɛ ɔ nɔn yí yɪ b'a nwɔn man baa nán ɔ wu a, anɪn belenzua'n fá kunlannvɛ balasua'n ɔ já. ɔ nɔn yí bɛ wɔ mma bɛ mán yí nianman'n.* ²⁹ Anun anianman mmelenzua nsɔ wɔ ɛbɛlɛ. Nunhan kpain'n kɔ ja bala. ɔ nɔn bala'n b'a nwɔ man baa, ɔ kɔ wu. ³⁰ M'ɔ tɔtɔva yí'n kɔ ja kunlannvɛ balasua sɔ'n. ³¹ M'ɔ tian yí nsan'n kɔsɔ kɔ ja yí. Bɛ menian'n nsɔ'n kwalaa bɛ kɔ ja balasua sɔ'n, bɛ nɔn yí ngɔ wɔ man baa, bɛ kwalaa bɛ kɔ yue wu. ³² Yí bɛ-yue-asɛ, balasua'n kɔsɔ kɔ wu. ³³ Ewuetinngɛ cɪan'n, bɛ nunhan benin yɛ ɔ 'fa bala nɪn ɔ? Afɪ bɛ anianman nsɔ'n kwalaa b'a ja balasua sɔ'n bie!”

³⁴ Mɔ bɛ bisalɪ kɔsuan sɔ'n, Zozi kɔ bua bɛ kɛ: “Mɛlɛ ɛhɪ anun menian'n-mɔ ja bɛ nwɔn. ³⁵ Nan menian m'ɔ sɛ fata kɛ bɛ fi ewue nun bɛ tɪnngɛ bɛ tánlan mân'n m'ɔ lɛ ba nɪn anun ɛlɔ'n, bɛ diɛ bɛ nja man bɛ nwɔn. ³⁶ Bɛ nwu man kón, ɔ sanlɪn kɛ, bɛ 'ba kaci kɛ nyanmiansɔ mmɔfvɛ'n-mɔ. Bɛ 'kaci Nyanmian amma mmelenzua, afɪ bɛ fi ewue nun b'a tinngɛ. ³⁷ Ewuetinngɛ'n, yí nwɔn ɛjɔlɛ yɛ Moyizɪ

hanlɪn nɪn ɔ. Lika'n mɔ bɛ lɛ keke kɛ baka'n sɔlɪ'n, Moyizɪ fɛlɛlɪ yɛ Mɪn 'Abalahamɔn Nyanmian, Izaki Nyanmian yɛ Zvakɔbɔ Nyanmian.' ³⁸ Nyanmian tɪ bɛ mɔ bɛ nyɪn wɔ sɔ'n Nyanmian, nan ɔ tɪ man ewue mma Nyanmian. Ɔ sanlɪn kɛ yɪ nyunnun, menian sɔ'n-mɔ anyɪn wɔ sɔ'."

³⁹ Mɔ Zozi bualɪ bɛ sɔ'n, *mala nɪn asɔ mgbain mmie-mɔ jasɔlɪ a, bɛ nwan: "Ƙpain, a han yɪ fɔ́n."

⁴⁰ Bɛ bie fɪ́ ngɔ bisa yɪ kosuan kɔ́n.

Kilisi'n nɔn belemgbin Davidi

(Matie 22.41-46, Maaki 12.35-37)

⁴¹ Eɪnɪ anzin, Zozi kɔ bisa bɛ kɛ: "Ɔ yɔ sɛ mɔ bɛ kan kɛ belemgbin *Davidi anɔnman y'ɔ le Kilisi'n, Belemgbin Ngɔandefɔɛ'n? ⁴² Izalayɛ ejue etɔɛ kalata nɪn anɔn, Davidi muonun lɛ keke kɛ:

Edannganman a han a hele mɪn Mɪn kɛ:

Tanlan mɪn fama sɔ,

⁴³ *nán mɪn 'ba fa wɔ mgbɔfɔɛ'n-mɔ*

mɪn gua wɔ ja abɔ.

⁴⁴ Davidi fɛlɛ yɪ 'yɛ Mɪn' Ɔ yɔ sɛ m'ɔ kɔwala kɛ ɔ kaci Davidi anɔnman'n?"

Zozi 'ba kannzɔ yɪ menian'n-mɔ

wɔ mala nɪn asɔ mgbain'n-mɔ anwɔn

(Matie 23.1-36, Maaki 12.38-40)

⁴⁵ Mɛlɛ mɔ anɔn meninsɔnman lɛ tie ejɔlɛ'n, Zozi kɔ han kɔ hele yɪ menian'n-mɔ kɛ: ⁴⁶ "Ɛmɔ nɪan bɛ nɔwɔn kpa wɔ *mala nɪn asɔ mgbain'n-mɔ anwɔn. Bɛ kulo taladɛ ndɪndɪn ewula nanndɪ menian'n-mɔ anɔn. Gua nɪn asɔ, bɛ kulo kɛ menian bisa bɛ ahɪn anyɪnnzɔ nɪn. Asɔnɪn sua'n-mɔ anɔn ɔ nɔn like elie'n-mɔ anɔn, menian mgbili mgbili lika yɛ bɛ kɔpɔndɛ bɛ tanlan ɔ. ⁴⁷ Bɛ kɔpɔkɔ kunlannɔɛ

mmalasua'n-mə anwɔn bəkɔɔ, ɛsɛ bɛ yɔ asɔnɔn ndɔnndɔn bɛ gua sɔ bɛ kele kɛ bɛ tɪ kpa. Bɛ nyɔliɛ sɔ'n-mə anwɔn ahatua mə bɛ 'ba nyan yɪ'n, ɔ tɪ kpili sɔnman!"

21

Kunlannvɛ balasua nin aɛdiɛ'n (Maaki 12.41-44)

¹ Ehi anzin, Zozi kɔ tɔ yɪ nyɪn, ɔ 'nɪan an, anɪn esikafɔɛ'n-mə lɛ tɔ bɛ esika'n Nyanmɪan awulo nin anɪn lika mə bɛ tɔ aɛdiɛ'n. ² Ɔ kɔ nwun ehianfɔɛ kunlannvɛ balasua kɔn kɔsɔ kɛ anɪn ɔ lɛ tɔ nun babulu ngɔnkɔn nnyuan. ³ Ehi a, Zozi nwan: "Mɪn kan yɪ ananhɔlɛ mɪn kele ɛmɔ kɛ, ehianfɔɛ kunlannvɛ balasua ehi a tɔ dɔɔn a tala ehɪnlɪn-mə kɔbalaatin. ⁴ Ɔ sanlɪn kɛ yɪ esika kɔbala m'ɔ ka yɪ sa nun mə ɔ 'fa to like di'n, esika sɔ'n yɛ ɔ'a fa ɔ'a tɔ nun ɔ. Nan ehɪnlɪn-mə diɛ, esika mə bɛ mmianlɪn man yɪ nwɔn'n yɛ b'a tɔ yɪ nun ɔ."

Nyanmɪan awulo nin ebubue nin anwɔn ejɔlɛ'n (Matie 24.1-2, Maaki 13.1-2)

⁵ Mɔ hanlɪn sɔ yuelɪ'n, menian mmie-mə kɔ han Nyanmɪan sua nin anwɔn ejɔlɛ. Bɛ nwan nyɔbɔɛ'n mə b'a fa b'a si'n tɪ nganlanman nganlanman. Ninngɛ mə b'a fa b'a hye Nyanmɪan, mə b'a fa b'a sesie yɪ kunnun'n, bɛ kɔsɔ bɛ tɪ nganlanman nganlanman. Nan mə Zozi tɪlɪ ejɔlɛ sɔ'n, yɪ nwan: ⁶ "Mɛlɛ'n lɛ ba, ɛbɔɛ ehɪ-mə mə ɛmɔ nwun yɪ'n, fɪɪ nga man ɛbɛlɛ. Bɛ 'kan yɪ kwalaa bɛ gua asi."

Munnzue nɔn ahɔlvɔwa'n (Matie 24.3-14, Maaki 13.3-13)

⁷ Mɔ Zozi hanlun sɔ'n, be kɔ bisa yí ke: “Anun cian benin yê nyɔbɔe sɔ'n-mɔ 'kan gua asi ɔ? Nzɔle benin yê ɔ 'kele ke like sɔ'n temɔn a ju ɔ?”

⁸ Zozi kɔ bua bé ke: “Emɔ nían bé nwɔn, nán be yaci bé nwɔn maan be laka bé. ɔ sanlɔn ke, menian dɔɔn 'ba fa mín dunman be ba be kan ke: ‘Kilisi'n, Belemgbin Ngɔvandefɔe'n, y'ɔ le mín!’ ese be 'kan ke: ‘Mee nin a ju!’ Be kan sɔ a, nán be si bé sɔ. ⁹ Emɔ ti ke be le kan elɔe non emunlutie anwɔn ejɔle a, nán be man bé nyinsɔ tan bé. Afi ɔ di ke ehi kwalaa di mɔa ba kwalaaaka. Nan kusɔ nán ke mân'n 'ka ebele ala ɔ yue ɔ.”

¹⁰ Zozi kɔ han kɔ tɔ sɔ ke: “Mân kɔn non mân fɔfɔle 'ba hun elɔe. Belemgbin mân kɔn non belemgbin mân fɔfɔle 'ba hun elɔe. ¹¹ Lika dɔɔn, asi'e'n 'ba kpusu kpili kpa, ehɔe 'ba kpɔn, ewue m'ɔ sa kusɔ 'ba ju sɔ. Be 'ba nwun ninnge esulo esulo ɔ non nzɔle mgbili mgbili ke ɔ fi nyanmiansɔ.

¹² “Nan kusɔ, asannan nán yí kwalaa a ju'n, be 'ba hyi emɔ, be 'kele emɔ ahɔlɔwa. Be 'fa emɔ be wula bé mɔ be li Zufɔ'n-mɔ asɔnin nin ati nin asa nun. Bé kusɔ be 'bua emɔ ndee be gua emɔ fiadi. Kemɔ emɔ de mín di nin ati, be non emɔ 'ba hɔ mmelemgbin'n-mɔ non mân mgbain'n-mɔ aja sɔ. ¹³ Ebele sɔ nin anun, emɔ 'ba li mín nwɔn adanzi be kele bé. ¹⁴ Emɔ mán be ti tánlan sɔ ke ejɔle mɔ emɔ 'kan be sa bé nin'n, nán be di yí nwɔn yale. ¹⁵ ɔ sanlɔn ke, mín bɔbɔ muonun, min 'fa ejɔle'n ɔ non ngele'n m'ɔ fata'n min wula emɔ anwan. ɔ man bé mɔ be kpɔ emɔ'n ngɔ huala man bé nyunnun jinlan nán 'ba su yí akpɔlɔwa. ¹⁶ Emɔ asi-mɔ non emɔ anin-mɔ, emɔ anianman-mɔ, emɔ anwɔn amma-mɔ non emɔ amannɔn-mɔ muonun, be 'yi emɔ be man. Ese be 'ba man be

kun emə anun mmie-mə dɔɔn. ¹⁷ Mɪn dunman nun, menian'n-mə kʋalaa 'ba fa emə anwɔn ekpɔ. ¹⁸ Nan kɔsɔ emə nwún yí ke emə ati enyuan kun sva mminlin man. ¹⁹ Emə jínlan bé ja nun. Afɪ sɛ emə jinlan bé ja nun an, emə 'nyan bé ti.

Zoluzalemɔn kulo nin ebubue'n
(*Matie 24.15-21, Maaki 13.14-19*)

²⁰ “Mɛɛ mə emə kɔ nwun ke elɔɛ menian a ta a si a yia Zoluzalemɔn kulo'n, emə tí yí bɔ ke yí ebubue tɛmɔn a ju a yue. ²¹ Tɛmɔn sɔ nin anun, bé mə be wɔ Zude mán nin anun'n, be nwánndi be hɔ mmɔka'n-mə asɔ elɔ. Bé mə be wɔ Zoluzalemɔn kulo nin asɔ'n, be nwánndi be hɔ mɔa. Bé mə bé kɔsɔ be wɔ nanmue nun'n, nán be ba kulo. ²² Ǿ sanlɪn ke, tɛmɔn sɔ'n tɪ ndɛɛ ebua cɪan maan ɛhɛɛ ɛjɔɛ'n kʋalaa kpɪn sɔ. ²³ Tɛmɔn sɔ nin anun, nwɔnnzɛfɔɛ nɔn bé mə be nɔan mma, bé yakɔ! Ǿ sanlɪn ke Nyanmɪan sikpɛ'n 'cɪ menian ɛhɪ-mə ɔ man alɔabɔ kpili kpa tɔ mán nin anun. ²⁴ Bé mə be kpɔ bé'n-mə 'ba fa dadɪɛ be kun mmie-mə, ɛsɛ be cɪ ɛhɪnlin-mə nɔle be nɔn bé kɔ mán mán'n kʋalaatin anun. Bé mə be nzɪ man Nyanmɪan'n, be 'ba sɛcɪ Zoluzalemɔn kulo'n bɔkɔɔ dede ɔ ju bé mɛɛ dɪɛ nin ayuelɛ.

Mân Baa nin ɛwale'n
(*Matie 24.29-31, Maaki 13.24-27*)

²⁵ “Bɛ 'ba nwun nzɔɛ sɛnzɛ nin anun, sala nin anun ɔ nɔn nzalama'n-mə anun. Esulo 'ba han asɪɛ nin asɔ ɛwa menian'n-mə. Ǿ sanlɪn ke be 'tɪ jɛnvie'n nɔn yí mgbaha'n m'ɔ ɛ bɔ nin angan an, anɪn like bie ɛ yɔ bé. ²⁶ Kɛmɔ anwunno elɔ ninngɛ'n-mə 'ba kpusu'n, esulo 'ba han menian'n-mə be susu dede be wu. Ǿ sanlɪn ke asɪɛ nin asɔ ɛwa yê ninngɛ sɔ'n-mə 'ba yue ɔ. ²⁷ ɛbeɛ nin anun, be 'ba nwun *Mân

Baa'n ke ɔ le tunmin non anunminnyanmon kpili kpa, ɔ wɔ bɔlé nin anun ɔ le ba. ²⁸ Se emɔ nwun yí ke ninngɛ sɔ'n-mɔ le yi bé nwɔn an, anin emɔ tɔnngɛ bé nwɔn nun be kúku bé ti sɔ. ɔ sanlin ke anin emɔ ati ele temon a ju a yue.”

*Figi baka nin anwon anyɔndala'n
(Matie 24.32-35, Maaki 13.28-31)*

²⁹ Ehi anzin, Zozi kɔ bu anyɔndala ehi kɔ hele bé, yí nwan: “Emɔ tó bé nyin be nían *figi baka'n non mmaka ehɔlin-mɔ kwalatin. ³⁰ Temon mɔ emɔ kɔ nwun ke be le fifɛ'n, anin emɔ si ke mele kpa nin a ju a yue. ³¹ Ke ɔ ti yí nin anin, se emɔ nwun ke ninngɛ sɔ'n-mɔ le ba a, anin emɔ tí yí bu ke Nyanmian Belemgbin Mân nin a mantan kɔkɔ.

³² “Mun kan yí ananhɔle mun kele emɔ ke ajulisɔ menian ehi-mɔ, bé kwalaa be ngɔ yue man wu nán ehi kwalaa a ju. ³³ Anwunnon non asi'n 'ba kpe nun, nan mín nwan ejɔle'n, ɔ mgbɛ man nun lé.

Be nían bé nwɔn

³⁴ “Emɔ nían bé nwɔn! Nán be yaci bé nwɔn maan edidie non nzan enwan ejɔle ɔ non eyuadi ehi anin nzusue wɔwɔ emɔ ajɔlin nun. Se ɔ yɔ sɔ a, *Mân Baa nin ewale'n 'di emɔ nvu nun baa kɔnmgba. ³⁵ ɔ sanlin ke, yí ewale'n 'ba yɔ ke dada mɔ be le tu be gua asie nin asɔ menian'n-mɔ asɔ ɔ. ³⁶ Emɔ nían bé nwɔn, be yɔ asɔnin temon biala nán emɔ a nwanndi ninngɛ sɔ'n-mɔ b'a hɔala Mân Baa nin anyunnun fite.”

³⁷ Alɔhian nin anin, Zozi kekele menian'n-mɔ ninngɛ Nyanmian awulo nin anin. Nan nɔsɔba, ɔ kɔ buka'n mɔ be fele yí *Olivo buka nin asɔ. Elo y'ɔ

da ɔ. ³⁸ Ngɛlemɔ, menian'n-mɔ kwalaa ba ndɛ bɛ ba tie Zozi Anvan Ejɔlɛ'n Nyanmian awulo ebelɛ.

22

*Zufv mgbain'n-mɔ 'ba hɔ Zozi ati ahuan
(Matie 26.1-5, Maaki 14.1-2, Zvan 11.45-53)*

¹ Ehi, anun Zufv'n-mɔ feti'n mɔ bɛ fele yí *Paki'n, mɔ bɛ di kpaɔn'n mɔ fali ayile nnɔn man nun'n ka kaan ju. ² Kemɔ *teeyifvɛ mgbain'n-mɔ nɔn *mala nun asv mgbain'n-mɔ sulo kɛ bɛ cɪ Zozi a, bagua'n 'ba jasv bɛ kɔmɪn anun'n, bɛ kɔ kpɔnndɛ atɪn mɔ bɛ 'sɪn sv bɛ kun Zozi.

*Zudasɪ 'ba yɪ Zozi man Zufv mgbain'n-mɔ
(Matie 26.14-16, Maaki 14.10-11)*

³ Ehi, *Satan kɔ wɔlv Zudasɪ mɔ bɛ fele yí Isikaliɔtɪ nɪn anun. Zudasɪ sɔ'n, ɔ wɔ Zozi menian bulu nɔn nnyuan nɪn anun bie. ⁴ Zudasɪ kɔ hɔ kɔ tv teeyifvɛ mgbain'n-mɔ nɔn Nyanmian awulo nɪn asv nzalafv mgbain'n-mɔ. ɔ nɔn bɛ kɔ han atɪn mɔ ɔ 'bu sv ɔ yɪ Zozi man bɛ nɪn anwɔn ejɔlɛ. ⁵ Mɔ Zudasɪ hanlɪn sɔ heleli bɛ'n, ɔ kɔ yɔ bɛ fe sɔnman. Bɛ kɔ bɔbɔva Zudasɪ kɛ sɛ ɔ man bɛ sa kan Zozi sakpa a, bɛ 'man yɪ esika. ⁶ Zudasɪ kɔ tie. ɔ kɔ kpɔnndɛ atɪn mɔ ɔ 'sɪn sv ɔ yɪ Zozi man bɛ nán bagua nɪn a nnwun man nun.

*Zozi 'ba man yɪ menian'n-mɔ tvn Pakɪ alɛ'n.
(Matie 26.17-25, Maaki 14.12-21, Zvan 13.21-30)*

⁷ Ehi, cɪan'n mɔ bɛ di kpaɔn'n mɔ fali ayile'n nnɔn man nun'n kɔ ju. Cɪan sɔ'n y'ɔ fata kɛ bɛ kun mmɔva mma'n-mɔ mɔ bɛ 'fa bɛ tvn *Paki alɛ nɪn ɔ. ⁸ Zozi kɔ sɔan Pielɪ nɔn Zvan. Yí nwan: “Emɔ hɔ tɔn yé Pakɪ alɛ'n.”

⁹ Pɛli nun Zvan kɔ bisa yí kɛ: “Nin lika diɛ yê ɛ kulo kɛ yɛ tɔn yí ɔ.”

¹⁰ Zozi kɔ bua bé kɛ: “Ɛmɔ kɔ ju kulo ɛɔ a, ɛmɔ nun belenzua kɔn 'ba yia. Ɔ sɔ nzue bua nun. Ɛmɔ sí yí sɔ bɛ wɔlv awulo'n m'ɔ kɔ wɔlv nun nin anun.

¹¹ Ɛmɔ ju ɛbɛɛ a, bɛ hán bɛ héle sɔanlan'n m'ɔ le awulo'n kɛ: ‘Kpɛin nwan yɛ bísa wó kɛ: Nin lika diɛ yê ɔ nun yí menian'n-mɔ bɛ 'di Pakɪ alie'n?’ ¹² Sɛ ɛmɔ bisa yí a, ɔ 'kele ɛmɔ dabelɛ kpili kɔn awaa nin asɔ ɛɔ. B'a sesie nun. Ɛmɔ sésie Pakɪ alie nun ɛbɛɛ.”

¹³ Mɔ Zozi hanlin sɔ yueli'n, yí menian nnyuan'n kɔ hɔ kɔ ju kulo nun asɔ. Kɛ Zozi kpɛnlin hanlin yí'n, bɛ nwanlin yí kwalaa sɔ. Bɛ kɔ tɔn Pakɪ alie'n bɛ kɔ sesie yí ɛbɛɛ.

Zozi 'ba man yí menian'n-mɔ kominnian

(Matie 26.26-30, Maaki 14.22-26, 1 Kolntɪ 11.23-25)

¹⁴ Mɔ alie tɛmɔn'n juli'n, Zozi nun yí mmɔfɔɛ'n-mɔ kɔ lila tɔbɪɪ nun anwɔn. ¹⁵ Yí nwan: “Mun kulo kɛ mun nun ɛmɔ yɛ di Pakɪ alie ɛhi kwalaa nán m'an nwan mín nyunnun. ¹⁶ Afi mun kan yí ananhɔɛ mun kele ɛmɔ kɛ, mun ngɔ li man fí kón dede ɔ 'ju mɛɛ mɔ bɛ 'nwan yí bu kpa Nyanmian Belemgbin Mân nin anun ɛɔ'n.”

¹⁷ Mɔ Zozi hanlin sɔ yueli'n, ɔ kɔ fa nzan kangɔ kɔn. Ɔ kɔ la Nyanmian asɪ, yí nwan: “Ɛmɔ lé ɛhi bɛ hyé bɛ nún. ¹⁸ Afi mun kan mun kele ɛmɔ kɛ, ɔ fi ɛnɛ m'ɔ kɔ'n, mun ngɔ nun man nzan fí kón dede ɔ 'ju Nyanmian belemgbin elie'n tɛmɔn.”

¹⁹ M'ɔ hanlin ɛhi yueli'n, ɛsɛ ɔ kɔ fa kpaɔn'n. Ɔ kɔ la Nyanmian asɪ kɔ yue, ɔ kɔ bubu nun ɔ kɔ man bé. Yí nwan: “Kpaɔn ɛhi ti mín nwan. [B'a fa b'a man ɛmɔ. Ɛmɔ yó yí sɔ bɛ káci mín.”

20 Mɔ bɛ lili like'n yueli'n, Zozi kɔ fa nzan'n kɔ man bɛ. Yí nwan: “Nzan ɛhi ti mín moja. Moja sɔ nɪn a butu a man ɛmɔ. Ɔ di ajinlanmun kɛ Nyanmian nɔn ɛmɔ a li nyihye fɔfɔlɛ.] 21 Nan ɛmɔ nían, sɔanlan'n mɔ ɔ 'ba yi mín man'n, ɔ nɔn mín wɔ tɔbɪli nɪn anwɔn ɛwa! 22 Ɔ ti ananhɔlɛ, *Mân Baa'n 'ba wu kɛ Nyanmian a kpun a han yí'n. Nan kɔsɔ, sɔanlan'n mɔ ɔ 'ba yi Mân Baa'n man'n, munnzue hán yí!” 23 Mɔ Zozi hanlɪn sɔ'n, bɛ lɛ bisa bisa bɛ nwɔn bɛ kpɔnndɛ sɔanlan'n mɔ ɔ 'ba li junman sɔ'n.

Nunhan benin yê ɔ ti kpili ɔ?

24 Ɛhi anzin, akpɔlɔwa kɔn kɔ tɔ mmɔfɔvɛ'n-mɔ afian ɛlɔ. Bɛ mmɔfɔvɛ bulu nɔn nnyuan nɪn anun, bɛ lɛ kpɔnndɛ sɔanlan m'ɔ ti kpili tala yí manngɔn'n-mɔ'n. 25 Zozi kɔ han kɔ hele bɛ kɛ: “Asiɛ nɪn asɔ mmelemgbɪn'n-mɔ sie menian. Bɛ mɔ bɛ lɛ tunmin'n man bɛ fɛlɛ bɛ 'Defɔvɛ'. 26 Nan ɛmɔ diɛ, ɔ ti man sɔ mman man ɛmɔ. Ɛmɔ afian, sɔanlan m'ɔ ti kpili'n, ɔ di kɛ ɔ bu yi nwɔn kɛ bɛ nunhan kaan. M'ɔ li bɛ ti'n kɔsɔ, ɔ di kɛ ɔ bu yi nwɔn kɛ sɔanlan m'ɔ sɔ ɛhɪnlɪn-mɔ. 27 Sɔanlan kɔn lɛ didi tɔbɪli nɪn asɔ, kɔn lɛ yi alɛ man yí. Bɛ munnyuan'n, benin yê ɔ ti kpili ɔ? Sɛ sɔanlan'n m'ɔ ti tɔbɪli nɪn anwɔn nɪn ɔ? Mín kɔsɔ mín, n wɔ ɛmɔ afian ɛwa kɛ sɔanlan m'ɔ lɛ sɔ ɔ! 28 Ɛmɔ diɛ, mín ɛfɛ'n-mɔ anun, ɛmɔ a bɔ mɔndɪnlɪn bɛ nɔn mɪn a tanlan nun. 29 Ɛhɪka ati, kɛmɔ mín Si a fa Belemgbɪn Mân nɪn a wula mín sa nun'n, mín kɔsɔ, mɪn 'fa Belemgbɪn Mân'n mɪn man ɛmɔ. 30 Ɛmɔ 'tanlan mín tɔbɪli nɪn anwɔn bɛ didi bɛ nɔnnɔn mín belemgbɪn mân nɪn anun. Ɛsɛ ɛmɔ 'tanlan belemgbɪn bia sɔ bɛ bua Izalayɛ nvilie bulu nɔn nnyuan'n ndɛɛ.”

*Zozi 'ba kannzv Simv̄n P̄iel̄i
(Matie 26.31-35, Maak̄i 14.27-31, Zvan 13.36-38)*

³¹ Ehi anzin, Zozi nwan: “Simv̄n, Simv̄n! Nian wó nwon kpa. *Satan a sele em̄o anwon atin o'a nyan yí ke o 'so em̄o nian ke be huhu ninng'e'n-m̄o asv̄ be ju m'v̄ ti man kpa'n be gua'n. ³² Nan m'an sele m'an man wó nán dedi a nyue man wó nun. Mele m̄o e k̄o sa k̄o a mín nwon'n, wowula wó nianman'n-m̄o anwv̄nsele.”

³³ P̄iel̄i k̄o han k̄o hele Zozi ke: “Yé M̄in, se o di m̄o be tv̄ wó nvn̄n mín fiadi, ese se o di m̄o e wu a, mín nvn̄n wó ye 'wu.”

³⁴ Zozi nwan: “P̄iel̄i, mun kan yí ananh̄ole mun kele wó ke ene, o nvn̄n dede m̄o ak̄o'n 'bo'n, e kan yí kp̄ê nsan ke e nz̄i man mín”

Esika, bóle'n nvn̄n dad̄ie'n

³⁵ Ehi anzin, Zozi k̄o bisa yí menian'n-m̄o kv̄alaatin ke: “Mele m̄o n zvanlun em̄o m̄o em̄o a nva man esika b'a nza man bé nwon, b'a nva man bóle nvn̄n mgbabva'n, asv̄ em̄o mianlun like anwon o?”

Yí menian'n-m̄o nwan: “Ceece, y'a mmian man like anwon.”

³⁶ Ehi a, Zozi k̄o han k̄o hele bé ke: “Nan k̄ikaala dīe, sv̄anlan m'v̄ le esika'n, o fá. M'v̄ le bóle'n, o fá. M'v̄ le man dad̄ie'n, o tónin yí taladīe kp̄ili'n o fá tó kvn̄. ³⁷ Afi, mun kan yí ananh̄ole mun kele em̄o ke, mín nwon ej̄ole'n m̄o b'a hele w̄o Ehele Ej̄ole nvn̄n anun'n: *B'a ha yí b'a wula etefv̄e'n-m̄o anun bie.* Ej̄ole so'n, o fata ke o kp̄in sv̄.”

³⁸ M̄o Zozi hanlun eh̄i'n, yí menian'n-m̄o nwan: “Yé M̄in, e 'nwon dad̄ie nnyuan.”

Zozi nwan: “O sa.”

*Zozi 'ba yɔ asɔnɔn Olivu buka nin asu
(Matie 26.36-46, Maaki 14.32-42)*

³⁹ Ehi anzin, Zozi kɔ fite kɔ hɔ Olivu buka nin asu ke ɔ yɔ yí titi'n. Mɔ ɔ 'kɔ'n, yí menian'n-mɔ kɔ si yí su.

⁴⁰ Mɔ Zozi juli lika sɔ'n, ɔ kɔ han kɔ hele bé ke: “Emɔ yɔ asɔnɔn nán emɔ a ndɔ man sɔnɔn nin anun.”

⁴¹ Mɔ Zozi hanlin sɔ ɔ heleli bé'n, ɔ kɔ yaci bé ebele ɔ kɔ hɔ yí nyunnun muɔ kaan, lika mɔ be tu ebve a, ɔ kɔ ju'n. ɔ kɔ kutu ɔ kɔ yɔ asɔnɔn. ⁴² Yí nwan: “Mín Si, se e kulo a, amanninhunlun ehi mɔ min 'ba nwun yí'n, kpala gua. Kusu, yɔ mɔ wɔ kunnun kulo'n, nan n'e yɔ mɔ mín kunnun kulo'n.” [⁴³ Nyanmiansu bɔfve kun kɔ yi yí nwɔn kɔ hele yí. ɔ kɔ wowula yí anwɔnsele. ⁴⁴ Alɔabɔ kɔ han Zozi. ɔ man ɔ kɔ yɔ asɔnɔn sele kpa. Yí nwɔn efile'n le kpikpin ke moja.]

⁴⁵ M'ɔ yɔli asɔnɔn yueli'n, ɔ kɔ sa yí nzin yí menian'n-mɔ anwɔn elɔ. ɔ 'kɔ ju a, alɔabɔ nin a han bé dede b'a ha nun b'a lafi. ⁴⁶ ɔ kɔ bisa bé ke: “Nzuke ati yê emɔ le dafi ɔ? Emɔ jásu be yɔ asɔnɔn nán emɔ a ndɔ man sɔnɔn nin anun!”

*Zozi ehye'n
(Matie 26.47-56, Maaki 14.43-50, Zvan 18.3-11)*

⁴⁷ Anin Zozi anvan te wɔ su, menian-mɔ kɔ fite fite ebele. Mɔ be 'ba'n, Zozi menian'n-mɔ anun kun'n mɔ be fele yí Zudası Isikalıɔti'n y'ɔ li bé ti ɔ. Zudası kɔ hyɔn kɔ kpunngɛ Zozi ɔ kɔ tɔ yí nun.

⁴⁸ M'ɔ yɔli sɔ'n, nán Zozi a se yí ke: “Yí ti, Zudası, e 'tɔ *Mân Baa nin anun nán e yí yí man ɔ?”

⁴⁹ Mɔ Zozi menian'n-mɔ nwunlin ejɔle m'ɔ le ba yí nzin'n, be kɔ bisa Zozi ke: “Yé Min, ye mán yé dadıe'n-mɔ bíli ɔ?” ⁵⁰ Be 'kan sɔ ala, bé nunhan kun

kɔ yɪ yí dadɪɛ'n, ɔ kɔ kpɛ tɛɛyɪfɔɛ kpain nɪn akɔa nɪn anzɔ fama'n.

⁵¹ Zozi kɔ han kɔ hele yí menian'n-mɔ kɛ: “Ɛmɔ jínlán, ɔ tɪ kpa sɔ.” Ɔ kɔ han bian sɔ nɪn anzɔ'n, ɔ kɔ man yí nwɔn kɔ sa.

⁵² Mɔ Zozi yɔlɪ sɔ'n, ɔ kɔ kaci yí nyɪn tɛɛyɪfɔɛ mgbain'n-mɔ, nɔn Nyanmɪan awulo nɪn asɔ nza-lafɔ mgbain'n-mɔ nɔn Izalayɛ mgbain'n-mɔ anwɔn ɛlɔ. Yí nwan: “Ɛmɔ bu mɪn kɛ n dɪ kodiawu. Yí tɪ yɛ ɛmɔ 'ba a, ɛmɔ lile dadɪɛ nɔn koloman-mɔ bɛ sa nɪn ɔ? ⁵³ Cɪan daa mɪn nɔn ɛmɔ yɛ gua Nyanmɪan awulo nɪn anun, kɔsɔ ɛmɔ a nɪ man mɪn. Nan dɔhyɔlɪ ɛhɪka tɪ ɛmɔ dɔɛ, ɔ tɪ awosin tunmin dɔɛ.”

*Pɪɛlɪ 'ba se kɛ ɔ nzi man Zozi
(Matie 26.57-58,69-75, Maaki 14.53-54,66-72,
Zvan 18.12-18,25-27)*

⁵⁴ Menian'n-mɔ kɔ hyɪ Zozi, bɛ nɔn yí kɔ hɔ tɛɛyɪfɔɛ kpain nɪn awulo. Pɪɛlɪ si Zozi sɔ ɔ di yí fannvanndɔ. ⁵⁵ Anɪn b'a huan sɪn awulo nɪn afian. Pɪɛlɪ kɔ wɔlɔ ɔ kɔ tanlan bɛ mɔ bɛ gua sɪn nɪn anwɔn nɪn afian. ⁵⁶ Afanɪan kɔn kɔ nwun Pɪɛlɪ sɪn nɪn anwɔn ɛbeɛ. Ɔ kɔ nɪan Pɪɛlɪ koun, yí nwan: “Sɔanlan ɛhɪ kɔsɔ si Zozi sɔ bie!”

⁵⁷ Mɔ Pɪɛlɪ tɪlɪ ɛjɔɛ sɔ'n, ɔ kɔ su akpɔlɔwa. Yí nwan: “Zozi sɔ'n, mɪn nzi man yí.”

⁵⁸ Ɔ hyɛlɪ kaan, sɔanlan kɔn biekun kɔ nwun yí, yí nwan: “Wɔ kɔsɔ wɔ, ɔ tɪ yí sɔanlan'n kɔn!”

Mɔ Pɪɛlɪ tɪlɪ ɛjɔɛ sɔ'n, yí nwan: “Cɛɛɛ, nán yí sɔanlan'n kɔn y'ɔ le mɪn.”

⁵⁹ Kɔ yɔ dɔhyɔlɪ kɔn kɔ sɪn. Sɔanlan kɔn biekun kɔ han kɔ tɔ sɔ kɛ: “Ɔ tɪ fɔ́ún, sɔanlan ɛhɪ tɪ Zozi sɔanlan. Ɔ sanlɪn kɛ ɔ tɪ Galile mán nɪn anun ɛlɔ sɔanlan.”

⁶⁰ M'ò hanlìn sò'n, Pìelì nwan: “Èjòlè'n mọ̀ ὲ lẹ̀ kan'n, mìn ndi man yí bu.” Anin Pìelì anwan tẹ̀ wọ̀ sọ̀, kokolokoo! Akọ̀ kún kọ̀ bọ̀. ⁶¹ Yé Mìn kọ̀ bılı́ yí nyin ọ̀ kọ̀ nian Pìelì. Mọ̀ Pìelì anyin tọ̀lì yé Mìn anyunnun'n, yí ti kọ̀ kacì ejòlè'n mọ̀ yé Mìn hanlìn helelì yí'n. Yé Mìn nwan: “Ènẹ̀, asannan nán akọ̀ nún a bọ̀'n, ὲ 'kan yí kpê n̄san kẹ̀ ὲ n̄zi man mún.” ⁶² Pìelì kọ̀ fite ọ̀ kọ̀ sun sele kpa.

Bẹ̀ 'ba hele Zozi ahv̀lwa
(*Matie 26.67-68, Maaki 14.65*)

⁶³ Bé mọ̀ anin bẹ̀ nian Zozi asu'n lẹ̀ gulo yí nwun.
⁶⁴ Bẹ̀ butu yí ti bẹ̀ tọtọ̀ yí kọtọ̀lẹ̀ anin bẹ̀ lẹ̀ bisa yí kẹ̀: “Nwan yé ọ̀'a tọ̀ wó kọtọ̀lẹ̀'n? Kele!” ⁶⁵ Èhì mọ̀ bẹ̀ lẹ̀ yọ̀'n, anin ὲsẹ̀ bẹ̀ lẹ̀ kan ejòlẹ̀ ete doun bẹ̀ tia yí.

Bẹ̀ n̄n Zozi 'ba h̄o mgbain'n-mọ̀ aja sv.
(*Matie 26.59-66, Maaki 14.55-64, Zvan 18.19-24*)

⁶⁶ Mọ̀ alíe h̄nl̄n'n, Zufu mgbain'n-mọ̀, n̄n t̄eyif̄v̄e'n-mọ̀ n̄n mala n̄n asu mgbain'n-mọ̀ kọ̀ yia. Bẹ̀ kọ̀ man bẹ̀ kọ̀ fa Zozi bẹ̀ kọ̀ a bé ja sv. ⁶⁷ Bẹ̀ kọ̀ bisa bisa yí kẹ̀: “Kan kele yé maan ye tí. Asu *Kilisi'n, Izalayὲ Belemgbin Ngv̄andef̄v̄e'n y'ọ̀ le wó ọ̀?”

Zozi kọ̀ bua bé kẹ̀: “Sẹ̀ mìn kan mìn kele emọ̀ a, emọ̀ ngọ̀ le ngọ̀ li man. ⁶⁸ Sẹ̀ k̄vsu mìn bisa emọ̀ kosuan kún an, emọ̀ ngọ̀ bua man mún bie. ⁶⁹ Nan k̄kaala d̄iὲ, M̄an Baa'n 'ba tanlan tunminf̄v̄e Nyanmian'n fama sv.”

⁷⁰ Mọ̀ Zozi hanlìn sò'n, bé kwalaa bé nwan: “Yí ti, Nyanmian Awa y'ọ̀ le wó?”

Zozi kọ̀ bua bé kẹ̀: “Emọ̀ lẹ̀ kan. N d̄i yí Wa.”

⁷¹ Èhì a, bé nwan: “Ye mgb̄onnde man adanz̄iὲ kún! Yé b̄ob̄o muonun y'a ti yí n̄van nun ejòlẹ̀.”

23

*Be nɔn Zozi 'ba hɔ Lɔmɔn kɔnmanna Pilatɩ aja sv
(Matie 27.1-2,11-14, Maakɩ 15.1-5, Zɔan 18.28-38)*

¹ Ehɩ, mgbain'n-mɔ kwalaa kɔ jasɔ, be nɔn Zozi kɔ hɔ *Pilatɩ aja sv. ² Pilatɩ anyunnun ebele, be kɔ bɔ yɩ bu be kɔ tɔn yɩ esɔan ke: “Sɔanlan ehɩ le kele yé mân nɩn anun menian'n-mɔ atɩn ete. Ɔ kan kele bé ke nán man be tua ajule'n be man belemgbin Sezaa. Eɛe yɩ nwan yɩ muonun ɔ ti *Kilisi, Belemgbin Nguandefɔe.”

³ Mɔ be hanlɩn sɔ'n, Pilatɩ kɔ bisa Zozi ke: “Asu Zufɔ'n-mɔ belemgbin'n y'ɔ le wɔ ɔ?”

Zozi kɔ bua yɩ ke: “Yê wɔ nɔan wɔ sv m'ɔ le kan nɩn ɔ.”

⁴ Mɔ Zozi buali ehɩ'n, Pilatɩ kɔ kaci yɩ nyɩn tɛɛyɩfɔe mgbain'n-mɔ nɔn meninsɔnman nɩn anwɔn elɔ. Yɩ nwan: “Mɩn nnwun man like ete mɔ sɔanlan ehɩ a yɔ ɔ.”

⁵ Nan mɔ Pilatɩ hanlɩn sɔ'n, be kɔ han be kɔ fua sv ke: “Ɔ kele yé mân nɩn anun menian'n-mɔ atɩn ete maan be jasɔ awaa akɔmɩn anun. Ɔ'a bɔ yɩ bu Galile mân nɩn anun elɔ, ɔ'a sɩn Zude mân'n lika kwalaaatin dede ɔ'a ju Zoluzalemɔn ewa.”

Be nɔn Zozi 'ba hɔ belemgbin Elɔdɩ Antipasɩ aja sv

⁶ Mɔ Pilatɩ tɩlɩ ejɔle sɔ'n, ɔ kɔ bisa bé kosuan ke: “Yɩ ti, sɔanlan ehɩ fi Galile mân nɩn?” ⁷ M'ɔ tɩlɩ ke Zozi fi belemgbin Elɔdɩ mân nɩn anun'n, ɔ man be nɔn Zozi kɔ hɔ Elɔdɩ aja sv elɔ. Ɔ sanlɩn ke, tɛmɔn sɔ'n, anɩn belemgbin Elɔdɩ kɔsv fi Galile ɔ a Zoluzalemɔn ebele.

⁸ Mɔ Elɔdɩ nwunlɩn Zozi'n, ɔ lili yɩ nwɔn fe. Ɔ sanlɩn ke be kan Zozi ejɔle'n m'ɔ titɩ'n, nán ene bie

o. Kusu o nyanlin man atin bé nnyuan bé nyin yiali man lé. Elodi jonlin ke anin Zozi 'ba yo asinbenwon like kon kele yi. ⁹ O ko bisa bisa Zozi kosuan don kpa. Nan kusu Zozi ngo bua man ejole fi. ¹⁰ Anin teeyife mgbain'n-mo non mala nun aso mgbain'n-mo wo ebele. Esvan mo be tonlin Zozi'n, o ti man nzemunde. ¹¹ Elodi non yi nzalafu'n-mo ko bu Zozi svanlan mgban mgban, be ko golo yi nwon. Elodi ko man be ko fa taladi kanlanman kon be ko wula Zozi. O ko man be non Zozi ko sa ko ho Pilati anwon elo. ¹² Cian so konmgb'a'n, Elodi non Pilati be kacili amanngvan. Daba, anin bé munnyuan be nni man.

Be 'ba bua Zozi nde be kun yi

(Matie 27.15-26, Maaki 15.6-15, Zvan 18.39-19.16)

¹³ Ehi, Pilati ko yia *teeyife mgbain'n-mo, Izalaye man nun aso mgbain'n-mo non bagua'n. ¹⁴ O ko fa ko to bé nyunnun ke: “Emo a fa svanlan ehi a bele min ke o kele menian'n-mo atin ete. Emo anyunnun ewa, m'an bisa yi kosuan. Min nnwun man ete fi mo o'a yo, mo yi ti ye emo a ton yi esvan'n. ¹⁵ Elodi kusu a nnwun man ete mo o'a yo o. O sanlin ke, o a man be non yi a sa a a ye nwon ewa. Mo ye nwun yi nun'n yo le ke svanlan ehi yoli man ete fi mo di ke be kun yi o. ¹⁶ Yi ti, min 'ba man be fin yi mgbele nan min yaci yi nun.” [¹⁷ Be 'di *Paki feti biala, o di ke Pilati man be yi bé mo b'a gua bé fiadi nun anun kon.]

¹⁸ Nan mo Pilati hanlin ke o 'man be fin Zozi mgbele nan o yaci yi nun'n, bé kwalaa bé nvan ko yo kon, be le tetian be kan ke: “Man be hun svanlan ehi! Yaci Balabası nun man ye!” ¹⁹ (Be toli Balabası fiadi, o sanlin ke o ko man kulo nun aso menian'n-mo ko jasw awaa akomun anun, ese o ko hun svanlan.)

20 Kemọ afi Pilatı kulo ke ọ yaci Zozi nun'n, ọ kọ bisa bé kosuan biekun. 21 Anın menian'n-mọ tẹ tetian. Bé nwan: “Búbọ yí kúlọwa sọ! Búbọ yí kúlọwa sọ!”

22 Eṣe Pilatı kọ bisa bé kosuan biekun. Yí kpê nṣan nın asu, yí nwan: “Nyọ́lẹ ete benin yê ọ'a yọ ọ? Mın nnwun man ete mọ ọ'a yọ, m'ọ di ke be kun yí ọ. Ehika ati, mın 'ba man be fin yí mgbele nán mın yaci yí nun.”

23 Be ngọ li man ejọ́lẹ'n mọ Pilatı le kan kele bé nın anwọn bie. Anın be le tetian sele kpa be kan be kele Pilatı ke ọ mán be búbọ Zozi kúlọwa sọ. Be le etetian dede Pilatı kọ kpatı kọ sın bé atın diẹ nın asu. 24 Ọ kọ le bé ejọ́lẹ'n kọ tọ nun. 25 Ọ kọ yaci Balabası nun. Ọ sanlın ke Balabası sọ'n m'ọ manlın menian'n-mọ jasọ́lẹ awaa akọ́mın anun eṣe ọ hunlın sọanlın mọ be tọ́lẹ yí fiadi'n, yí yê menian'n-mọ bisalı Pilatı ke ọ yáci yí nun ọ. Mọ Pilatı yılı Balabası'n, ọ falı Zozi wulalı bé sa nun ke be yó yí ke be kulo ọ.

Be 'ba búbọ Zozi kúlọwa sọ

(Matie 27.32-44, Maaki 15.21-32, Zvan 19.17-27)

26 Mele mọ be nún Zozi 'kọ'n, be nún bian kún kọ yia, ọ fi yí ebolo. Be fele bian sọ'n Simun. Ọ fi kulo'n mọ be fele yí Silenun nın asu. Nzalafu'n-mọ kọ hyı yí, be kọ fa Zozi kúlọwa'n be kọ sva yí ke ọ fá ọ sí Zozi sọ. 27 Anın bagua nın anun menian dọ́un kpa si Zozi sọ, be nún mmalasua-mọ. Anın mmalasua sọ'n-mọ le sun Zozi be yı awó́lẹ. 28 Zozi kọ kpe yí nyın bé nwọn elọ, yí nwan: “Zoluzalemun mmalasua, nán be sun mın! Emọ sún bé nwọn nún bé mma'n-mọ! 29 Ọ sanlın ke mele'n le ba mọ menian'n-mọ 'ba han ke: ‘Nyila hán mmalasua mọ be ti mọta, bé mọ be wọ́lẹ man baa lé, ọ nún bé mọ be nnuanlın man baa lé'n!’ 30 Mele sọ'n, menian'n-mọ 'ba han kele

mmoka'n-mə ke: 'Mmoka, emə túlu be gúa yé sù!' Eɛe be 'kan be kele kɔ̀nngɔ̀nlɔ̀nman'n-mə ke: 'Emə fá yé ffa!' ³¹ Mín mə n di ke baka emanlan'n, se be le yɔ́ mín sva a, anɔ̀n emə mə be ti ke baka yulɔ̀wa'n, yí diɛ be ngan man emə ejɔ̀le kón!"

³² Mɛɛə mə be nɔ̀n Zozi 'kɔ̀'n, anɔ̀n kodiawu nnyuan kɔ̀sɔ̀ wɔ́ nɔ̀n. Be le kɔ́ a hun bé. ³³ Be hɔ̀li dede mə be juli lika'n mə be fele yí "Tile kangɔ̀'n", be kɔ́ bɔ̀bɔ́ Zozi kulɔ̀wa nɔ̀n asɔ̀ ebele. Eɛe be kɔ́ bɔ̀bɔ́ kodiawu nnyuan'n kɔ̀sɔ̀ kulɔ̀wa sɔ̀. Nunhan kɔ̀n wɔ́ Zozi fama sɔ̀, nunhan kɔ̀n kɔ̀sɔ̀ wɔ́ yí bê sɔ̀. ³⁴ [Mɔ́ be bɔ̀bɔ̀li Zozi kulɔ̀wa nɔ̀n asɔ̀'n, yí nwan: "Mín Si, yaci bé nwɔ̀n sa ce bé. Ɔ sanlɔ̀n ke be nzi man mə be le yɔ́ ɔ̀."] Nzalafɔ̀'n-mə kɔ́ hyɔ̀n tondo be kɔ́ hye yí nwɔ̀n taladiɛ'n-mə.

³⁵ Bagua'n jin ebele ɔ́ le nɔ̀n. Zufɔ̀ mgbain'n-mə le kan be gɔ̀lɔ́ Zozi anwɔ̀n ke: "Ɔ a le eɔ̀nɔ̀n-mə ati, yí mə yí nwan ɔ́ ti Kilisi'n, Belemgbin Ngɔ̀vandefɔ̀'e'n, mə Nyanmian a yí yí'n, ɔ́ lé yí muonun yí nwɔ̀n e!"

³⁶ Nzalafɔ̀'n-mə kɔ̀sɔ̀ kɔ́ gɔ̀lɔ́ yí nwɔ̀n. Be kɔ́ hyɔ̀n yí nwɔ̀n elɔ́, be kɔ́ man yí nzannvin. ³⁷ Bé nwan: "Se Zufɔ̀'n-mə belemgbin'n y'ɔ́ le wɔ́ a, de wɔ́ muonun wɔ́ nwɔ̀n e!"

³⁸ Be kɔ́ hele ejɔ̀le be kɔ́ bɔ́ yí ti sɔ̀ ebele ke: "Svanlan eɔ̀ ti Zufɔ̀'n-mə belemgbin."

³⁹ Kodiawu nnyuan'n mə b'a bɔ̀bɔ́ bé kulɔ̀wa nɔ̀n asɔ̀'n, bé nunhan kɔ̀n kɔ́ kpe yí nzɔ̀ba ke: "Nán Kilisi'n, Belemgbin Defɔ̀'e'n y'ɔ́ le wɔ́ ɔ́? De wɔ́ ti nán de yé kɔ̀sɔ̀ yé ti e!"

⁴⁰ Kodiawu kɔ̀n'n kɔ́ totua yí manngɔ̀n'n, yí nwan: "E nzulo man Nyanmian! ⁴¹ Yé epinnian diɛ'n mə be le pinnin yé'n, yí nɔ̀n ɔ́. Ɔ sanlɔ̀n ke yé

nyɔliɛ'n-mɔ anwɔn yê be le nɔan be pinnin yé ɔ. Nan yí mɔ be le pinnin yí ke yé'n, ɔ'a nyɔ man like ɛɛ.”

⁴² M'ɔ hanlin sɔ yueli'n, ɔ kacili yí nyɔn Zozi anwɔn elɔ a, yí nwan: “Zozi, man wó ti káci mín mele mɔ ɛ 'di belemgbin'n.”

⁴³ Zozi nwan: “Mun kan yí ananhɔle mun kele wó ke, ɛɛ, ɛ nɔn mín ye 'tanlan Nyanmian anwɔn elɔ.”

Zozi ewue'n

(Matie 27.45-56, Maaki 15.33-41, Zvan 19.28-30)

⁴⁴ Anin b'a bɔ kɔ yɔ senzejinlan, mân nun anun lika kɔalaatin kɔ lu dede eyua dɔɛ nsan. ⁴⁵ Senze'n kɔ fia bɔkɔɔ. Mgbenun etanlan'n m'ɔ wɔ Nyanmian Sua Nwannzan-nwannzan nun anun'n kɔ sua sese nnyuan. ⁴⁶ Zozi kɔ tian nun sele kpa, yí nwan: “Baba, mun fa mín ekala'n mun wula wó sa nun.” M'ɔ hanlin sɔ nun ala y'ɔ wuli ɔ.

⁴⁷ Mɔ *Lɔmɔn nzalafu kpain'n nwɔnlin yí sɔ'n, ɔ kɔ yi Nyanmian aye ke: “Ɔ ti ananhɔle, sɔanlan ehi ti seseɔɔ.” ⁴⁸ Bé kɔalaa mɔ be tuli woo be wali nianlin Zozi ehuan'n, be nwunlin ejɔle m'ɔ wali ɔ. Sian'n mɔ be 'sa be kɔ'n, anin afi alɔabɔ a han bé. ⁴⁹ Zozi amanngɔn'n-mɔ, bé nɔn mmalasua'n-mɔ mɔ be si yí sɔ sunmin Galile mân nun anun'n, be jin mɔa yê be le nɔan ɔ.

Zozi esie'n

(Matie 27.57-61, Maaki 15.42-47, Zvan 19.38-42)

⁵⁰ Anin Zufu'n-mɔ kpain kɔn wɔ ebele. Be fele yí Zozefu. Ɔ fi Zufu kulo'n mɔ be fele yí Alimate nun asu. Ɔ ti sɔanlan mɔ yí ti anun ti kpa ɛɛ ɔ ti sese. ⁵¹ Be hɔli yialɔ mɔ Zufu mgbain'n-mɔ 'fa Zozi anwɔn ajɔnlin ɛɛ'n, Zozefu sɔ nun a mgbɔnlin man. Ɔ sanlin ke yí diɛ, ɔ le nwɔnnde Nyanmian Belemgbin Mân'n. ⁵² Ɔ kɔ hɔ kɔ tɔ Pilatɔ ɔ kɔ sele Zozi fuin'n. ⁵³ Mɔ Pilatɔ

manlɪn atɪn'n, Zozɛfɔ kɔ yɪ Zozi fuin'n fi kɔlɔwɔ nɪn asɔ. ɔ kɔ fa kisaan kɔ fɔfɔ yɪ nɔwɔn ɔ kɔ hɔ kɔ sie yɪ sɛka kɔn anun. Sɛka sɔ'n, b'a koto yɪ ɛbɔta nun, ɛsɛ anɪn bɛ sielɪ man sɔanlan nun lɛ. ⁵⁴ Cɪan sɔ'n tɪ yâ. Yɪ nɔsɔba, anɪn ɛnwɔnmɪan ele cɪan'n lɛ bɔ yɪ bɔ.

⁵⁵ Mmalasua'n-mɔ mɔ anɪn bɛ si Zozi sɔ sunmin Galile mɔn nɪn anun'n, bɛ nɔn Zozɛfɔ y'ɔ hɔlɪ sɛka nɪn asɔ ɔ. Bɛ nɪanlɪn sɛka'n ɔ nɔn kɛ bɛ kpɪnlɪn bɛ sielɪ Zozi'n. ⁵⁶ M'ɔ yɔlɪ sɔ yuelɪ'n, bɛ kɔ sa bɛ kɔ hɔ awulo. Bɛ kɔ kpɔnndɛ kpɔnndɛ alufanlan nɔn anatɪlɪ-mɔ mɔ bɛ 'fa bɛ sesie Zozi fuin'n. Bɛ kɔ le bɛ ɛnwɔnmɪan *ɛnwɔnmɪan ele cɪan'n kɛ mala'n kele'n.

24

Zozi ewuetinngɛ'n

(Matie 28.1-10, Maakɪ 16.1-8, Zvan 20.1-10)

¹ Mɔlɛ nɪn alubahɪan, mmalasua'n-mɔ kɔ fa alufanlan'n nɔn anatɪlɪ'n-mɔ mɔ bɛ kpɔnndɛlɪ bɛ sielɪ'n bɛ kɔ hɔ Zozi sɛka nɪn asɔ. ² ɛbɔɛ'n mɔ bɛ falɪ bɛ nyinlɪn sɛka nɪn anɔan'n, bɛ 'kɔ a ju a, b'a kunndo ɛbɔɛ sɔ'n b'a sie ahanmɪan. ³ Bɛ kɔ wɔlɔ sɛka nɪn anun, kɔsɔ bɛ ngɔ nwun man yɛ Mɪn Zozi fuin'n. ⁴ ɛjɔlɛ'n kɔ sin bɛ nɔwɔn. ɛbɛlɛ ala, menian nnyuan kɔ yɪ bɛ nɔwɔn kɔ hele bɛ. Menian nnyuan sɔ'n-mɔ wowula taladɛ nvufue nyɪhyɪɛn. ⁵ Esulo kɔ han mmalasua'n-mɔ, bɛ kɔ sisi bɛ ti asɪ. Menian nnyuan'n kɔ bisa bɛ kɛ: “Sɔanlan'n mɔ yɪ nyun wɔ sɔ'n, ɔ yɔ sɛ mɔ ewue mma'n-mɔ afian yɛ ɛmɔ lɛ kpɔnndɛ yɪ'n? ⁶ ɔ nnɔn man ɛwa, nan ɔ fi ewue nun ɔ'a tinngɛ. Mɛlɛ mɔ anɪn ɔ tɛ wɔ Galile mɔn nɪn anun'n, ɛmɔ ati káɔɔ ɛjɔlɛ'n m'ɔ hanlɪn helelɪ ɛmɔ'n. ⁷ ɔ hanlɪn helelɪ ɛmɔ kɛ: ‘ɔ fata kɛ bɛ yɪ

Mân Baa'n be man menian etefue'n-mo. Be 'bubô yí kulôwa sô be kun yí. Nan yí cian nsan nún asô, ô fi ewue nun ô 'tinnge.' ” ⁸ Mò menian nnyuan'n hanlín sô'n, mmalasua'n-mò ati kacılı ejôle sô'n-mò mò Zozi hanlín'n.

⁹ Be fi seka nún asô, be kô hô kô bô ejôle sô'n kwalaa be kô hele Zozi menian bulu nún kôn'n ô nún ehúnlín-mò kwalaaatin. ¹⁰ Mmalasua'n-mò mò be hanlín ejôle sô'n be helelí mmôfue'n-mô'n y'ô le Mali m'ô fi Magídala'n, Zóanún, Zóakı anin Mali, ô nún mmalasua ehúnlín-mò mò be nún be hólí seka nún asô'n. ¹¹ Mmôfue'n-mò bulí ejôle'n mò mmalasua'n-mò hanlín helelí bé'n ke elalíe. Ehika ati, mmôfue'n-mò a nne man ejôle sô'n b'a nni man. ¹² Nan kúso, Píelí jasólí, ô nwanndilí ô hólí seka nún asô. M'ô julí elô'n, ô hanlín yí nwón así ô nianlín seka nún anún. Kisaan'n mò be falí fufólí Zozi anwón nún ala yê ô nwunlín yí seka nún anún ô. M'ô nwunlín yí sô'n, ejôle'n sinlín yí nwón, ô salí hólí yí awulo.

Emayusí atín nún asô
(Maakí 16.12-13)

¹³ Mòle cian sô'n kónmgba, anún Zozi menian'n-mò anún nnyuan le kô kulo'n mò be fele yí Emayusí nún asô. Zoluzalemún nún Emayusí, cilo bulu ô nún kún y'ô wô bé afian ô. ¹⁴ Anún Zozi menian nnyuan sô'n le kan ejôle'n kwalaa m'ô tólí Zoluzalemún nún anwón ejôle. ¹⁵ Mele mò anún be le kan ejôle sô'n-mò be su yí búso akpúlôwa'n, Zozi muonún kô kpó bé ô nún bé be kô san nún. ¹⁶ Nan kúso b'a nnwun man Zozi nzôle. Ô sanlín ke ô tí ke like bie a hala bé nún.

¹⁷ Zozi kô bisa bé ke: “Nzu like díe anwón akpúlôwa yê emô le tia kô a, anún emô le su'n?”

Mɔ Zozi bisalı bé kosuan sɔ'n, be kɔ jejinlan, bé nyunnun kunngoun. ¹⁸ Bé nunhan kɔn, be fele yí Keleyopası, ɔ kɔ bua Zozi ke: “Bode'n mɔ ɔ'a si elenyuan ehi'n, yí ti, wó ngɔnmɔn cein ala yê ε wɔ Zoluzalemɔn ebele mɔ ε tɔli man ejɔle sɔ nun ɔ?”

¹⁹ Zozi kɔ bisa bé ke: “Anɔn nzu ejɔle die ɔ?”

Be kɔ bua yí ke: “Ejɔle a tɔ Zozi m'ɔ fi Nazaletɔ'n. Anɔn Zozi tɔ kpɔmanfɔe m'ɔ le tunmin. Yí nyɔle'n-mɔ nun yí nɔvan ejɔle nun anɔn, ɔ'a hele wɔ Nyanmɔn nun menian'n-mɔ anyunnun ke ɔ le tunmin. ²⁰ Yé tɛeyɔfɔe mgbain'n-mɔ nun yé mân nun asɔ mgbain'n-mɔ, b'a yɔ yí a man maan b'a bubɔ yí kɔlɔwa sɔ b'a hun yí. ²¹ Yé afan, ye leli ye lili ke, yí dein yê Nyanmɔn a sɔvan yí ke ɔ bála a a le Izalayε mân nun ati ɔ. Nan kɔsɔ, ke bode sɔ'n sili'n, ene tɔ yí cɔan nsan. ²² ɔ tɔ ananhɔle ke yé fâ nun anɔn mmalasua mmie-mɔ a han asinbenwɔn ejɔle b'a hele yé. Asinbenwɔn ejɔle sɔ'n y'ɔ le ke, ene alibahian be hɔli Zozi seka nun asɔ a, ²³ be ngɔ nwun man yí fuin'n. Be fi seka nun asɔ be kɔ sa be kɔ a. Be kɔ han be kɔ hele yé ke nyanmɔnsɔ mmɔfɔe-mɔ a yɔ bé nwɔn a hele bé. Mmɔfɔe sɔ'n-mɔ kɔ han kɔ hele bé ke Zozi anyɔn wɔ sɔ. ²⁴ Yé manngɔn'n mmie-mɔ kɔ hɔ seka nun asɔ. Be nwunlin ninngɛ'n-mɔ kwalaa ke mmalasua'n-mɔ kpɔnlin hanlɔn yí'n. Kɔsɔ, Zozi muonun die, b'a nnwun man yí.”

²⁵ Ehi a, Zozi kɔ han kɔ hele bé ke: “Mmenlenzua tomgban! ejɔle kwalaa mɔ Nyanmɔn mgbɔmanfɔe'n-mɔ a hele'n, yí bu etie yɔ sɔ man emɔ o! ²⁶ Asɔ, ɔ nze nvata man ke *Kilisi'n, Belemgbin Ngvandefɔe'n, ɔ nwún amannɔnhunlun sɔ'n nán ɔ wólɔ yí anunminnyanmɔn nun anɔn ɔ? ²⁷ Mɔ Zozi hanlɔn sɔ yueli'n, yí nwɔn ejɔle m'ɔ wɔ Eहेले Ejɔle nun

anun'n, ɔ kɔ hehele bé nun. ɔ kɔ bɔ yí bu Moyizi kalata di'e'n-mɔ asu ɔ kɔ ju mgbɔmanfue'n-mɔ di'e'n-mɔ asu."

²⁸ Mɔ be hɔli dede mɔ be ka kaan be ju kulo'n mɔ be le kɔ su nun asu'n, Zozi yɔli ke sɔanlan m'ɔ le kpe nun ɔ kɔ mɔa ɔ. ²⁹ Menian nnyuan'n kɔ hyi Zozi kɔ sie, bé nwan: "Da yé nwɔn ewa. ɔ sanlin ke alíe a san a yue." Mɔ be hanlin sɔ'n, Zozi kɔ tie ɔ nɔn bé be kɔ hɔ awulo.

³⁰ Zozi nɔn bé be kɔ tetanlan tɔbili nun anwɔn. ɔ kɔ fa kpaɔn'n ɔ kɔ la Nyanmian asi. M'ɔ lali Nyanmian asi yueli'n, ɔ kɔ bu kpaɔn nun anun ɔ kɔ man bé. ³¹ Zozi falí kpaɔn'n manlin bé ala a, bé nyin'n kɔ buke be kɔ nwun yí nzɔle. Nan kɔsu Zozi nwannyanlin bé nyunnun ebele. ³² Mɔ Zozi hɔli'n, be le kan be kele bé nwɔn ke: "Atunnun, mele mɔ ɔ 'tutu Ehele Ejɔle nun abɔ ɔ kele yé'n, yí ti yê anin yé ahɔnlin a tɔ yé nun a man y'a lí fe kpa nun ɔ."

³³ Ebele ala, be kɔ jasɔ be kɔ sa bé nzin Zoluzalemɔn. Be kɔ 'ju a, Zozi menian bulu nɔn kɔn'n nɔn bé manngɔn'n-mɔ a yia. ³⁴ Be le kan ke: "Yé Mɔn fi ewue nun a tinngɛ sakpa! Simɔn a nwun yí!" ³⁵ Menian nnyuan'n mɔ bé kɔsu be fi Emayusi be juli ebele'n, ejɔle mɔ Zozi hanlin heleli bé atunnun, ke ɔ kpɔnlin yɔli mɔ be nwunlin Zozi nzɔle mele mɔ ɔ 'fa kpaɔn'n man bé'n, be kɔ han yí kwalaa be kɔ hele ehɔnlin-mɔ.

*Zozi 'ba yí yí nwɔn kele yí menian'n-mɔ
(Matie 28.16-20, Maaki 16.14-18, Zvan 20.19-23,
Junman'n 1.6-8)*

³⁶ Mele mɔ anin bé nwan wɔ su be le kan ejɔle sɔ'n, fiaɔn, Zozi kɔ fite bé afian ebele, yí nwan: "Emɔ mán bé lɔa cíci bé nwɔn!"

³⁷ Mɔ bɛ nɔwunlin Zozi'n, esulo hanlɔn bɛ ɛsɛ bɛ nɔwɔn ngɔmɔva tuli. ɔ sanlɔn kɛ bɛ jɔnlɔn kɛ b'a nɔwun ɛnɔwɔnmɔn. ³⁸ Zozi kɔ bisa bɛ kɛ: “Nzuke ati yê ɛmɔ sulo sɔa ɔ? Nzuke ati yê ɛmɔ ajɔnlɔn'n tɔ nnyuan nnyuan ɔ? ³⁹ ɛmɔ nɔian mɔn sa'n-mɔ nɔn mɔn ja'n-mɔ! ɛmɔ nɔwun yɔ kɛ mɔn ɔ! ɛmɔ hɔn mɔn bɛ nɔian. ɔ sanlɔn kɛ ɛnɔwɔnmɔn lɛ man anɔwɔnnaan ɔ nɔn bowe kɛ n ne yɔ mɔ ɛmɔ nɔwun mɔn'n.”

⁴⁰ Mɔ Zozi 'kan ɛhɔ keke bɛ'n, anɔn ɔ lɛ fa yɔ sa'n-mɔ nɔn yɔ ja'n-mɔ keke bɛ. ⁴¹ ɛjɔlɛ'n kɔ yɔ bɛ fɛ sɔnman, ɛsɛ ɔ kɔ sin bɛ nɔwɔn dede bɛ ngɔala bɛ nɔwun man kɛ ɔ tɔ ananhɔlɛ ɔ. ɛhɔ a, Zozi kɔ bisa bɛ kɛ: “Asɔ ɛmɔ le like ɛwa mɔ bɛ di ɔ?” ⁴² Mɔ Zozi bisalɔ bɛ kosuan sɔ'n, bɛ kɔ fa ejue ndɔan bɛ kɔ man yɔ. ⁴³ ɔ kɔ li ejue sɔ'n bɛ nyunnun ɛbelɛ.

⁴⁴ M'ɔ lili yueli'n, yɔ nwan: “Mɛlɛ mɔ anɔn mɔn nɔn ɛmɔ yɛ tɛ ti'n, n ganlɔn n geleli ɛmɔ kɛ, mɔn nɔwɔn ɛjɔlɛ'n kɔalaatin mɔ b'a hele wɔ Moyizɔ mala nɔn anɔn, mgbɔmanfɔɛ'n-mɔ kalata nɔn anɔn, ɔ nɔn Izalayɛ ejue ɛtɔɛ kalata nɔn anɔn'n, ɔ di kɛ ɔ kpɔn sɔ. ɛjɔlɛ sɔ nɔn a kpɔn sɔ.”

⁴⁵ Mɔ Zozi hanlɔn sɔ yueli'n, ɔ kɔ buke bɛ ajɔnlɔn'n maan bɛ kɔ tɔ ɛhele ɛjɔlɛ nɔn abɔ. ⁴⁶ ɛhɔka ati, Zozi kɔ han kɔ hele bɛ kɛ: “ɛ 'nɔwun ɛjɔlɛ mɔ b'a hele'n: ɔ di kɛ *Kilisi'n, Belemgbɔn Ngɔbandefɔɛ'n, nɔwun amannɔnhunlɔn bɛ kun yɔ. Bɛ kun yɔ a, yɔ ɛian nsan nɔn asɔ, ɔ fi ewue nun ɔ 'tinnge. ⁴⁷ ɛsɛ ɔ fata kɛ Kilisi'n, Belemgbɔn Ngɔbandefɔɛ'n, dunman nɔn, bɛ bɔ yɔ bɔ Zoluzalemɔn ɛwa, bɛ bɔ ɛjɔlekpa'n bɛ keke eyuadɔ nɔn anɔn menian'n-mɔ kɔalaatin maan bɛ kaci bɛ abalabɔ'n bɛ fa bɛ nɔwɔn bɛ man Nyanmɔian nɔn b'a nyan ɛtɛ face. ⁴⁸ ɛmɔ di ɛjɔlɛ sɔ nɔn anɔwɔn adanzɛ. ⁴⁹ Like'n mɔ mɔn Sɔ a fa a

bə ɛmə anəhɔba'n, mɪn muonun mɪn 'ba man ə ba ɛmə sv. Nan kɔsv, ɛmə tánlan Zoluzalemɔn kulo nɪn asv ɛwa dede maan anwunno tunmin'n wólɔ ɛmə nɪn.”

*Zozi 'ba fɔ kə nyanmiansv
(Maaki 16.19-20, Junman'n 1.9-11)*

⁵⁰ Mə Zozi hanlɪn sə yueli'n, ə nɔn bɛ bɛ fi kulo nɪn anun bɛ kə fite. Bɛ kə hə Betanin afan. ɛbeɛ, Zozi kə kuku yɪ sa'n-mə anwunno ə kə yeyila bɛ sv. ⁵¹ Mɛɛ mə ə 'yeyila bɛ sv'n, ə nɔn bɛ bɛ afian kə tɪ, ə kə fɔ kə hə nyanmiansv. ⁵² Zozi menian'n-mə dɛ, mə bɛ sɔɪ yɪ yueli'n, bɛ le fɛ elie kpili kpa bɛ kə sa bɛ kə hə Zoluzalemɔn. ⁵³ Tɛmɔn biala bɛ gua Nyanmian awulo nɪn anun bɛ yɪ yɪ ayɛ.

Nyɥhyɛ Fɔfɔlɛ'n
Anyin: Nyɥhyɛ Fɔfɔlɛ'n New Testament

copyright © 1997 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Agni Sanvi

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2024-02-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

b4bf56fc-6e3d-5a7c-9f55-25d2c3645a88